

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการ
เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

โดย
นางสาวอิศรา รุ่งอภิญา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการ
เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

โดย
นางสาวอิศรา รุ่งอภิญญา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON KIND OF SENTENCES OF
MATTHAYOMSUEKSA 2 STUDENTS USING STAD TECHNIQUE COOPERATIVE
LEARNING WITH EXERCISES**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Teaching Thai Language
Program of teaching thai language
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก” เสนอโดย นางสาวอิสรา รุ่งอภิญา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญ
3. อาจารย์ ดร.ยูวีร์ ผลพันธ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ยูวีร์ ผลพันธ์)

...../...../.....

55255327: สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก/ชนิดของประโยค

อิศรา รุ่งอภิญา: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ. ดร.บำรุง ชำนาญเรือ, ผศ. ดร.บุษบา บัวสมบูรณ์ และอ. ดร.ยุวรี ผลพันธิน. 155 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี จำนวน 26 คน ใช้เวลา 10 คาบ คาบละ 55 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่องชนิดของประโยค 2) แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องชนิดของประโยค และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t – test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

55255327: MAJOR: TEACHING THAI LANGUAGE

KEY WOED: STAD TECHNIQUE COOPERATIVE LEARNING WITH EXERCISES / KIND OF SENTENCES

ISSARA ROONGAPINYA: THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON KIND OF SENTENCES OF MATTHAYOMSUEKSA 2 STUDENTS USING STAD TECHNIQUE COOPERATIVE LEARNING WITH EXERCISES. THESIS ADVISORS: BAMROONG CHAMNANRUA, Ph.D, ASST. PROF. BUSABA BUASOMBOON, Ph.D AND YUWAREE POLPANTHIN, Ph.D. 155 pp.

The purposes of this research were 1) to compare the matthayomsueksa 2 students' learning achievement using STAD technique cooperative learning with exercises, and 2) to study students' opinions towards STAD technique cooperative learning with exercises. The sample were matthayomsueksa 2 students of Benjamarachutit school Ratchaburi province. The 26 students of experimental group were taught by STAD cooperative learning method for 10 periods 55 minute each, covering 4 weeks, during the first semester within the academic year 2015

The instruments used to collect data were 1) lesson plans 2) sentences exercises 3) an achievement test, and 4) a questionnaire regarding students' opinions towards STAD technique cooperative learning with exercises. The collected data were analyzed by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), dependent samples t – test and content analysis

The results of this research were:

1. The students' learning achievement on kind of sentences of matthayomsueksa 2 students after using STAD technique cooperative learning with exercises was significantly higher than before using STAD technique cooperative learning with exercises at the level of 0.05

2. The students' opinions towards STAD technique cooperative learning with exercises were positive.

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2015

Thesis Advisor's signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วย ความกรุณาและความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญ และอาจารย์ ดร.ยุวรี ผลพันธิน ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะและตรวจแก้ไขจนสมบูรณ์ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ประพนธ์ เรืองณรงค์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและรองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข ที่ให้ความกรุณาในการเป็นประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติคม คาวิรัตน์ อาจารย์สมหมาย หงส์เทียบ และอาจารย์ยุพา แก้วทอง ที่กรุณาตรวจสอบและชี้แนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ที่คอยให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา

ขอบคุณคุณเสาวนีย์ โพธิ์เต็ง คุณจุฬาลักษณ์ คชาชัย และคุณศรียุดา เทียมหมอก ที่คอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ สาขาวิชาการสอนภาษาไทยที่คอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำ

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา น้องชาย และทุกคนที่เป็นกำลังใจ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ บุญยฤทธิ์ ผู้ให้ความรู้ในสาขาวิชาภาษาไทยและสนับสนุนให้ศึกษาต่อ และขอขอบคุณครูอาจารย์ที่ให้ความรู้ในสาขาวิชาการสอนภาษาไทยแก่ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมุติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	13
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	14
หลักสูตรสถานศึกษา.....	15
การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	17
การสอนวิชาภาษาไทย.....	17
การสอนหลักภาษาไทย	22
หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย	30
การวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย	32
ประโยค	37
ความหมายของประโยค.....	37
ชนิดของประโยค	38

บทที่	หน้า
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก.....	41
การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD	42
องค์ประกอบที่สำคัญของเทคนิค STAD	42
วิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมที่ใช้เทคนิค STAD.....	43
วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา.....	45
ทฤษฎีจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD	46
แบบฝึกการวิเคราะห์ชนิดของประโยค.....	48
ความหมายของแบบฝึก.....	48
หลักและขั้นตอนการสร้างแบบฝึก.....	49
ลักษณะแบบฝึกที่ดี.....	54
ประโยชน์ของแบบฝึก	56
การหาประสิทธิภาพแบบฝึก.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
งานวิจัยในประเทศ.....	60
งานวิจัยต่างประเทศ	66
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ขั้นเตรียมการวิจัย.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
ตัวแปรที่ศึกษา.....	68
ระยะเวลา.....	69
เครื่องมือที่ใช้วิจัย.....	69
การสร้างและการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	69
ขั้นดำเนินการวิจัย.....	76
แผนการวิจัย.....	76
การดำเนินการวิจัย.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก.....	80
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก.....	81
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	88
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	89
รายการอ้างอิง	90
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยและหนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัย..	100
ภาคผนวก ค ข้อมูลแสดงความสอดคล้องของเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก	121
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบฝึกทักษะเรื่องชนิดของประโยค.....	128
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค.....	144
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก	151
ประวัติผู้วิจัย	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวชี้วัดสาระหลักการใช้ภาษา.....	14
2	โครงการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2.....	16
3	การกำหนดเนื้อหาในการทดลอง.....	70
4	การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง ชนิดของประโยค.....	74
5	แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest- Posttest Design.....	77
6	สรุปวิธีดำเนินการวิจัย.....	79
7	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยคของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก.....	80
8	ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก.....	81
9	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับ แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน.....	106
10	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบฝึก การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของ ประโยค โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน.....	108
11	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับ แบบฝึก เรื่องชนิดของประโยค ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน.....	109

ตารางที่	หน้า
12	ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน..... 110
13	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค ฉบับนำไปใช้ Try-out จำนวน 40 ข้อ..... 112
14	ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค 113
15	ผลการหาประสิทธิภาพรายบุคคล..... 114
16	ผลการหาประสิทธิภาพกลุ่มย่อย..... 115
17	ผลการหาประสิทธิภาพภาคสนาม 116
18	คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 26 คน 117
19	คะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องการสร้างคำ ในภาษาไทย..... 119

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสื่อสาร ระหว่างมนุษย์ในสังคมเดียวกัน ภาษาที่ใช้ในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน ทำให้ภาษากลายเป็นเอกลักษณ์และเป็นวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เช่นเดียวกับกับภาษาไทย ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารกันระหว่างคนไทย สร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อีกทั้งยังแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ด้วยเหตุที่ภาษาไทยมีคุณค่าดังกล่าว เราคนไทยจึงต้องรักษาภาษาไทยไว้ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินไปในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ความตอนหนึ่งว่า “ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งสวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดีเป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ให้ดี” (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2543 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงคุณค่าของภาษาไทย จึงกำหนดให้มีวิชาภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 เป็นวิชาบังคับตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้จำนวน 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระการเรียนรู้ที่สำคัญสาระหนึ่ง คือ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย โดยกำหนดให้นักเรียน “ศึกษารวมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย” (ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2551 : 2) นักเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการจัดการเรียนรู้ตามสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เพราะเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษา ดังที่กำชัย ทองหล่อ (2547 : 1) กล่าวว่า “หลักภาษา คือ วิชาที่ว่าด้วยระเบียบการใช้อักษร การเขียนอ่าน การใช้คำ ความหมาย

ของคำ การเรียงคำ และที่มาของภาษา ซึ่งมีวิวัฒนาการไปในลักษณะต่างๆ ” และหลักการใช้ภาษาไทยยังมีความสำคัญกับการเรียนภาษาไทย ดังที่สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523 : 142) กล่าวว่า “หลักภาษา คือ ระเบียบแบบแผนของภาษาที่มีไว้เพื่อให้ผู้ที่ใช้ภาษายึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยควบคุมให้คนไทยได้ใช้ภาษาไทยให้เป็นแบบแผนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ”

แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะให้ความสำคัญกับการเรียน โดยเฉพาะหลักการใช้ภาษาไทย แต่จากประสบการณ์ของผู้สอนพบว่านักเรียนยังมีผลการเรียนที่ไม่น่าพอใจ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งแยกตามมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า มาตรฐานการเรียนรู้ ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มีคะแนนเฉลี่ยในระดับโรงเรียน 46.84 ระดับจังหวัด 38.37 ระดับสังกัด 38.01 และมีคะแนนเฉลี่ยในระดับประเทศ 37.88 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 50

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 มีระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 50 ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นหาปัญหาและสาเหตุ โดยสัมภาษณ์ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี (อมรา นาคผจญ 2557 ; วลัยพรรณ ทองดอนเหมือน 2557 ; พชรินทร์ มานะงาม 2557) พบว่าเนื้อหาสาระที่เกิดปัญหาในการสอนมากที่สุด คือเรื่องหลักการใช้ภาษา ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุประกอบกัน ได้แก่ เนื้อหาที่มีกฎเกณฑ์ เป็นแบบแผน ต้องอาศัยความแม่นยำในเนื้อหา เป็นเรื่องยากซึ่งครูไม่มีวิธีการสอน หรือสื่อการสอนที่หลากหลายจึงทำให้ไม่น่าสนใจ จากการสัมภาษณ์ยังพบอีกว่า เนื้อหาสาระเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกิดปัญหาการสอนมากที่สุด ได้แก่ เรื่องประโยคซับซ้อน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางนั้นกำหนดให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน ซึ่งนักเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้เรื่องชนิดของประโยคจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามที่ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางระบุให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน แต่นักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ชนิดของประโยคในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อนักเรียนต้องเรียนรู้เรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจึงไม่สามารถทำความเข้าใจกับเรื่องประโยคซับซ้อนได้ นำไปสู่ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่น่าพึงพอใจ

ผู้วิจัยพบว่า นอกจากเนื้อหายากและมากแล้ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหา เรื่องชนิดของประโยคนั้น มาจากการเลือกสื่อที่ใช้ประกอบการสอน ได้แก่หนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย วิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งหนังสือเล่มนี้มีการ แบ่งเนื้อหาเป็นจำนวน 14 บท แต่ละบทมีจะเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับหลักภาษา ความรู้เรื่องประโยค ในภาษาไทย จะปรากฏอยู่ในบทที่ 11 ซึ่งบอกว่า ความรับผิดชอบ โดยแสดงเนื้อหาความรู้เรื่อง ประโยคสามัญ ประโยครวมและประโยคซ้อน มีทั้งความหมาย ลักษณะโครงสร้างประโยคและ ตัวอย่างของประโยคชนิดต่างๆ เมื่อพิจารณาเนื้อหาความรู้เรื่องประโยคซ้อน พบว่ามีการอธิบาย ความหมายของประโยคซ้อน แต่ไม่มีการจำแนกอนุประโยคตามที่ วิจินตน์ ภาณุพงศ์ กล่าวว่า “อนุประโยคแบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ นามานุประโยค คุณานุประโยค และวิเศษยานุประโยค” (บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธสาร, 2552 : 102) ด้วยเหตุที่ นักภาษาศาสตร์ได้คิดทฤษฎีไวยากรณ์หลายทฤษฎีเพื่อใช้วิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย ถ้าครูไม่มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไวยากรณ์มากพอ ประกอบกับเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อน จะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจที่จะรู้เรื่องชนิดของประโยค ครูผู้สอนจึงต้องศึกษาค้นคว้าให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีไวยากรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ประโยค เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

กำชัย ทองหล่อ (2533 : 407) ได้กล่าวถึงความหมายของประโยคไว้ว่า “คือ กลุ่มคำที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นระเบียบและมีเนื้อความครบบริบูรณ์” โดยปรกติประโยคเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล การศึกษาวิเคราะห์ชนิดของประโยคจึงเป็นเรื่องสำคัญ เปรมจิต ชนวงษ์ (2538 : 246) กล่าวถึงการศึกษาเรื่องประโยคว่า “เป็นการศึกษาส่วนประกอบของประโยค ว่าประโยคประกอบขึ้นด้วยส่วนต่างๆ อย่างไร แต่ละส่วนทำหน้าที่เกี่ยวข้องกันอย่างไร” โดย ประโยคนั้นสามารถแบ่งตามโครงสร้างออกเป็น 3 ชนิด คือ ประโยคสามัญ หรือประโยคเดี่ยว ประโยครวม และประโยคซ้อน ซึ่งตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 นั้น ระบุให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเป็นพื้นฐานของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการสร้างประโยคตามวัตถุประสงค์ ถ้านักเรียนเข้าใจโครงสร้างประโยค นักเรียนก็จะสามารถแต่งประโยคให้ตรงตามเจตนาของตนเอง ได้ นำไปสู่การสร้างสรรคผลงานของตนเองต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยต่างๆ พบว่ามีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องประโยคด้วยวิธีต่างๆ เช่น กนกวรรณ สายะบุตร (2547: 74) ได้พัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องชนิดของประโยคมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มณี บุญญาติศัย (2548: 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางน้อย อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ สรุปว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบปกติ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมานั้น แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก็เป็นวิธีการแก้ปัญหาการสอนหลักภาษาไทยอีกทางหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กำหนดวิสัยทัศน์ให้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตรงตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลายประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด และความสามารถในการแก้ปัญหา

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายเทคนิค เช่น เทคนิค TGT เทคนิค Jigsaw เทคนิค CIRC เทคนิค TAI แต่เทคนิคที่ผู้วิจัยสนใจนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือได้แก่ เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่ม โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง 2-3 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน เทคนิค STAD มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกันซึ่งเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผลจากความรับผิดชอบรายบุคคลที่จะทำให้อุปกรณ์ประสบความสำเร็จ และรางวัลของกลุ่มที่จะได้รับเมื่อทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ เทคนิค STAD เป็นเทคนิคที่ส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน เป็นการเน้นการดูแลช่วยเหลือกันในกลุ่ม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552 : 80) ซึ่งเทคนิคดังกล่าวได้รับการยอมรับจากครูผู้สอนด้วยการนำไปใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาต่างๆ

อนึ่ง ยังมีงานวิจัยจำนวนมากที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแล้วประสบความสำเร็จ อย่างเช่นงานวิจัยของนพณา อ้อคด้วง (2547: 93) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ เนื่องมาจากการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค

STAD เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ความสะดวกทางการเรียนกัน นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยกันคิด แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อให้งroupประสบความสำเร็จ ส่วนงานวิจัยของ ศิริพร ทาทอง (2548: 94) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และงานวิจัยของ สมศักดิ์ ทองบ่อ (2549: 101) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรูปและเสียงในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

จากความสำเร็จของงานวิจัยที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจนำเอาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มาใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยคในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำเอาแบบฝึกมาใช้ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD อีกด้วย ซึ่งสมศักดิ์ สันธุระเวช (2540 : 106) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง การจัดประสบการณ์ฝึกหัดเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้องอย่างหลากหลายและแปลกใหม่ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 24) กล่าวว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจากการศึกษาเนื้อหา เพราะการฝึกฝนหรือการฝึกหัดนั้น จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และรู้ผลความก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่กำหนดให้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้วิจัยพบว่ามีผู้วิจัยจำนวนมากที่พัฒนาแบบฝึกเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนทักษะต่างๆ ทางด้านวิชาภาษาไทย เช่น งานวิจัยของ สมพงษ์ ศรีพยาค (2553) พัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพ 86.90/86.75 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และแสงระวี ประจวบวัน (2553) พัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละเอียดอุปถัมภ์ อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนความเรียงมีประสิทธิภาพเท่ากับ

80.31/82.11 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัยที่มีผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD แล้วประสบความสำเร็จ ทำให้ทราบว่าจัดการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีจุดเด่นคือการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกในกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีเงื่อนไขคือรางวัลที่กลุ่มของตนเองจะได้รับ นำไปสู่การร่วมมือร่วมใจกัน ก่อให้เกิดความสามัคคีและความรับผิดชอบร่วมกัน อีกทั้งยังมีการใช้แบบฝึกเพื่อช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ซึ่งประสบความสำเร็จเพราะแบบฝึกจะช่วยเสริมทักษะให้นักเรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ชนิดของประโยค เป็นการช่วยตรวจสอบความรู้ความสามารถในการเรียนและอีกทั้งยังเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจในบทเรียนของนักเรียนด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนที่มีการจัดกลุ่มการทำงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่มพูนแรงจูงใจทางการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นอีกเทคนิคหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างชัดเจน กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) ขั้นเตรียมการ เริ่มต้นด้วยการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิม
- 2) ขั้นสอน โดยถ่ายทอดความรู้ใหม่
- 3) ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกับแบบฝึก ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 4 คน เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในแบบฝึกด้วยกัน ผู้เรียนฝึกสังเกต วิเคราะห์ และเปรียบเทียบประโยคชนิดต่างๆ จนมองเห็นความเหมือนและความแตกต่างของประโยคแต่ละชนิด
- 4) ขั้นทดสอบ ซึ่งในขั้นทำการทดสอบความรู้ของนักเรียนนั้น จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกจะพิจารณาค่าเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ตอนที่สอง จะพิจารณาคะแนนทดสอบเป็นรายบุคคล โดยในการทดสอบนักเรียนจะต่างคนต่างทำข้อสอบ (Slavin, 1990 : 3) และ
- 5) ขั้นสรุปและประเมินผล

ความสำเร็จของแต่ละกลุ่ม ดังนั้น เวลาเรียนนักเรียนต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

นอกจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) แล้วผู้วิจัยยังนำเอาแบบฝึกมาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ซึ่งแบบฝึกนั้นเป็นสื่อที่ครูผู้สอนนิยมใช้ประกอบการสอน เพราะแบบฝึกมีส่วนช่วยในการเพิ่มพูนทักษะ และช่วยตรวจสอบการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แบบฝึกนั้นนอกจากจะทำให้ครูผู้สอนทราบพัฒนาการทางทักษะด้านนั้นๆ แล้ว ยังทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนจากแบบฝึกอีกด้วย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยวิธีการสร้างแบบฝึกจะต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพได้

ทิสนา เขมมณี (2550 : 51) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์น ไคค์ (Thorndide) ไว้ดังนี้

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) ผู้เรียนจะเรียนรู้สิ่งใดๆ ผู้เรียนต้องมีความพอใจที่จะเรียน เมื่อมีความพอใจย่อมอยากจะทำต่อไป แต่ถ้าไม่พึงพอใจก็จะไม่อยากเรียนรู้

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

สุรางค์ มั่นยานนท์ (2554 : 133) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ไว้ดังนี้

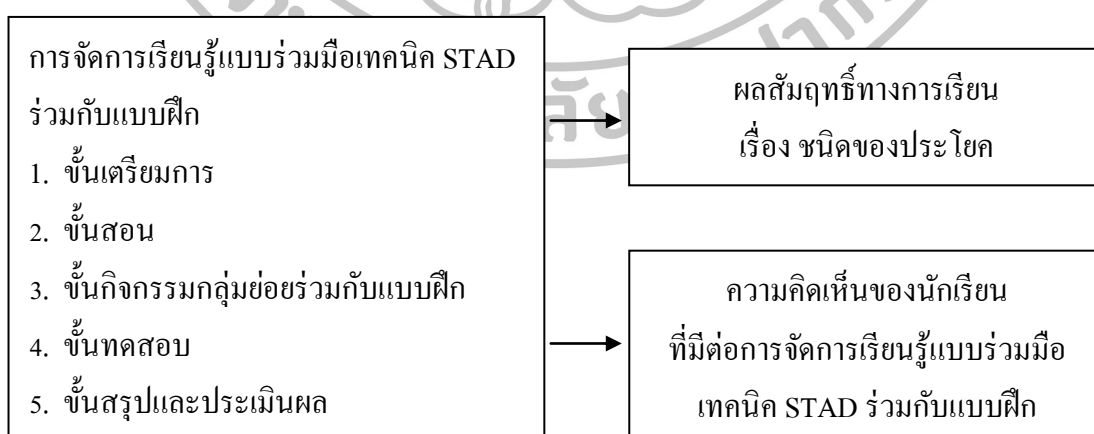
1. การเรียนรู้จากการวางเงื่อนไข โดยการกระทำ (Operant Conditioning) การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดจากความคาดหวังของบุคคลนั้นว่าจะได้รับอะไรเป็นสิ่งตอบแทนจากพฤติกรรมนั้น ซึ่งเรียกว่าการเสริมแรง (Reinforcement)

2. กระบวนการเสริมแรง (Reinforcement) การพิจารณาว่าใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่นั้นพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงการตอบสนอง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการเสริมแรง สิ่งเร้าที่สามารถทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกว่า ตัวเสริมแรง (Reinforce)

3. ตัวเสริมแรงบวก (Positive Reinforcer) หมายถึงสิ่งเร้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งเมื่อได้รับหรือนำเข้ามาในสถานการณ์นั้นแล้ว จะมีผลให้ผู้รับเกิดความพึงพอใจและทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะเข้มข้นขึ้น เช่น รางวัล คำชมเชย เป็นต้น

เมื่อผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) และแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกแล้ว ผู้วิจัยจึงวางแผนขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มจากการทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียนเรื่อง ชนิดของประโยค จากนั้นจึงจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ตามทฤษฎีของสลาวิน (Slavin) ประกอบด้วย 1) ขั้นเตรียมการ เริ่มต้นด้วยการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิม 2) ขั้นสอน โดยถ่ายทอดความรู้ใหม่ 3) ขั้นตอนกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกับแบบฝึก ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยละความสามารถ จำนวน 4 คน และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในแบบฝึกร่วมกัน ผู้เรียนฝึกสังเกต วิเคราะห์ และเปรียบเทียบประโยคชนิดต่างๆ จนมองเห็นความเหมือนและความแตกต่างของประโยคแต่ละชนิด 4) ขั้นทดสอบ และ 5) ขั้นสรุปและประเมินผลความสำเร็จของแต่ละกลุ่ม จำนวน 10 คาบ จากนั้นทดสอบความรู้หลังเรียนเรื่อง ชนิดของประโยค โดยคาดว่าหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD และการใช้แบบฝึกทักษะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ชนิดของประโยค โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest- Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 142 - 144) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีจำนวน 15 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 654 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น คือ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค

2.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาหลักภาษาไทยที่เกี่ยวกับ โครงสร้างประโยค คือ ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน โดยเลือกเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการ เรียนรู้แกนกลางของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระการเรียนรู้ที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 ไว้ 5 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้เลือกตัวชี้วัดมาใช้เป็นขอบเขตในการกำหนดเนื้อหาของงานวิจัยนี้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยค ซ้อน

4. ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการทดลองวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้ เวลาในการดำเนินการวิจัย จำนวน 10 คาบ คาบเรียนละ 55 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อน เรียนและหลังเรียนด้วย ทั้งสิ้น 12 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประโยค หมายถึง ข้อความที่มีใจความครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วยภาคประธาน และภาคแสดง ประโยคแบ่งออกตามโครงสร้างเป็น 3 ประเภท คือ ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

2. การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยการ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 4 หรือ 3 จำนวน 1 คน ผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 2 – 3 คน ผลการเรียนระดับ 1 จำนวน 1 คน มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นสอน ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกับแบบฝึก โดยศึกษาแบบฝึกร่วมกัน ขั้น ทดสอบ และขั้นสรุป ประเมินผลและให้รางวัลกลุ่ม

3. แบบฝึก หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างทักษะ ให้แก่นักเรียน แบบฝึกเรื่องประโยคสามัญ ประโยครวมและประโยคซ้อน ซึ่งผ่านเกณฑ์ ประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) มีจำนวน 5 แบบฝึก

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยจำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน

5. ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ในด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้

6. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตร

- 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 1.2 หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

- 2.1 การสอนวิชาภาษาไทย
- 2.2 การสอนหลักภาษาไทย
- 2.3 หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย
- 2.4 การวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย

3. ประโยค

- 3.1 ความหมายของประโยค
- 3.2 ชนิดของประโยค

4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

- 4.1. การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD
 - 4.1.1 องค์ประกอบที่สำคัญของเทคนิค STAD
 - 4.1.2 วิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมที่ใช้เทคนิค STAD
 - 4.1.3 วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา
 - 4.1.4 ทฤษฎีจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD
- 4.2. แบบฝึกการวิเคราะห์ชนิดของประโยค
 - 4.2.1 ความหมายของแบบฝึก
 - 4.2.2 หลักและขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

4.2.3 ลักษณะแบบฝึกที่ดี

4.2.4 ประโยชน์ของแบบฝึก

4.2.5 การหาประสิทธิภาพแบบฝึก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักสูตรได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้จำนวน 8 สาระซึ่งกำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระวิชาพื้นฐานที่ต้องเรียนรู้ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ไว้เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยเป็น 5 สาระ ดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว ในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดสาระหลักการใช้ภาษา

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	1. สร้างคำในภาษาไทย	1. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
2. สร้างคำในภาษาไทย	2. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	2. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน
3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	3. แต่งบทร้อยกรอง	3. วิเคราะห์ระดับภาษา
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	4. ใช้คำราชาศัพท์	4. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ
5. แต่งบทร้อยกรอง	5. รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	5. อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ
6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต		6. แต่งบทร้อยกรอง

จากตารางจะพบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดต่างๆ ตามสาระการเรียนรู้ เช่น สาระด้านหลักการใช้ภาษา หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดเรื่องประโยคจากเนื้อหาพื้นฐาน ไปจนถึงเนื้อหาในระดับสูงขึ้น โดยให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน เมื่อจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์ และคำศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์และโคลงสี่สุภาพได้

หลักสูตรสถานศึกษา

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ได้กำหนดการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยคในภาษาไทยไว้ใน คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

ศึกษาวรรณคดี ร้อยกรอง เรื่องสั้น บทความ บันทึกเหตุการณ์ บทเรียนในกลุ่มสาระ ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่นๆ บทสนทนา งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจหรือบทความ แสดง ข้อเท็จจริง หนังสือนอกเวลาหลากหลายประเภทหรือตามความสนใจตามวัยหนังสือที่ครูและ นักเรียนกำหนดร่วมกับการเขียนบันทึก บรรยายและพรรณนาที่มีการใช้ภาษาวรรณศิลป์ เรียงความ ย่อความ รายงานจากเรื่องที่อ่านหรือฟัง การดูสื่อเทคโนโลยีการสื่อสารและโครงการส่งเสริมการใช้ ภาษาไทย จดหมายติดต่อกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ วิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น บทความประเภทโน้มน้าวใจ บทเพลง หนังสืออ่านนอกเวลา สารคดี บันทึกคดี หลักการเขียนและ มารยาทการเขียนการฝึกการ ฟัง ดู และพูด ข่าว เหตุการณ์ประจำวัน เรื่องเล่า ประสบการณ์ เพลง นิทานชาดก สารคดี โฆษณาสื่อเทคโนโลยีการสื่อสาร การพูดในโอกาสต่างๆ การศึกษาค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชนและท้องถิ่นของตน มารยาทในการฟัง ดู และพูดที่บ้าน โรงเรียน ชุมชนและสาธารณะการใช้คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน ชนิดและหน้าที่ของคำ สำนวนไทย ประโยค ในภาษาไทย คำประพันธ์ประเภทกลอน ราชศัพท์ คำยืมจากภาษาต่างประเทศ ศัพท์วรรณคดี และวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับศาสนา สุภาษิตคำสอน ประเพณีพิธีกรรม เหตุการณ์ ประวัติศาสตร์ ความบันเทิง บันทึกการเดินทาง โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์และประเมิน คุณค่าวรรณคดีวรรณกรรมด้านจินตนาการ ศิลปะการประพันธ์ อารมณ์ คุณธรรม กระบวนการ สื่อสารทางภาษา กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทักษะชีวิตและเทคโนโลยี

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการอ่าน เขียน ฟัง ดูและพูดอย่างมีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน เขียน สามารถใช้ภาษาเพื่อพัฒนาความรู้และพัฒนาตน เห็นคุณค่าของวรรณกรรม และวรรณคดีไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยมุ่งเน้น ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ยังกำหนดการจัดการเรียนรู้เรื่องประโยชน์ในภาษาไทยไว้ในโครงการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 โครงการสอนรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

หน่วยที่/เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวนคาบ	ภาระงาน
หน่วยที่ 1 กาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดง	ท 1.1 ม2/3, ท 5.1 ม2/1, ท 5.1 ม2/2 ม2/4 ม2/5	<ul style="list-style-type: none"> กาพย์ห่อโคลง การเขียนบรรยายและพรรณนา 	10	เขียนบรรยายและพรรณนา
หน่วยที่ 2 กลอนดอกสร้อยรำพึง ในป่าช้า	ท 1.1 ม2/1, ท 1.1 ม2/2, ท 2.1 ม2/1, ท 2.1 ม2/5, ท 4.1 ม2/5	<ul style="list-style-type: none"> กลอนดอกสร้อย คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท กลุ่มคำ 	10	ท่องอาขยานกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า คัดอาขยานตัวบรรจง ครึ่งบรรทัด
	ท 3.1 ม2/3	<ul style="list-style-type: none"> การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า 	2	เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
หน่วยที่ 3 เย็นศิระเพราะพระ บริบาล ความรับผิดชอบ	ท 4.1 ม2/2, ม2/5	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างคำ ภาษาต่างประเทศ ประโยชน์สามัญ ประโยชน์รวม ประโยชน์ซ้อน 	14	เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความรู้ ความ คิดเห็นหรือโต้แย้งสื่อ ต่างๆ
สอบกลางภาค				
หน่วยที่ 4 โคลงสุภาพรัชกาลที่ 5	ท 1.1 ม2/1 ท 3.1 ม2/2 ม2/3 ท 5.1 ม2/3	<ul style="list-style-type: none"> โคลงสุภาพ ราชาศัพท์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น 	10	การพูดแสดงข้อเท็จจริง และคิดเห็น
หน่วยที่ 5 เด็กชายเจ้าปัญญา พรที่สัมฤทธิ์	ท 1.1 ม2/1, ท 3.1 ม2/2 ท 5.1 ม2/2	<ul style="list-style-type: none"> การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ การเขียนรายงานโครงการงาน 	8	การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ การเขียนรายงาน โครงการงาน
สอบปลายภาค				

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่องเย็นศิระเพราะพระบริบาล และเรื่องความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเรื่องการสร้างคำ ภาษาต่างประเทศ

ประโยคสามัญ ประโยคกรรม ประโยคซ้อน ตามตัวชี้วัด ท 4.1 ม2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยคกรรม และประโยคซ้อน และตัวชี้วัด ท 4.1 ม2/5 รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย โดยผู้วิจัยเลือกใช้นิยามเพียง 1 เรื่อง คือชนิดของประโยค ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคกรรม ประโยคซ้อน

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

ในการจัดการเรียนการสอนทุกวิชา ครูทุกคนล้วนต้องการให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ วิชาภาษาไทยก็เช่นกัน เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามตัวชี้วัดของหลักสูตร ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี มีการวางแผนเตรียมตัว เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการสอน และให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

การสอนวิชาภาษาไทย

การสอนวิชาภาษาไทยนั้น ครูผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์เพื่อเป็นเป้าหมายในการสอน มีการเตรียมการสอนเพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544 : 6 - 7) กล่าวถึงการเตรียมแผนการสอนวิชาภาษาไทย ว่าผู้สอนต้องคำนึงถึงความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาไทยให้ชัดเจน โดยระบุว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านใด โดยทั่วไปการสอนภาษาไทยมักจะเน้นวัตถุประสงค์ทางด้านความรู้ (Cognitive domain) ทางด้านจิตพิสัย (Affective domain) และทางด้านทักษะ (Psychomotor domain) ควบคู่กันไป
2. กำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หมายถึงเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดสอนแต่ละครั้งจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอนและเนื้อหา ควรพอเหมาะกับเวลาที่ใช้สอน และเนื้อหาควรเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถนำไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้
3. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา การจัดกิจกรรมควรให้สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เพศ อายุ และความสามารถในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน
4. กำหนดสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ประกอบกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายการสอนภาษาไทยในหลักสูตร และปรัชญาการสอนภาษาไทย การวัดผลที่คิดควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมวัดผลการเรียนของ

คนเพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนของตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

เมื่อครูผู้สอนต้องเตรียมแผนการสอน ครูจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการสอนภาษาไทยก่อนเป็นอันดับแรก แล้วจึงกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ต่อด้วยการกำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาการจัดกิจกรรม เมื่อกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนได้แล้วจึงกำหนดสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ประกอบกิจกรรม

กรมวิชาการ (2544 : 53-54) กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ว่าผู้สอนจะต้องศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นก่อนแล้วนำมาจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนต่อมาคือการเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสืบค้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนทำโครงการ เป็นต้น ขั้นตอนต่อมาคือการคิดค้นเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถคิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้ให้เหมาะกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชา ความสนใจ และวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน เมื่อเลือกรูปแบบและเทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนจึงนำมาจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ขั้นตอนแรกของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือการศึกษวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้เกิดความรู้ความเข้าใจก่อนแล้วจึงทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน เมื่อได้รูปแบบและเทคนิคแล้วครูผู้สอนจึงจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้

สุจิต เพียรชอบ (2523 : 44-51) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ว่าควรพิจารณาเป็นด้านๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา เนื้อหาที่จะใช้สอนหรือประกอบการสอน ควรเป็นเนื้อหาที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การสอนไม่ควรมุ่งเน้นแต่เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรเท่านั้น ควรสอนความคิดรวบยอดที่ถูกต้องที่แฝงอยู่ในบทเรียนต่างๆ ด้วย

2. ด้านการสอนนั้นครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม หรือแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ แม้ว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นในทำนองขัดแย้ง ก็ควรที่จะยอมรับฟังด้วยใจเป็นธรรม การถามและตอบคำถามนั้น ครูควรให้นักเรียนที่ตอบคำถามยกมือขึ้น แล้วครูชี้ให้ตอบเป็นรายบุคคล ไม่ตอบพร้อมๆ กัน ทั้งนี้เพื่อช่วยเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ไม่คล้อยตามเสียงของคนหมู่มาก และเพื่อเป็นการสนองความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน นอกจากนั้น ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลองตัดสินใจด้วยตัวเองบ้างเป็นครั้งคราว อาจจะใช้สถานการณ์ หรือการสมมุติก็ได้ ส่วนวิธีการสอนนั้นครูภาษาไทยควรพลิกแพลงวิธีการสอนต่างๆ เพื่อนักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้า คิด วิพากษ์วิจารณ์ และรวบรวมข้อมูลต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อาจจะใช้วิธีการสอนโดยวิธีการอภิปราย การระดมความคิด การแก้ปัญหา การสืบสวนสอบสวน การสอนแบบกลุ่มย่อย การสอนรายบุคคลและอื่นๆ ความคิดรวบยอดและค่านิยมต่างๆ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ครูควรหากวิถีและกิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้รับความคิดรวบยอด และค่านิยมที่พึงประสงค์ ควรปลูกฝังให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เนื่องจากเด็กในวัยนี้หากมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดแล้วมักสนใจในเรื่องนั้นเป็นพิเศษ และกำลังไขว่คว้าหาบุคคลตัวอย่าง เพื่อเป็นแบบอย่างต่อไป การเรียนวรรณคดีไทยจึงควรที่จะได้อภิปรายถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตัวละครต่างๆ เด็กจะได้รู้จักเลือกจุดเด่นและสิ่งดีงามจากตัวละครแต่ละตัว มายึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อไป ส่วนการเขียนนั้น หากครูพยายามช่วยเหลือ ช่วยตรวจแก้ไข ช่วยให้กำลังใจ จัดแสดงผลงานเขียนของนักเรียน จัดประกวดงานเขียน งานประพันธ์ นักเรียนก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียน รวมทั้งมีทักษะที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ครูภาษาไทยควรพยายามใช้หนังสือ เอกสาร ตลอดจนสื่อการสอนประกอบให้มากๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนอย่างแท้จริง ภาษาไทยเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะหลายด้าน เช่น การวาดภาพ ร้องเพลง ฟ้อนรำ การแสดงละคร และการแสดงอื่นๆ เด็กในวัยนี้มีจิตใจอ่อนไหว จึงเหมาะที่จะปลูกฝังให้ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสุนทรียภาพต่างๆ อีกทั้งภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ และในการสอนภาษาไทยไม่ว่าจะทักษะใดจะต้องมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีแทรกอยู่ด้วย ครูภาษาไทยจึงควรสร้างกิจกรรมและบรรยากาศการเรียนการสอนเพื่อโน้มน้าวใจนักเรียนให้รักภาษาไทย รักชาติ คิดที่จะทำนุบำรุงและรักษาภาษาไทย ตลอดจนวัฒนธรรมอื่นๆ ของไทยสืบไป

นอกจากการสอนในชั้นเรียนแล้ว ครูอาจมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน จะเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ อีกทั้งควรจัดมุมหนังสือไว้ในห้องเรียน มีพจนานุกรม หนังสือพิมพ์และหนังสืออื่นๆ ที่เด็กจะใช้ค้นคว้าได้ทันทีเมื่อต้องการ หนังสือที่มุมหนังสือนั้นอาจได้มาจากการบริจาค หรือนักเรียนในชั้นนำมาวางไว้เพื่อแลกเปลี่ยนกันอ่านก็ได้ นำไปสู่การ

ปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน นอกจากมูมนหนังสือแล้ว ในห้องเรียนควรมีป้ายนิเทศไว้ให้เพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงผลงานเขียน ตีพิมพ์หนังสือพิมพ์ที่นักเรียนรวบรวมมาหรือเขียนขึ้นเอง หรือมีไว้เพื่อจัดนิทรรศการทางวรรณคดี ครูภาษาไทยควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย หรือตั้งชุมนุมภาษาไทย และควรรหาโอกาสให้นักเรียนได้ไปร่วมกิจกรรมทางภาษาที่ทางชุมนุมจัดขึ้น เช่น ช่วยจัดงานหรือร่วมแสดงในวันสุนทรภู่ วันพระปิยมหาราช วันมหาธีรราชเจ้า จะเป็นการแสดงละคร นิทรรศการ การแข่งขัน ตีกลอนสด สักวา ที่ทางองค์กรต่างๆ จัดขึ้น เพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะ และเกิดการเรียนรู้ไปด้วย

3. ด้านอารมณ์ ครูภาษาไทยควรมีเทคนิคการสร้างความสนใจเป็นระยะๆ ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน ขณะที่สอน และสร้างความสนใจโดยใช้กิจกรรมประกอบต่างๆ เด็กก็จะมีอารมณ์คล้อยตาม เกิดความสนุกสนาน และเห็นว่าการเรียนภาษาไทยเป็นเรื่องที่น่าเรียน เกิดประโยชน์ เกิดความอยากเรียน ไม่เบื่อหน่าย การเสริมกำลังใจเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อให้นักเรียนสนใจเรียนภาษาไทย ครูควรมีการเสริมกำลังใจทั้งทางวาจา ท่าทาง การให้เด็กมีส่วนร่วม และการให้รางวัล เช่น เมื่อนักเรียนตอบได้ถูก แต่ยังไม่ตรงจุดทีเดียว ให้โอกาสลองหาคำตอบอื่น ขณะที่สอนก็มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง ดวงตาและท่าทางแสดงความกระตือรือร้น สนใจในเรื่องที่สอน เมื่อเด็กตอบได้ถูกต้องก็แสดงความยินดี ให้เพื่อนช่วยปรบมือให้ มีการให้ดาว หรือติดโบรางวัลสำหรับผู้พูดหรือเขียนได้ดี นอกจากนี้ การตรวจงานนักเรียน เช่น เรียงความ หรือรายงาน ควรระมัดระวังเรื่องการใช้ถ้อยคำ หลีกเลี่ยงการวิจารณ์ผลงานที่ทำให้นักเรียนเกิดความสะเทือนใจ และเมื่อครูภาษาไทยมอบหมายงานให้นักเรียนทำ หากไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามคำสั่ง คุณภาพไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ครูควรอธิบายโดยดี ไม่ใช่ใช้อารมณ์หรือถ้อยคำที่รุนแรงกับเด็ก

4. ด้านสังคม ในขณะที่สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หรือแสดงความสามารถพิเศษออกมา เช่น การพูด การเขียน ซึ่งการพูดนั้น นักเรียนอาจใช้ศัพท์สแลงหรือคำหยาบ หรือภาษาเฉพาะกลุ่มของเขาเพราะต้องการให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ครูภาษาไทยควรถือโอกาสให้คำแนะนำว่านักเรียนจะใช้ภาษาเหล่านั้นได้ในโอกาสใด แต่เพื่อให้นักเรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สามารถวางตัวได้ถูกต้องตามกาลเทศะต่างๆ นักเรียนจึงควรตระหนักถึงการใช้อย่างถูกต้อง วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อน ควรจัดสภาพการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม ซึ่งมีทั้งการสอนกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย ในการสอนกลุ่มใหญ่ ครูควรดำเนินการสอนประสานงานให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ส่วนการสอนกลุ่มย่อย นักเรียนก็จะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกันอย่างกว้างขวาง การมอบหมายงานให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมมือร่วมใจกันทำงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พบว่าหลักการคือ ครูผู้สอนควรศึกษาวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยก่อน จึงทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาไทย โดยพิจารณาเป็นด้านๆ ทั้งทางด้านความรู้ (Cognitive domain) ทางด้านจิตพิสัย (Affective domain) และทางด้านทักษะ (Psychomotor domain) แล้วจึงกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้สอน ต่อด้วยการกำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาการเรียน โดยคำนึงถึงวัย ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนด้วยการกระทำ (Learning by doing) ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนไปด้วยและสอนอย่างสัมพันธ์กับวิชาอื่น โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาชั้น เนื้อหาที่สอนต้องเป็นประโยชน์ เสริมสร้างทักษะด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และด้านสังคม สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรมีการพลิกแพลงวิธีการสอนต่างๆ เช่น สอนโดยวิธีการอภิปราย การระดมความคิด การแก้ปัญหา การสืบสวนสอบสวน การสอนแบบกลุ่มย่อย การสอนรายบุคคล เป็นต้น มีการใช้เทคนิคการเร้าความสนใจและเสริมกำลังใจใช้กลวิธีและกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียน มีโอกาสซักถาม แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ศึกษา ค้นคว้าเป็นกลุ่ม เผยแพร่ผลงานของนักเรียน ทำให้เกิดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เกิดความคิดรวบยอด และเกิดความเชื่อมั่นใจตนเอง แต่ครูผู้สอนต้องระมัดระวังเรื่องการใช้ถ้อยคำรุนแรง เพราะผู้เรียนในวัยนี้มีจิตใจอ่อนไหว ซึ่งเหมาะที่จะปลูกฝังให้ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสุนทรียภาพต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณคดี การมอบหมายบุคคลตัวอย่าง ครูอาจใช้วิธีการให้นักเรียนอภิปรายถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตัวละครต่างๆ เพื่อที่จะได้รู้จักเลือกสิ่งดีงามจากตัวละครมายึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อไปได้ อีกทั้งยังนำไปสู่การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เมื่อครูผู้สอนกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนได้แล้วจึงกำหนดสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ประกอบกิจกรรม ควรใช้หนังสือ เอกสาร ตลอดจนสื่อการสอนประกอบให้หลากหลาย นอกจากนี้ครูสามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาไทย เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทักษะทางภาษาไทย เช่นการจัดมุมหนังสือเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน หรือจัดประกวดงานเขียนเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับภาษาไทยได้แก่ วันภาษาไทยแห่งชาติ วันสุนทรภู่ และวันมหาธีรราชเจ้า ที่สำคัญคือครูต้องชี้ให้นักเรียนมองเห็นความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าในเรื่องที่เรียนรู้ ทำให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของภาษาไทย เกิดความภาคภูมิใจในภาษาไทย รู้รักภาษาไทย ตลอดจนวัฒนธรรมอื่นๆ ของไทย

การสอนหลักภาษาไทย

วิธีการสอนมีหลากหลายวิธีให้ครูเลือกใช้ ครูควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและเหมาะสมกับนักเรียน ทศนีย์ สุขเมธี (2542 : 71) กล่าวถึงวิธีสอนหลักภาษาไทย ไว้ดังนี้

วิชาหลักภาษาเป็นวิชาที่นักเรียนไม่สนใจเรียน เพราะนักเรียนเห็นว่าเป็นวิชาที่ยาก และน่าเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครู ที่จะต้องหาวิธีสอนให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน ไม่เบื่อและรักที่จะเรียนวิชาภาษาไทยต่อไป ในที่นี้จะเสนอวิธีสอนหลักภาษาไทยดังนี้

1. สอนจากสิ่งที่กำลังสนใจตามธรรมชาติและสื่อมวลชนที่ใกล้ตัว โดยเสนอวิธีสอนแบบภาษาพาสนุก คือ

1.1 วิธีสอนฟังและพูด ครูนำข่าวมาพูดหรืออ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนฝึกพูดเล่าเรื่องราวและเปรียบเทียบผลงานของผู้ที่มีความสามารถ

1.2 วิธีสอนอ่านและเขียน ให้นำเรื่องจากข่าวมาอ่านและเขียน ช่วยกันเขียนคำเรียงความ เขียนแยกหมวดคำอักษรกลางนำหน้า ทำแผนภูมิ ฯลฯ

1.3 วิธีสอนหลักภาษา ครูนำเรื่องจากหนังสือพิมพ์หรือจากบัตรคำ แผนภูมิ จากที่นักเรียนเขียนเรียงความมาแยกคำ วิเคราะห์และวิเคราะห์คำ

2. สอนสิ่งที่นักเรียนรู้จักดีแล้ว เช่น ชื่อ – นามสกุล นำมาสัมพันธ์เนื้อหาหลักภาษาเรื่องไตรยางศ์ คำเป็นคำตาย ฯลฯ

3. สอนให้ชัดกับความจริง เช่น เอาตัวละครในวรรณคดีมาเขียนประโยคทำให้สนุกสนาน และให้ความรู้ทางหลักภาษาไปด้วย

4. สอนให้มีการเล่นทายปัญหาและเล่นคำสัมผัส เช่น ทายปัญหาพยางค์ เล่นคำสัมผัสหลายพยางค์ เป็นต้น

5. สอนสรุปหลักเกณฑ์ ให้นักเรียนจดบันทึกเองหรือย่อหลักเกณฑ์ให้จด

6. สอนประกอบ หรือจัดทำสื่อการสอนโดยใช้บัตรคำ แผนภูมิ ฯลฯ

7. สอนให้รู้จักสังเกตพิจารณาและเก็บรวบรวม เช่น การแบ่งกลุ่มเพื่อรวบรวมคำสามา นยนาม วิสามานยนามจากหนังสือเรียนภาษาไทย ช่วยกันทำศัพทานุกรม ต่อคำสัมผัส โดยยกคำที่ น่าสนใจและสนุกสนาน

สุจริต เพียรชอบ (2523 : 146 - 156) กล่าวถึงวิธีการสอนหลักภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรพยายามสอนเนื้อหาในบทเรียนให้สัมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นักเรียนจะได้รู้สึกว่าการเรียนหลักภาษาไทยนั้นมีประโยชน์ช่วยให้คุณสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

2. เพื่อให้การสอนหลักภาษาไทยดำเนินไปด้วยดี ครูควรตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนให้ชัดเจนในแต่ละบทเรียน หากครูตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้วยแล้วก็จะเป็นการดี และเมื่อได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้แล้ว การดำเนินการสอนตลอดจนจัดกิจกรรมต่างๆ ก็ควรจัดขึ้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. ในการเรียนการสอนหลักภาษาไทยแต่ละครั้ง นักเรียนควรได้ทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วย ทั้งนี้เพื่อที่นักเรียนจะได้ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และถ้าหากนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตั้งวัตถุประสงค์ และจัดการเรียนการสอนก็จะดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง มีความตื่นตัว และมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา

4. หลักภาษาเป็นวิชาที่ยากและนักเรียนไม่ใคร่ให้ความสนใจ ครูจึงควรพยายามสร้างบรรยากาศ จัดกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจและสนุกสนาน ทั้งนี้เพื่อปลุกฝังให้นักเรียนมีใจรักและเกิดศรัทธาในวิชาหลักภาษา เมื่อนักเรียนมีศรัทธา นักเรียนก็จะตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

5. การสอนหลักภาษานั้น ไม่ควรสอนโดยมุ่งแต่เนื้อหาในหลักภาษาไทยเพียงอย่างเดียว ควรจะสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและวรรณคดีก็ควรสอนในทำนองเดียวกัน เมื่อสอนการใช้ภาษาและวรรณคดี ก็ควรสอนหลักภาษาไปด้วย นักเรียนจะได้เห็นความสำคัญ และคุณประโยชน์ของการเรียนหลักภาษามากยิ่งขึ้น

6. ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ การที่นักเรียนจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษานั้น นักเรียนจะต้องฝึกฝนและใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนที่อยู่ถูกอยู่เป็นประจำ ครูจึงควรจัดกิจกรรมการสอนให้นักเรียนได้ใช้หลักภาษาที่เรียนไปแล้วอย่างสม่ำเสมอ

7. เนื่องจากวิชาหลักภาษาเป็นวิชาที่นักเรียนชอบเรียนน้อยที่สุด ครูควรใช้กลวิธีจูงใจ ได้รับความสนใจของนักเรียนหลายๆ วิธีการ และการเร้าความสนใจนั้นควรทำเป็นระยะๆ ตลอดระยะเวลาที่ทำการสอนไม่ควรจูงใจแต่เฉพาะในตอนกิจกรรมจูงใจนำเข้าสู่บทเรียนเท่านั้น

8. การเสริมกำลังใจก็เช่นเดียวกัน การเรียนการสอนหลักภาษาแบบเดิมจะทำให้ นักเรียนเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายในบทเรียนมาก เพราะด้วยเนื้อหาที่ยาก ฉะนั้นครูจึงควรเสริมกำลังใจนักเรียนอยู่เสมอ ทั้งด้วยจาวาและท่าทาง บางครั้งอาจมีของรางวัลบ้าง

9. การสอนหลักภาษาไทยทุกครั้ง ครูควรวางแผนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เพื่อให้การสอนประสบผลสำเร็จ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ครูควรจัดขึ้นตอนแต่ละขั้นตอนให้น่าสนใจ ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมประกอบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด และการประเมินผลตอนท้ายชั่วโมง

10. การสอนหลักภาษาไทยนั้น ถ้าจะให้ผลดีควรใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียน ตื่นตาตื่นใจ เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน วิธีที่ครูนำมาใช้สอนมีดังนี้

การสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนแบบดั้งเดิม ครูเล่าสมัยแต่ยังสามารถใช้ได้อยู่ใน ปัจจุบัน เพราะบางเนื้อหาต้องใช้วิธีการบรรยาย หรืออาจใช้วิธีการสอนแบบอื่นเป็นหลักแล้วใช้ วิธีการบรรยายเป็นวิธีเสริมก็ได้

การสอนแบบอนุমানวิธี เป็นการสอนโดยที่ครูให้คำจำกัดความ ให้หลักเกณฑ์ของ เนื้อหาวิชาก่อนจึงยกตัวอย่างประกอบ วิธีนี้ควรมีสื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมยกตัวอย่าง จะได้ผลดีกว่าครูสอนเพียงฝ่ายเดียว

การสอนแบบอุปมานวิธี เป็นการสอนจากตัวอย่างไปสู่กฎเกณฑ์ แทนที่ครูจะบอก คำจำกัดความของเนื้อหานั้น และยกตัวอย่างให้ แต่ครูให้ตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนสังเกตและสรุปคำ จำกัดความหรือหลักเกณฑ์จากการพิจารณาตัวอย่างนั้นๆ วิธีนี้จะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนอย่าง ลึกซึ้งเพราะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การสอนโดยวิธีอภิปราย อาจเป็นการอภิปรายโดยทั่วไป มีครูเป็นผู้ดำเนินการ อภิปราย หรือให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายก็ได้ หลังจากการอภิปรายครูจึง มอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นกลุ่ม แล้วนักเรียนก็นำผลการศึกษาค้นคว้ามานอภิปรายใน ครั้งถัดไป เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนพูดคุยระดมความคิดแลกเปลี่ยนกัน

การสอนโดยการแบ่งหมู่ให้นักเรียนทำงาน วิธีนี้เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนจะรู้จักรับผิดชอบ และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมี ระเบียบแบบแผน เพื่อที่จะนำผลงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามานำเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียน ต่อไป

การสอนโดยวิธีการแก้ปัญหา เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีขั้นตอนชัดเจน คือ การกำหนดปัญหา การหาขอบเขตหรือรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การตั้งสมมุติฐานหรือ คาดคะเนความน่าจะเป็น การรวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา และขึ้นสรุป การสอนหลักภาษาอาจใช้ วิธีนี้ได้ เช่น เมื่อพบปัญหาการใช้หลักภาษาที่ไม่ถูกต้อง ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาวิธีแก้ปัญหา ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้เรื่องหลักภาษาอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

11. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนอย่างลึกซึ้งแม่นยํา ควรควรเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ใช้วิจารณ์ญาณและดุลยพินิจของตนเองให้มากๆ โดยพยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ แสดงความคิดเห็นและซักถามข้อสงสัยได้อย่างเสรี

12. การเสาะแสวงหาความรู้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ในการเรียนการสอนเรื่องหลักภาษานั้น ครูควรมอบหมายงานให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้และรวบรวมตัวอย่าง จะช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการทดสอบว่านักเรียนเกิดความเข้าใจในจริงหรือไม่

13. ครูสอนหลักภาษาไทยที่ดีควรปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหรือการฟังก็ตาม นักเรียนควรมีทักษะในการคิดพิจารณาว่าการใช้ภาษานั้นๆ ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนหรือไม่ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ได้เรียนมาแล้ว เพื่อเป็นการทดสอบถึงเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมด

14. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดแก้ปัญหาหรือแข่งขันทักษะต่างๆ ที่ครูจัดขึ้นในชั้นเรียน เช่น แข่งขันการสะกดคำยาก แข่งขันกันหาคำต่างๆ ต่อคำให้คล้องจองกัน รวบรวมคำศัพท์ ทายปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำ สำนวน การวาดภาพประกอบ การเปิดพจนานุกรม แต่งประโยคหรือแสดงละคร เป็นต้น

15. บทหรือกรอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนหลักภาษาไทยมีชีวิตชีวาขึ้น และเพื่อให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาทางหลักภาษาได้ง่าย ครูอาจนำคำประพันธ์มาประกอบการสอน หรือแต่งคำประพันธ์ง่ายๆ เพื่อประกอบการสอนหลักภาษา หรือนำคำประพันธ์มาร้องเป็นเพลงทำให้เกิดความสนุกสนานและจดจำง่ายขึ้น

16. การเรียนการสอนหลักภาษานั้นควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพื่อช่วยทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น สื่อประกอบการสอนมีหลากหลายซึ่งครูสามารถหาได้ หรือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยผลิตด้วย ทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในการเรียน ขณะเดียวกันก็ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

17. การสอนโดยใช้เกม เป็นอีกวิธีที่ทำให้การสอนเรื่องหลักภาษามีชีวิตชีวา ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ รู้จักรับผิดชอบ การสอนโดยใช้เกมอาจทำได้โดยครูเป็นผู้เตรียมเกมต่างๆ มาประกอบการสอน

18. การสอนหลักภาษาไทยนั้น ควรสอนให้สนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด ครูควรจัดเนื้อหาประกอบตัวอย่าง ตลอดจนวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนรู้สึกว่าได้เรียนในสิ่งที่ตนต้องการเรียน และสามารถนำเอาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์และใช้เหตุผล เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาให้แก่นักเรียน

19. การสอนหลักภาษาไทย ครูควรพยายามส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การแต่งนิทาน แต่งคำประพันธ์ สร้างเกม อุปกรณ์ แต่งบทละคร หรือปริศนาคำทายต่างๆ นักเรียนอาจช่วยกันแต่งและแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวและอำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียน

20. ภาษาเป็นวัฒนธรรมของชาติ การเรียนการสอนภาษาไทยครูจึงควรพยายามใช้หลักภาษาไทยเป็นเครื่องฟื้นฟู ถ่ายทอดและรักษาวัฒนธรรมไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูอาจจะให้นักเรียนได้อภิปรายระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของภาษา ตลอดจนประโยชน์และคุณค่าของการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ครูอาจจะสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงละคร แสดงบทบาทสมมุติ ตกแต่งป้ายนิเทศ ตลอดจนนิทรรศการเกี่ยวกับหลักภาษาไทยเพื่อช่วยฟื้นฟูส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทางด้านภาษา

21. การประเมินการสอนหลักภาษานั้น ครูควรที่จะประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกด้านทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษา ควรจะประเมินในแต่ละด้านอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ไม่ควรเน้นแต่ในเรื่องความจำแต่เพียงอย่างเดียว ควรเน้นในด้านความเข้าใจ การประยุกต์ใช้และความคิดวิเคราะห์ด้วย โคนประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียน และควรประเมินผลหลากหลายวิธี นอกจากผลการเรียนแล้ว ครูก็สามารถสังเกตจากพฤติกรรมหรือผลงานของนักเรียนได้ด้วย

22. เมื่อนักเรียนได้เรียนหลักภาษาไปแล้ว ครูก็ควรสนับสนุนให้นักเรียนได้เผยแพร่ผลงานของนักเรียนให้นักเรียนร่วมชั้นได้ชื่นชมด้วยการจัดป้ายนิเทศ เพื่อให้นักเรียนคนอื่นได้เรียนรู้จากผลงานนั้นๆ และทำให้นักเรียนเจ้าของผลงานเกิดความภาคภูมิใจ และเกิดความกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์ผลงานต่อไป

23. การสอนหลักภาษาถ้าจะให้ได้ดี ควรที่จะจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรประกอบด้วย เป็นการช่วยเสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การแข่งขันสะกดคำยาก ประกวดการแต่งคำประพันธ์ การตอบปัญหาภาษาไทย การแสดงละคร การแต่งนิทาน เรื่องสั้น ทำสมุดภาพ สมุดคำ จดอภิปรายหรืออบรมโดยเชิญวิทยากรด้านภาษาไทยมาให้ความรู้แก่นักเรียน

ประกาศรี สีสหอำไพ (2524 : 361) กล่าวถึงข้อควรคำนึงและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ควรจัดในการสอนหลักภาษาไทย มีดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจนเพื่อประเมินผลตามลำดับ โดยบอกจุดประสงค์ให้ผู้เรียนรู้ด้วย
2. กำหนดงานทักษะการใช้ภาษา แล้วนำหลักภาษาไปเป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติและตรวจแก้ไขทุกครั้ง
3. เน้นที่การนำไปใช้มากกว่าความรู้ความจำ ให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทยไปใช้ในการฟัง พูด อ่าน เขียนอย่างถูกต้อง
4. อภิปรายคุณค่าของวิชาหลักภาษาในฐานะที่เป็นแบบแผนไว้เป็นหลักในการใช้ร่วมกัน

5. ให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาลักษณะต่างๆ ของภาษาไทย สามารถนำตัวอย่างมาสรุปหลักเกณฑ์ได้ถูกต้องแบบวิธีสอนอุปมาน
6. นำเอาวรรณคดีและวรรณกรรมปัจจุบันมาเป็นอุปกรณ์การสอนหลักภาษาและการใช้ภาษาอย่างสัมพันธ์กันเหมือนกับที่ใช้จริงๆ ในชีวิตประจำวัน
7. ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าสังเกตคำและลักษณะของภาษาไทยได้ด้วยตนเอง รวบรวมเป็นสมุดเนื้อหาประกอบหรือเขียนรายงานเป็นงานกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
8. ฝึกแต่งร้อยแก้วและร้อยกรอง แล้วนำผลงานของนักเรียนมาสัมพันธ์กับหลักภาษา
9. สรุปประโยชน์ของหลักภาษาทุกครั้งเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ตามจุดประสงค์ และเกิดความรักความภาคภูมิใจว่าจะรักษาภาษาไทยและเห็นคุณค่าของการใช้ศิลปภาษาที่ถูกต้อง
10. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการเร้าความสนใจด้วยสื่อการสอนหรือทบทวนเรื่อง โดยให้นักเรียนได้แสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ให้มากที่สุด เช่น นำชื่อตัวละครในวรรณคดีมาสังเกตหลักคำสมาสและสนธิ เป็นต้น
11. แบ่งกลุ่มตั้งคำถามหรืออภิปรายหลักเกณฑ์ของภาษาอย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดงานศึกษาค้นคว้าต่อไป
12. แข่งขันกันสะกดคำ รวบรวมหมวดหมู่คำศัพท์ ทายปัญหา ฯลฯ ตามวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
13. นำคำประพันธ์เนื้อหาหลักภาษาที่มีผู้แต่งไว้แล้วมาให้สังเกตหลักภาษา แยกคำออกมาให้เห็นชัดเจน
14. นำหลักภาษามาช่วยกันแต่งคำประพันธ์ เพื่อความไพเราะและจำได้ง่าย
15. สังเกตการณ์ใช้ภาษาของสื่อมวลชน นำมาใช้เปรียบเทียบกับภาษามาตรฐานในหลักภาษาทั้งในชั้นเรียน โดยใช้สื่อการสอน หรือกำหนดงานให้ทำเป็นครั้งคราว
16. ใช้หนังสืออุเทศ เช่น พจนานุกรม หลักภาษา ฯลฯ เป็นเนื้อหาประกอบอย่างกว้างขวาง
พรทิพย์ แจ่มจัน และ สุพัตรา อุดมั่ง (2555 : 2-3) กล่าวถึง สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน คือ ครูภาษาไทยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการบรรยายเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากมีความเชื่อว่า ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์หรือหลักภาษาไทยเป็นนามธรรม การใช้วิธีการบรรยายหรือการอธิบายจึงเป็นวิธีที่สะดวก และสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จากความเชื่อดังกล่าว ครูภาษาไทยจึงพยายามถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองได้สร้างความหมายแล้วไปสู่ผู้เรียน และผู้เรียนก็จะต้องพยายามจดจำความรู้เหล่านั้นตามรูปแบบที่ครูสร้างขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ครูเป็นผู้สร้างความรู้และส่งผ่านความรู้นั้นไปสู่ผู้เรียนด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนก็จะไม่มีโอกาสที่จะได้สร้างความหมาย (meaning making) หรือประมวลผล

ข้อมูลด้วยตนเอง จะมีหน้าที่รองรับความรู้ “สำเร็จรูป” ซึ่งครูได้สรุปให้ง่าย กระชับและเหมาะสม สำหรับจดจำแล้วเท่านั้น ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาก็คือ เมื่อผู้เรียนพบข้อมูลที่ต่างไปจากที่ครูสรุปให้ ผู้เรียนก็จะไม่สามารถประยุกต์ความรู้เพื่ออธิบายข้อมูลนั้นได้

ตัวอย่างสภาพปัญหา เช่น การจัดการเรียนการสอนเรื่องประโยคซ้อน หากครูภาษาไทย บรรยายสรุปว่า ประโยคซ้อน คือ ประโยคที่มีคำเชื่อม ผู้ ที่ ซึ่ง อัน การให้นิยามสรุปเกี่ยวกับ ประโยคซ้อนดังกล่าวย่อไม่ถูกต้อง และอาจก่อให้เกิดปัญหาความเข้าใจ เพราะประโยคซ้อนแบ่งได้หลายประเภทตามลักษณะของประโยคย่อย และยังมีคำเชื่อมอื่นๆ ที่จะทำให้เกิดลักษณะของ ประโยคซ้อนขึ้น หากผู้เรียนพบประโยคว่า “เขาไม่ชอบให้ใครมาสนิท” และใช้เกณฑ์ความหมายของประโยคซ้อนตามที่ครูอธิบาย ประโยคนี้ก็จะไม่ใช่ประโยคซ้อน ปัญหาที่กล่าวมานี้ เกิดจากการสอนแบบบรรยาย ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้จัดกระทำข้อมูล กล่าวคือ ผู้เรียนไม่ได้เปรียบเทียบ ปรับเปลี่ยน เชื่อมโยง สะท้อน ลดทอน หรือขยายข้อมูลที่ตนได้รับเข้ามา นักจิตวิทยาการเรียนรู้ กลุ่มพุทธิปัญญานิยม (cognitivism) เชื่อว่า ถ้าผู้เรียน ไม่ได้สร้างความรู้ใหม่ ก็แสดงว่าผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว หากครูภาษาไทยไม่ได้มีทักษะในการนำเสนอข้อมูล การบรรยายขาดชีวิตชีวา หรือทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหายากขึ้นด้วยแล้ว โอกาสที่ผู้เรียนจะเกิดเจตคติเชิงลบต่อสาระหลักการใช้ภาษาไทยก็ย่อมเกิดขึ้นได้ง่ายเพราะผู้เรียนจะเห็นว่า สาระหลักการใช้ภาษาเป็นเรื่องยาก น่าเบื่อหน่าย และไม่มี ความหมายต่อตนเอง เพราะไม่ทราบว่า จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร เจตคติเชิงลบดังกล่าวส่งผลต่อแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนอาจปฏิเสธ ไม่ชอบและไม่ต้องการที่จะเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยอีกเลยก็เป็นได้ ดังนั้น ผู้เรียนควรมีบทบาทเป็นผู้สร้างความรู้มากกว่าเป็นผู้รับความรู้จากครู ครูต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการคิดในการออกแบบการสอน เพราะการที่ครูมีความรู้เนื้อหาหลักภาษาไทยเพียงอย่างเดียว นั้น ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันซึ่งมีความซับซ้อนและเน้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาการสอนหลักภาษาไทย พบว่าครูควรจัดการเรียนการสอนให้สนองความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด โดยชี้ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่พึงจะได้จากการศึกษาหลักภาษา ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าได้เรียนในสิ่งที่ตนต้องการเรียน เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถนำเอาสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูต้องตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน เน้นที่การนำไปใช้มากกว่าความรู้ความจำ ถ้าหากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการตั้งวัตถุประสงค์ก็จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการคิดในการออกแบบการเรียนการสอน

เรื่องหลักการใช้ภาษาไทย เพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการบรรยายแบบเดิม จะทำให้ผู้เรียนไม่ได้ประมวลผลข้อมูลด้วยตนเอง และไม่สามารถประยุกต์ความรู้เพื่ออธิบายข้อมูลอื่นได้ ตามหลักการของนักจิตวิทยาการเรียนรู้กลุ่มพุทธิปัญญานิยม (conggnitivism) ซึ่งเชื่อว่า ถ้าผู้เรียนไม่ได้สร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะไม่เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และถ้าหากครูภาษาไทยยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย จะยิ่งทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หรือทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหายากขึ้น นำไปสู่ เจตคติเชิงลบต่อสาระหลักการใช้ภาษาไทย ส่งผลต่อแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้ ดังนั้น ครูจึงควรทำให้ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้สร้างความรู่มากกว่าเป็นผู้รับความรู้จากครู ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ทั้งการสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอุปมาน การสอนโดยวิธีอภิปราย หรือการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนระดมความคิด การสอนโดยวิธีแก้ปัญหา และการสอนโดยใช้เกม อีกทั้งควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและวรรณคดี โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการเร้าความสนใจด้วยสื่อการสอนหรือบททวนเรื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสังเกต คิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์และใช้เหตุผล อาจใช้วิธีสอนจากตัวอย่างไปหาเกณฑ์ ฝึกให้นักเรียนหาเหตุผลมาสนับสนุนกฎเกณฑ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักเกณฑ์และเหตุผลมากกว่าที่จะให้นักเรียนเรียนอย่างจดจำกฎเกณฑ์ หรือสอน โดยการให้ผู้เรียนอภิปรายคุณค่าของวิชาหลักภาษาครู แบ่งกลุ่มตั้งคำถามหรืออภิปรายหลักเกณฑ์ของภาษา ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตและพิจารณาลักษณะต่างๆ ของภาษาไทย สังเกตการใช้ภาษาของสื่อมวลชน สังเกตความเปลี่ยนแปลงของภาษา ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้า ฝึกแต่งร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้กลวิธีจูงใจและควรเสริมกำลังใจผู้เรียนตลอดระยะเวลาที่สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัย เมื่อจบบทเรียนครูควรมีการสรุปหลักเกณฑ์สั้นๆ หรือให้ผู้เรียนสรุปหลักเกณฑ์ในเรื่องที่เรียน และสรุปประโยชน์ของหลักภาษาทุกครั้งเพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของหลักภาษา ครูอาจนำเอาวรรณคดีและวรรณกรรมปัจจุบันมาเป็นสื่อการสอนหลักภาษาได้ และครูควรจัดหาสื่อประกอบการสอนอย่างหลากหลาย ควรใช้นั่งสื่ออุเทศประกอบการสอน หรือแต่งคำประพันธ์ประกอบการสอนหลักภาษา นอกจากนี้ครูควรจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วยการแข่งขันเกี่ยวกับหลักภาษา และสนับสนุนให้นักเรียนได้เผยแพร่ผลงานของนักเรียน ควรประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกด้านทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษาโดยประเมินอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย

ครูจำเป็นต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างและความต้องการของนักเรียน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และ นพคุณ คุณาชีวะ (2520 : 14-16) กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนภาษาไทย มีดังต่อไปนี้

1. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเสมอ และต้องยอมรับว่าแม้แต่ฝาแฝดซึ่งมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกันมากก็ยังมี ความแตกต่างกันในแง่สติปัญญา ลักษณะนิสัย ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดทางธรรมชาติ ในการสอนถ้าครูสามารถค้นหาความถนัดตามธรรมชาติของนักเรียนได้ แล้วให้งานที่นักเรียนสนใจก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน เช่น สนับสนุนนักเรียนที่อ่านทำนองเสนาะได้ไพเราะให้เข้าประกวดการอ่านทำนองเสนาะ สนับสนุนให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านการพูดโดยการให้นักเรียนเข้าประกวดพูดสุนทรพจน์ เป็นต้น นักเรียนจะรู้สึกว่าคุณครูมีโอกาสด้านความสามารถ เกิดความภาคภูมิใจและสนใจที่จะเรียนวิชาภาษาไทย

2. หลักจิตวิทยาการเรียนรู้

ครูควรรู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งกฎการเรียนรู้ที่สำคัญของธอร์นได (Thorndike) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้แบ่งออกเป็น 3 กฎ คือ

2.1 กฎแห่งความพร้อม (Readiness)

เมื่อเด็กมีความพร้อมแล้วได้กระทำ จะทำให้เกิดความพอใจที่ได้กระทำและอยากกระทำอีก แต่ถ้าเด็กไม่มีความพร้อมแล้วถูกบังคับให้กระทำ จะไม่พอใจและไม่อยากกระทำ ครูควรสังเกตว่าเด็กพร้อมที่จะเรียนแล้วหรือยัง เช่น ถ้าหากว่าชั่วโมงก่อนหน้าเรียนพลศึกษาต้องฝึกกลางสนาม ก็ควรให้เวลาสำหรับพักเหนื่อยหรือประสานงานกับครูที่สอนพลศึกษาด้วยการขอให้เลิกฝึกก่อนเวลา เป็นต้น ความพร้อมที่จะเรียนวิชาใหม่ในชั่วโมงต่อไปอาจดูได้จากการที่นักเรียนเตรียมสมุดและหนังสือของวิชานั้นวางไว้บนโต๊ะ นอกจากนี้ยังมีความพร้อมในด้านความสามารถของนักเรียนที่ครูควรพิจารณา เช่น ทักษะการเขียน ครูอาจฝึกให้เด็กจดงานเองโดยไม่ต้องใช้วิธีบอกจดค่อยๆ ฝึกไป ทั้งนี้ครูควรช่วยเหลือด้วยการจดหัวข้อและรายละเอียดที่สำคัญไว้บนกระดาน

2.2 กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise)

เมื่อเด็กได้กระทำสิ่งใดบ่อยๆ ย่อมเกิดความชำนาญและอยากทำอีก แต่ถ้าไม่ได้กระทำบ่อยๆ จะไม่ยอมทำ เนื่องจากวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ครูควรฝึกให้เด็กทำจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก ให้เด็กได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ตลอดจนแบบฝึกหัดในวิชาหลักภาษาและวรรณคดีไทย ถ้ามีข้อบกพร่องครูต้องหาทางแก้ไขและให้เด็กรู้ว่าควรแก้ไขอย่างไร เพื่อเด็กจะได้ทำด้วยความเต็มใจ

2.3 กฎแห่งผล (Law of Effect)

เมื่อผลใดที่เด็กพอใจ เด็กก็อยากกระทำอีก แต่ถ้าผลใดทำให้เกิดความไม่พอใจ เด็กย่อมไม่อยากจะทำสิ่งนั้นอีก ครูจึงควรให้เด็กได้รับผลซึ่งจะเป็นที่พึงปรารถนา เมื่อเด็กฝึกหัดแล้วได้รับผลดี เด็กก็จะพอใจและทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ครูอาจช่วยให้เด็กได้รับผลสำเร็จได้ด้วยการชมเชยผลงานที่เด็กทำ ให้รางวัล หรือให้คะแนนก็ได้ ฉะนั้น เมื่อเด็กส่งงานครูจึงควรให้เด็กทราบผลงานของเขาอย่างรวดเร็ว เพื่อว่าเด็กประสบผลสำเร็จจะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กอยากเรียน และถ้าเด็กทำผิดก็จะได้แก้ไขให้ดีขึ้น ครูควรแนะแนวทางให้เด็กเข้าใจ เด็กจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการลองผิดลองถูก

3. การจูงใจ (Motivation)

การจูงใจ เป็นขบวนการใช้แรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ทำการจูงใจภายในนั้นขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเองที่อยากมีชื่อเสียง อยากก้าวหน้า ส่วนการจูงใจภายนอก ครูสามารถใช้แรงจูงใจได้หลายอย่างในการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กได้รับผลสำเร็จในการเรียนแรงจูงใจเหล่านี้ได้แก่

3.1 รางวัล ได้แก่ รางวัลที่เป็นวัตถุสิ่งของ เช่น ขนม เงิน และรางวัลที่เป็นสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย เช่น โล่ เข็มเกียรติยศ ถ้วยรางวัล แต่การให้รางวัลก็มีผลเสียคือ ทำให้เด็กมุ่งแต่เอารางวัลมากกว่าที่จะเต็มใจทำเอง เกิดการแข่งขัน และสิ้นเปลือง ฉะนั้นครูจึงไม่ควรให้รางวัลบ่อยๆ หรือไม่ให้ซ้ำคนและชี้แจงเหตุผลของการให้เสมอ

3.2 คะแนน คะแนนก็คล้ายๆ รางวัล โดยมีหลักในการให้คือ ให้ตามความสามารถที่เด็กทำได้ จะทำให้เด็กได้ทราบว่าตนเองมีความสามารถเพียงใด และมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขอย่างไรบ้าง

3.3 การชมเชย คำชมเชยใช้ได้ดีและทำได้ง่ายในการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนตอบถูก หรือทำกิจกรรมได้ดีครูก็ควรชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่เรียนอ่อน ถ้าได้รับคำชมเชยจะทำให้มีกำลังใจเรียนมากยิ่งขึ้น

3.4 การตำหนิ ตรงข้ามกับคำชมเชย ครูจะใช้ได้กับเด็กที่เรียนเก่งเท่านั้น เพื่อช่วยให้เด็กพยายามทำตัวให้ดีเหมือนเดิม แต่ถ้าครูใช้กับเด็กที่เรียนอ่อน จะยิ่งทำให้เด็กท้อแท้

3.5 การแข่งขัน แบ่งออกเป็นการแข่งขันกับทุกคน การแข่งขันระหว่างกลุ่ม และการแข่งขันกับตัวเอง ซึ่งการแข่งขันกับตัวเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด จะทำให้เด็กรู้จักเอาชนะใจตนเอง เนื่องจากการบังคับตนให้ทำดีนั้นเป็นสิ่งที่ยาก ครูจึงควรฝึกเด็กอยู่เสมอ ส่วนการแข่งขันระหว่าง

กลุ่มควรจัดเป็นครั้งคราว เพื่อจุดประสงค์ด้านความสามัคคีในกลุ่ม เช่น ด้านการเรียน ความประพฤติ เพราะการแข่งขันซึ่งมุ่งแต่เอาชนะ จะทำให้เกิดการแตกสามัคคีระหว่างกลุ่มได้

3.6 ความร่วมมือ หมายถึงการเข้าร่วมงานกันเพื่อให้บรรลุจุดหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การร่วมมือกันทำงานซึ่งจะทำให้ได้รับการสนองความต้องการในด้านการยอมรับในสังคม ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนร่วมมือกันทำงาน เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

3.7 การลงโทษ เช่น การหักคะแนน การทำงานเพิ่ม การตัดสิทธิ์ การกักตัว เป็นต้น การลงโทษมีทั้งผลดีและผลเสีย ครูควรพิจารณาให้ดีก่อนลงโทษ ว่าเหมาะสมกับความผิดหรือไม่ ลงโทษได้ทันทีที่มีความผิดแต่ควรเป็นความผิดที่เกิดจากการฝ่าฝืนระเบียบที่วางไว้ หรือความผิดที่เป็นภัยต่อสังคม มีการชี้แจงเหตุผลที่ลงโทษและไม่ลงโทษในลักษณะที่จะทำให้เกิดอันตรายทางร่างกาย ไม่ใช่อารมณ์หรืออคติในการลงโทษ

จากการศึกษาหลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย พบว่าครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล และค้นหาความถนัดของนักเรียนได้ เพื่อที่จะส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ครูต้องเข้าใจกฎการเรียนรู้ที่สำคัญอย่างกฎแห่งความพร้อม (Readiness) กฎแห่งการฝึกฝน (Law of Exercise) และกฎแห่งผล (Law of Effect) ครูควรนำเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการจูงใจ (Motivation) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนใฝ่เรียน เช่น การให้รางวัล การให้คะแนน การชมเชย การตำหนิ การแข่งขัน ความร่วมมือ การลงโทษ เป็นต้น เมื่อครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักจิตวิทยาแล้ว ครูก็จะสามารถจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมแก่นักเรียนของตนได้

การวัดและประเมินผลวิชาภาษาไทย

เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์แล้ว สิ่งที่ต้องทำต่อคือการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้สอนจึงต้องมีการวัดผล และประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายและเป็นระยะๆ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544 : 17-18) กล่าวถึงลักษณะการประเมินผล การเรียนภาษาไทย ซึ่งแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ประเมินพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อผู้สอนจะได้จัดเตรียมแผนการสอนวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมกับระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนต่อไป เครื่องมือที่ใช้วัดได้แก่แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบสังเกต ผู้สอนจะใช้ทั้งหมดให้เหมาะสม การประเมินในลักษณะนี้จะใช้ก่อนที่ผู้สอนจะเริ่มต้นสอน ผลที่ได้จากการประเมินจะนำมาใช้ในการเตรียมวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และวิธีการประเมินโดยเลือกวิธีวัดผลเพื่อความเหมาะสมของแต่ละบทเรียน

2. ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้วัดมีแบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบวัดเจตคติ ผู้สอนอาจใช้ทั้งหมดหรือเลือกใช้เป็นบางชนิดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3. ประเมินผลเพื่อวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้านความรู้และด้านจิตพิสัย ผู้สอนจะเลือกใช้เครื่องมือวัดเฉพาะวัตถุประสงค์บางข้อเพื่อค้นหาจุดบกพร่องในการเรียน แล้วนำผลมาจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมต่อไป

4. ประเมินผลสอบปลายภาค เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังจากผ่านกระบวนการของการฝึกฝนมาครบระยะตามที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้วัดได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบประเมินค่า ผลที่ได้จะนำมาประเมินการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนมาตลอดภาคหรือตลอดปีการศึกษา

บลูม (Bloom, 1976 : 18) และคณะ ได้จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ได้แบ่งย่อยเป็น 6 ชั้น ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นการวัดความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนได้เรียนมาโดยสามารถจำเนื้อเรื่อง ชื่อบุคคล สถานที่ และสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในเรื่อง นอกจากนั้นยังรวมไปถึงกฎ ทฤษฎี และหลักการต่างๆ ที่อยู่ในเนื้อเรื่อง ในขั้นนี้เป็นวัตถุประสงค์เบื้องต้นที่มีระดับการคิดต่ำสุด

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการวัดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่ผู้เรียนได้เรียนมา โดยสามารถบอกหรือเล่าให้ผู้อื่นฟังได้ และสรุปเรื่องย่อได้ นอกจากนั้นยังสามารถอธิบายความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความ โดยใช้คำพูดของตนเองเพื่อสื่อสารให้เข้าใจได้ด้วย

3. การประยุกต์ใช้ (Application) เป็นการวัดการนำเรื่องที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ้อยคำ วิธีการ กฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ และแนวคิด

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการวัดคุณลักษณะย่อยจากเรื่องที่อ่าน เช่น ลักษณะของตัวละคร สิ่งของและสถานที่ นอกจากนั้นยังสามารถเสนอแนวคิดย่อยอันจะนำไปสู่แนวคิดรวมได้

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการวัดคุณสมบัติรวมของเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เรียนไปแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นการสรุปรวมแนวคิดเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเรื่องอื่นๆ ได้ด้วย

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นการวัดคุณค่า เหตุผล ข้อเท็จจริง และการทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ทั้ง 6 ชั้น จะเรียงลำดับการคิดขั้นพื้นฐานไปหาขั้นสูงสุด โดยการคิดขั้นที่ 1 – 3 คือจำ เข้าใจ และนำไปใช้เป็นวัตถุประสงค์พื้นฐาน ส่วนขั้นที่ 4 – 6 คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า เป็นวัตถุประสงค์ขั้นสูง การกำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละชั้นจะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัยและระดับชั้นที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของผู้เรียน

แอนเดอร์สันและครัทวอล (Anderson & Krathwohl, 2002 : 213) ได้ร่วมกันศึกษาและนำเสนอการจัดแบ่งใหม่ออก 6 ชั้น ดังนี้

1. การจำ (Remembering) เป็นการดึงข้อมูลจากหน่วยความจำ การระลึกได้ การจำความรู้จากหน่วยความจำ การจำเกิดขึ้นเมื่อหน่วยความจำถูกดึงมาผลิตคำนิยาม ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในความทรงจำ

2. การเข้าใจ (Understanding) เป็นการสร้างความหมายจากรูปแบบต่างๆ โดยสามารถเขียนหรือวาดรูป สื่อถึงการตีความ การยกตัวอย่าง การจัดจำแนก การสรุปความ การเปรียบเทียบ และการอธิบายได้

3. การนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Applying) เป็นการดึงหรือการใช้วิธีการโดยผ่านการประมวลผลก่อน การประยุกต์ใช้จะเกี่ยวข้องและอ้างอิงจากความรู้ความจำที่มีอยู่ ดึงเอาข้อมูลนำออกมาใช้ให้ได้ผลผลิต เช่น รูปแบบการนำเสนอผลงาน

4. การวิเคราะห์ (Analyzing) เป็นการแยกแยะข้อมูลหรือความคิดรวบยอด โดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ แล้วพิจารณาว่ามีส่วนใดสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกันด้วยโครงสร้างหรือด้วยจุดประสงค์เดียวกัน สมองจะดำเนินการแยกเป็นส่วนๆ จำแนกความแตกต่างขององค์ประกอบจัดระบบ แสดงเป็นแผนผังได้

5. การประเมิน (Evaluating) เป็นการตัดสินใจภายใต้เกณฑ์และมาตรฐานผ่านการตรวจสอบและผลผลิตที่สามารถแสดงกระบวนการของการประเมิน

6. การสร้างสรรค์ (Creating) เป็นการนำเอาความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกัน แปะจัดระบบใหม่ไปสู่รูปแบบหรือโครงสร้างใหม่ จนก่อกำเนิดผลผลิตใหม่ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สมองทำงานยากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการจำแนกระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ชั้น ทั้งทฤษฎีของบลูม และทฤษฎีของแอนเดอร์สันและครัทวอล ที่ได้กล่าวมานั้น มีจุดสำคัญที่แตกต่างกันคือ ชั้นที่ 5 และ ชั้นที่ 6 มีการสลับกัน โดยชั้นที่ 5 ของบลูมจะเป็นการสังเคราะห์ แต่ชั้นที่ 5 แอนเดอร์สันและครัทวอลจะเป็นขั้นการประเมิน ส่วนชั้นที่ 6 ของบลูมนั้น จะเป็นขั้นประเมินค่า แต่ชั้นที่ 6 แอนเดอร์สันและครัทวอลเป็นขั้นการสร้างสรรค์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีการจำแนกระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ชั้นของบลูม (Bloom) และคณะ

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2547 : 203-208) กล่าวถึงการวิธีที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทยว่า ครูภาษาไทยควรผสมผสานวิธีการต่างๆ นำมาใช้ประกอบกันเพื่อให้การวัดและประเมินผลถูกต้องตรงตามความจริง วิธีการมีดังนี้

1. การใช้คำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่า

ผู้สอนอาจใช้คำถามในขั้นตอนต่างๆ ที่ดำเนินการสอนอยู่ เช่น ถามคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ถามคำถามขณะสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทบทวนความเข้าใจในเนื้อหา รวมทั้งถามความคิด วิเคราะห์วิจารณ์เมื่อสิ้นสุดการสอนเพื่อประเมินผล

2. การบันทึกพฤติกรรม

การบันทึกพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ครูได้รับข้อมูลจากด้านต่างๆ มาประกอบการประเมิน ครูควรจดบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน ทั้งในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยในห้องเรียน และพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยในสภาพการณ์ต่างๆ นอกห้องเรียน ถ้าพบว่านักเรียนมีข้อบกพร่อง ครูต้องช่วยแนะนำและแก้ไขทันที

3. การอภิปรายแสดงความคิดเห็น

การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายซักถาม การอภิปรายเป็นกลุ่มตามหัวข้อที่ครูกำหนด หรือตามประเด็นที่แต่ละกลุ่มสนใจ เป็นกิจกรรมที่ครูสามารถสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาไทย ความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยมของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ครูควรจดบันทึกพฤติกรรมและการใช้สำนวนภาษาของนักเรียนไว้ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการประเมินพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียนได้ทางหนึ่ง

4. การใช้แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนการสอน โดยครูสามารถนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งครูอาจจะสร้างแบบสอบถามเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เช่น นำแบบสอบถามมาบูรณาการกับการทำแบบฝึกหัดเป็นแบบสอบถามที่ไม่เป็นทางการ เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและสนุกสนานเพลิดเพลิน

5. การสังเกต

การประเมินผลโดยการสังเกตเป็นการตรวจสอบกระบวนการในการปฏิบัติจริงของผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนรู้เรื่องราวและพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนว่ามีการแสดงออกอย่างไร มีกระบวนการในการทำงานอย่างไร มีความสามารถในการจัดการแก้ไข มีผลงานอย่างไรบ้าง นอกจากนี้ จากการสังเกตพฤติกรรม ครูควรจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลนำไปประเมินคุณลักษณะของนักเรียนตลอดถึงการหาสาเหตุที่เป็นปัญหาเพื่อการช่วยเหลือให้นักเรียนให้พัฒนาตามศักยภาพ

6. การทำงานกลุ่ม

การทำงานกลุ่มทำให้ครูได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ในการประเมินผลกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียน ครูควรกำหนดประเด็นการประเมินว่านักเรียนมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันหรือไม่อย่างไร มีการแบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบอย่างไร สมาชิกมีการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างไร และมีการประเมินเพื่อปรับปรุงงานกลุ่มหรือไม่เพียงใด ในการประเมินงานกลุ่มนอกจากครูจะเป็นผู้ประเมินแล้ว ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเองและประเมินสมาชิกในกลุ่มด้วย

7. การทำรายงานค้นคว้า

นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนแล้ว ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำรายงานค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาประกอบด้วย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้า นำข้อมูลมาสังเคราะห์เรียบเรียงใหม่ และนำเสนอผลงานในลักษณะต่างๆ เช่น จัดทำรูปเล่มรายงาน จัดนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน โดยพยายามหารูปแบบการนำเสนอรายงานที่จะทำให้เพื่อนๆ สนใจ เช่นการจัดนิทรรศการ การอภิปราย การสาธิต การแสดงละคร ฯลฯ เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และให้มีความรู้ความคิดที่กว้างขวางขึ้น

8. การสอบด้วยข้อเขียน

ในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยการสอบข้อเขียนนั้น ควรจะใช้ทั้งข้อสอบแบบปรนัยและแบบอัตนัย เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเขียนแสดงความคิดเห็นบ้างและจะได้ประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด นอกจากนี้ก็ควรวัดผลทุกด้านทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย โดยการวัดในด้านความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

จากการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนวิชาภาษาไทยนั้น สรุปได้ว่าการประเมินผลการเรียนภาษาไทย มี 4 ลักษณะ คือ การประเมินพื้นฐานการเรียนของผู้เรียนเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการจัดเตรียมแผนการสอนวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมกับระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนต่อไป การประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนเลือกใช้เครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การประเมินผลเพื่อวิเคราะห์จุดบกพร่องเพื่อนำผลมาใช้จัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมต่อไป และการประเมินผลสอบปลายภาค โดยจะนำผลที่ได้มาประเมินการเรียนที่ผู้เรียนได้รับตลอดปีการศึกษา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ และแบบประเมินค่า ซึ่งการวัดผลนั้นสามารถวัดตามจุดประสงค์ทางการศึกษา โดยบลูม (Bloom) และคณะ แบ่งพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ชั้นเรียงลำดับการคิดขั้นพื้นฐานไปหาขั้นสูงสุด ชั้นที่ 1-3 คือความรู้ความจำ เข้าใจ และนำไปใช้ เป็น

วัตถุประสงค์พื้นฐาน ส่วนขั้นที่ 4-6 คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า เป็นวัตถุประสงค์ขั้นสูง การกำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละชั้นจะแตกต่างกันไป ตามวัยและระดับชั้นของผู้เรียน โดยครูสามารถเลือกใช้วิธีการวัดผลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา จุดประสงค์และเหมาะสมกับนักเรียน ได้ซึ่งมีหลายวิธี อย่างวิธีการใช้คำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าในการจัดการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และทบทวนความเข้าใจในเนื้อหา วิธีการบันทึกพฤติกรรมการใช้ภาษาไทยของนักเรียน เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขได้ทันที วิธีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นซึ่งมีส่วนช่วยให้ครูสามารถสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาไทย และความรู้สึกลึกซึ้งของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนวิธีการใช้แบบสอบถามนั้นมีข้อดีคือครูสามารถนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้ วิธีการสังเกตก็มีส่วนช่วยตรวจสอบกระบวนการในการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง วิธีการทำงานกลุ่มเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ครูได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งนักเรียนยังสามารถประเมินตนเองและประเมินสมาชิกในกลุ่มได้อีกด้วย การวัดผลอีกวิธีหนึ่ง คือการทำรายงานค้นคว้าเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาสังเคราะห์เรียบเรียงใหม่ และนำเสนอผลงานในลักษณะต่างๆ เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และให้มีความรู้ความคิดที่กว้างขวางขึ้น และวิธีการสอบด้วยข้อเขียน ซึ่งครูควรใช้ข้อสอบทั้งแบบปรนัยและแบบอัตนัย เพื่อวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัดผลทุกด้านทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัยและทักษะพิสัย ซึ่งแต่ละวิธีนั้นมีจุดเด่นแตกต่างกัน ครูสามารถเลือกใช้ตามระยะเวลาที่เหมาะสมทั้งในช่วงก่อนเรียน ระหว่างเรียน และสอบปลายภาคเรียน ทุกวิธีที่กล่าวมานั้น ครูต้องใช้วิธีการสังเกตและจดบันทึกเพื่อทำการประเมินไปปรับปรุงให้ดีขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้

ประโยค

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยให้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไทย ซึ่งหลักการใช้ภาษาไทยนั้นสามารถจำแนกออกเป็นเรื่องต่างๆ ได้ เช่น เสียง พยางค์ คำ กลุ่มคำ หรือประโยค เป็นต้น ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาเรื่องชนิดของประโยคมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด เนื้อหาเรื่องชนิดของประโยคมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของประโยค

กำชัย ทองหล่อ (2533 : 407) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ กลุ่มคำที่มีความเกี่ยวข้องกันเป็นระเบียบและมีเนื้อความครบบริบูรณ์โดยปรกติ ประโยคจะต้องมีบทบาทประธานและบทกริยาเป็นหลัก”

เปรมจิต ชนะวงศ์ (2538 : 246) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค หมายถึง ถ้อยคำที่เรียงกันอยู่อย่างเป็นระบบตามกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์และมีเนื้อความสมบูรณ์ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม อย่างไร ประโยคจึงประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง”

กรมวิชาการ (2545 : 52) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ ช่วงของข้อความช่วงหนึ่งที่มีความอันสมบูรณ์ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง”

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 665) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ คำพูดหรือข้อความที่ได้ความบริบูรณ์ตอนหนึ่งๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม”

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2548 : 192-193) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ ถ้อยคำที่มีเนื้อความครบบริบูรณ์ ประโยคหนึ่ง ๆ แบ่งออกเป็นสองภาค คือ ภาคประธานและภาคแสดง”

วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2552 : 91) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือคำหลายคำเรียงต่อกัน กรณีที่เป็นคำหลายคำเรียงต่อกัน คำเหล่านั้นต้องมีความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์กันอย่างใดอย่างหนึ่ง”

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 162) ให้ความหมายของประโยคว่า “ประโยค คือ ข้อความที่สื่อสารได้เรื่องราว ทำให้รู้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการบอกเล่าเรื่องอะไร โดยปรกติประโยคประกอบด้วยข้อความ 2 ส่วน ได้แก่ นามวลี ทำหน้าที่เป็นภาคประธาน และกริยาวลี ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง

จากการศึกษาความหมายของประโยค ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประโยค คือ ข้อความที่มีใจความครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยนามวลีและและกริยาวลี แต่ในบางกรณีมีเพียงกริยาวลีก็ทำให้ประโยคมีใจความสมบูรณ์ได้

ชนิดของประโยค

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จำแนกประโยคตามโครงสร้างออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. ประโยคสามัญ หรือประโยคเดียว เป็นประโยคที่มีใจความเดียวหรือเนื้อความเดียว เป็นประโยคที่มุ่งกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีส่วนประกอบสำคัญคือภาคประธานและภาคแสดง เปรมจิต ชนะวงศ์ (2538 : 2265-274) กล่าวว่า โครงสร้างประโยคเดียวที่เป็นโครงสร้างหลัก คือ

ประธาน + กริยา + (กรรม)

ทำให้เกิดโครงสร้างต่างๆ 6 โครงสร้าง ดังนี้

1.1 โครงสร้างแบบ ประธาน + กริยา เช่น ฉันตกใจมาก

	อากาศร้อน
1.2 โครงสร้างแบบ	ประธาน + กริยา + กรรม เช่น นื่องกินขนม แล้วอ่านจดหมาย
1.3 โครงสร้างแบบ	ประธาน + กริยา + กรรม + กรรม เช่น ฉันแจกหนังสือเด็กๆ หมอยังไม่ได้ให้ยาคนไข้
1.4 โครงสร้างแบบ	กรรมตรง + ประธาน + กริยา + กรรมรอง เช่น เรื่องนี้ ใคร บอกเธอหรือ ยา หมอยังไม่ได้ให้คนไข้
1.5 โครงสร้างแบบ	กรรมรอง + ประธาน + กริยา + กรรมตรง เช่น เธอ ใคร บอกเรื่องนี้ คนขยันครูใหญ่ให้รางวัล

นอกจากโครงสร้างหลักแล้ว ประโยคเดียวมีการใช้ส่วนขยายเพื่อให้มีใจความชัดเจนยิ่งขึ้น
ซึ่งจะพบว่าการขยายในส่วนประธาน ส่วนกริยา และส่วนกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการขยายในส่วนประธาน

ปลาทะเลบางชนิดชอบว่ายน้ำทวนน้ำ

ตำรวจตระเวนชายแดนกำลังปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่างการขยายในส่วนกริยา

ม้าวิ่งเร็ว

แดงเรียนหนังสือเก่ง

ตัวอย่างการขยายในส่วนกรรม

นื่องกินขนมหวาน

สวนสัตว์คู่สัตย์มีหมีขาว

2. ประโยครวม หมายถึง ประโยคที่มีใจความสำคัญอย่างน้อย 2 ใจความรวมกันโดยมี
คำเชื่อมทำหน้าที่เชื่อมประโยคเดียวให้เป็นประโยครวม การจำแนกประโยครวมจะจำแนกตาม
ความหมายซึ่งจำแนกได้ 3 ชนิด ได้แก่

2.1 ประโยครวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน โดยมีคำเชื่อม ได้แก่ และ ถ้า ทั้ง...และ
พอ...ก็ กับ ถ้าว่า แล้ว...ก็ ก็ ตัวอย่างประโยครวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน เช่น

พ่อและแม่ทำงานเพื่อลูก

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

พ่อทำงานเพื่อลูก

แม่ทำงานเพื่อลูก

พอคุณกลับบ้าน ฉันก็ออกจากบ้าน

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

คุณกลับบ้าน

ฉันออกจากบ้าน

2.2 ประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน โดยมีคำเชื่อม ได้แก่ แต่ แต่ว่า แต่ทว่า
กว่า...ก็ ถึง...ก็ แต่...ก็ ถึงแม้...ก็ ตัวอย่างประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน เช่น

กว่าเราจะไปถึง เขาก็คงกลับกันหมดแล้ว

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

เราจะไปถึง

เขาคงกลับกันหมดแล้ว

ฉันอยากได้เสื้อตัวใหม่แต่ฉันเสียขายเงิน

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

ฉันอยากได้เสื้อตัวใหม่

ฉันเสียขายเงิน

2.3 ประโยครวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีคำเชื่อม ได้แก่ หรือ
ไม่อย่างนั้น มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น หรือไม่ว่าไม่ว่า มิเช่นนั้น ตัวอย่างประโยครวมที่มีเนื้อความให้
เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

เธอจะเรียนต่อหรือจะทำงาน

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

เธอจะเรียนต่อ

เธอจะทำงาน

อาจารย์อยู่ด้านหน้าหรือไม่ก็อยู่ในห้อง

แบ่งออกเป็นประโยคเดียวคือ

อาจารย์อยู่ด้านหน้า

อาจารย์อยู่ในห้อง

3. ประโยคซ้อน หมายถึง ประโยคเดียว 2 ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยมีประโยคเดียว
ประโยคหนึ่งเป็นประโยคหลักหรือमुख्यประโยค และประโยคเดียวอีกประโยคเป็นประโยคย่อย
หรืออนุประโยค ซึ่งอนุประโยคแบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

3.1 นามานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนคำนามหรือสรรพนาม เป็น
บทประธานหรือบทกรรมของประโยคซ้อน ตัวอย่างเช่น

อนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นบทประธาน

ข่าวจี้เครื่องบินเป็นความจริง
 คนทะเลาะกันก่อนความราคารูให้แก่คนใกล้ชิด
 อนุประโยคที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรม
 ฉันเห็นเด็กกำลังจี้จักรยาน
 เจียวไม่ชอบคนเอาเปรียบคนอื่น

3.2 คุณานุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่ขยายคำนามหรือสรรพนาม เป็นบทขยายบทประธานหรือบทขยายบทกรรมของประโยคซ้อน โดยมีคำประพันธ์สรรพนามได้แก่คำว่า ที่ ซึ่ง อัน ผู้ เป็นคำเชื่อม ตัวอย่างเช่น

อนุประโยคขยายบทประธาน
 ใครที่ต้องการหนังสือยกมือขึ้น
 หมวกที่น้องสวมอยู่สวยมาก
 อนุประโยคขยายบทกรรม
 ฉันชอบบ้านที่อยู่บนเนินเขา
 ผู้บังคับบัญชาสนับสนุนข้าราชการที่มีความซื่อสัตย์

3.3 วิเศษณานุประโยค คืออนุประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนคำวิเศษณ์ คือขยายคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ในประโยคหลัก โดยมีประพันธ์วิเศษณ์ ได้แก่ ที่ ซึ่ง อัน ดัง หรือคำเชื่อม จน เมื่อ เพราะ ราวกับ ระหว่างที่ เนื่องจาก เป็นคำเชื่อม ตัวอย่างเช่น

เธอเสียใจที่เขาไม่เลือกเธอ
 เขาวางท่าราวกับเป็นเจ้าของบ้าน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตเนื้อหาตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ระบุให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

สลาวิน (Slavin, 1990 : 3) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึงวิธีการสอนอีกแบบหนึ่งซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยปกติจะมี 4 คน เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน การทดสอบผลการเรียนของนักเรียนจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกจะพิจารณาค่าเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม ตอนที่สอง จะพิจารณาคะแนนทดสอบเป็นรายบุคคล โดยในการทดสอบนักเรียนจะต่างคนต่างทำข้อสอบ แต่เวลาเรียนต้องร่วมมือกัน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (Johnson and

Johnson, 1994 : 31-37) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนทั่วไปว่า เรามักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นเรื่องที่มีจะถูกละเลยหรือมองข้ามไป การเรียนรู้แบบร่วมมือจึงต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ทำให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน คือ ทำให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนที่ดีขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น วิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้มีหลายเทคนิค เช่น เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ STAD เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ TGT เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ TAI เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ CIRC เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ JIGSAW เป็นต้น

การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD

เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นหนึ่งในเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดย โรเบิร์ต อี สลาวิน เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น กล้าแสดงออกและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาต่างๆ ซึ่งเทคนิคนี้สามารถใช้ได้กับทุกวิชา เป็นวิธีที่เน้นความสำคัญของการเรียนเป็นกลุ่ม ช่วยฝึกทักษะทางสังคม โดยผู้เรียนจะต้องสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยการใช้ความคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเหตุผล ทำให้ได้รับรู้อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนฝึกการเรียนรู้และฝึกความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าของการร่วมมือ

1. องค์ประกอบที่สำคัญของเทคนิค STAD

จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 31-32, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี 2547 : 99-100) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเป็นแบบร่วมมือได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการดังนี้

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (positive interdependence)
2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face-to-face promotive interaction)
3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability)
4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skills)

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 198) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ STAD จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รางวัลของกลุ่ม ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กลุ่มต้องการจะบรรลุ
2. ผลของความรับผิดชอบรายบุคคล เป็นผลที่ได้จากการทดสอบสมาชิกซึ่งต้องทำด้วยตนเองเป็นรายบุคคล เมื่อได้ผลการทดสอบแล้วจึงนำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม ดังนั้นสมาชิกทุกคนในกลุ่มจึงต้องร่วมมือกันสร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาร่วมกัน เพื่อเตรียมตัวก่อนจะเข้ารับการทดสอบ
3. โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน หมายถึงสมาชิกทุกคนในกลุ่มไม่ว่าจะเรียนเก่ง ปานกลางหรืออ่อน ล้วนมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกันเพราะเกิดจากการมีประสบการณ์ทำงานร่วมกัน

องค์ประกอบที่สำคัญของเทคนิค STAD อยู่ที่ทักษะการร่วมมือกันในกลุ่ม จะเกิดความร่วมมือกันได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนมองเห็น โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม ตลอดจนมองเห็นรางวัลที่กลุ่มจะได้รับเมื่อทำสำเร็จ นักเรียนจะเกิดปฏิสัมพันธ์ในการปรึกษาและการพึ่งพาอาศัยกัน เกิดเป็นความรู้สึกร่วมกันในกลุ่ม พยายามเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ

2. วิธีดำเนินการในแต่ละกิจกรรมที่ใช้เทคนิค STAD

สุวิทย์ มูลคำและ อรทัย มูลคำ (2547 : 182) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมเนื้อหา ประกอบด้วยการจัดเตรียมเนื้อหาสาระหรือเรื่องที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยจัดเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ ใบความรู้ ใบงาน เป็นต้น อีกทั้งยังมีการจัดเตรียมแบบทดสอบย่อยเพื่อวัดผลด้วย
2. ขั้นจัดทีม

ผู้สอนจัดทีมผู้เรียนโดยให้ละกันทั้งเพศและความสามารถ ทีมละประมาณ 4-5 คน เช่น ทีมที่มีสมาชิก 4 คน อาจประกอบด้วยชาย 2 คน หญิง 2 คน เป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และ อ่อน 1 คน เป็นต้น
3. ขั้นเรียนรู้

ขั้นเรียนรู้เริ่มจากผู้สอนให้คำแนะนำวิธีการเรียนรู้ ทีมวางแผนการเรียนรู้ โดยแบ่งภาระหน้าที่กัน เช่น ผู้อ่าน ผู้หาคำตอบ ผู้สนับสนุน ผู้จัดบันทึก ผู้ประเมิน เป็นต้น หลังจากนั้น

สมาชิกในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาสาระและทำกิจกรรมตามใบงานที่ผู้สอนกำหนด ซึ่งการเรียนรู้โดยวิธีนี้เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมมาก หลังจากนั้นสมาชิกในทีมประเมินเพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา

4. ขั้นทดสอบ

เมื่อผู้เรียนแต่ละทีมได้เรียนรู้ร่วมกันแล้ว ผู้เรียนแต่ละคนทำการทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้ เมื่อทดสอบเสร็จผู้สอนและผู้เรียนอาจร่วมกันตรวจผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน หลังจากนั้นทีมจึงจัดทำคะแนนการพัฒนาของสมาชิกแต่ละคน และสรุปเป็นคะแนนการพัฒนาของกลุ่ม

5. ขั้นการรับรองผลงานและเผยแพร่ชื่อเสียงทีม

เป็นการประกาศผลงานของทีมว่าแต่ละทีมอยู่ในระดับคุณภาพใด รับรองยกย่องชมเชย ทีมที่มีคะแนนการพัฒนามาสู่นรูปแบบต่างๆ เช่น การปิดประกาศ การให้รางวัล การลงจดหมายข่าว การประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 182) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิค STAD มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการ

ครูต้องเตรียมการจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งแต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิก 4 คน เป็นผู้ที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คนและอ่อน 1 คน ครูควรจัดกลุ่มให้มีความสมดุลกัน โดยใช้ข้อมูลจากคะแนนการทดสอบ หรือผลการเรียนเดิม หรือขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของครูสอน ครูควรจัดกลุ่มให้ผู้เรียนเองเพราะถ้าครูให้ผู้เรียนจัดกลุ่มเอง ผู้เรียนจะเลือกอยู่กลุ่มเดียวกับผู้ที่ชอบพอสนิทสนมกันเท่านั้น

2. การจัดกิจกรรมการสอน

การสอนนั้นเริ่มต้นด้วยการนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเร้าความสนใจของผู้เรียนให้อยากรู้อยากเห็นอยากเรียน เป็นการเข้าสู่การนำเสนอบทเรียน ครูควรบอกผู้เรียนถึงสิ่งที่เรียนว่าคืออะไร มีความสำคัญอย่างไร ครูควรทบทวนสั้นๆ เกี่ยวกับทักษะหรือข้อมูลที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเห็นด้วยการสาธิต การใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบาย หรือยกตัวอย่างปัญหาในชีวิตจริง ครูจัดทำเอกสารสรุปเกี่ยวกับการเรียนเป็นกลุ่มให้แต่ละกลุ่ม

3. การทำงานเป็นกลุ่ม

ครูให้เวลาในการตั้งชื่อกลุ่มก่อนที่ครูจะแจกใบงานและกระดาษคำตอบ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการศึกษาใบงานร่วมกันกับเพื่อนสมาชิก เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายโต้ตอบโดยใช้หลักประชาธิปไตย โดยที่สมาชิก

ในกลุ่มจะต้องเรียนรู้เนื้อหาอื่นๆ ให้เข้าใจและช่วยกันทำใบงาน ทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน ในการทำให้เพื่อนสมาชิกทุกคนเข้าใจในบทเรียน อีกทั้งยังช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของ คำตอบก่อนนำเสนอ ครูคือสังเกตการณ์และประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น นอกจากนี้ครูอาจมีการซักถามสมาชิกในกลุ่มเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ร่วมกัน

4. การทดสอบ

การทดสอบหลังจากการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการทดสอบรายบุคคลว่า ผู้เรียน ได้รับความรู้มากน้อยเพียงใด หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จสามารถแลกเปลี่ยนกระดาษคำตอบกับ เพื่อนเพื่อตรวจสอบ และเก็บสะสมคะแนนไว้เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้ว

5. การตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม

การตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงคะแนนของ แต่ละบุคคลที่มีการเพิ่มขึ้นทันทีที่ผู้สอนคำนวณคะแนนของผู้เรียนแต่ละคน ก็จะชี้ถึงคะแนนของ แต่ละคนที่เพิ่มขึ้น และจัดทำคะแนนกลุ่ม มีการให้รางวัลหรือประกาศนียบัตรชมเชยให้กับกลุ่มที่ ทำคะแนนสูงๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกันระหว่างการทำคะแนนของตนให้ดีที่สุดกับตระหนัก ถึงความสำเร็จของกลุ่ม และได้รับรางวัลซึ่งเป็นแรงจูงใจในการเรียนที่ดีด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD จึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD ที่จะนำมาใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ โดยเริ่มต้นด้วยการบอกเรื่องที่จะเรียนรู้และทบทวนความรู้เดิม ต่อมาคือขั้นการจัด กิจกรรมการสอนความรู้ใหม่ ขั้นการทำงานเป็นกลุ่ม โดยครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยละ ความสามารถ จำนวน 4 – 5 คน และจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติร่วมกัน ตามด้วยขั้น ทดสอบ และขั้นสุดท้ายคือขั้นวัดรายบุคคลเพื่อประเมินผลความสำเร็จของแต่ละกลุ่ม

3. วิธีการคิดคะแนนกลุ่มและคะแนนพัฒนา

สลาวิน (Slavin, 1990 : 80) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ กันแบบ STAD จะมีการทดสอบย่อยในแต่ละตอน และการทดสอบครั้งสุดท้ายซึ่งเป็นการทดสอบ รวบรวมและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ ดังนี้

คะแนนพื้นฐาน หาได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้
คะแนนที่ได้ ได้จากการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบคะแนนพื้นฐาน
คะแนนพัฒนาการ ถ้าคะแนนที่ได้คือ

- 11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 0
- 1 ถึง - 10 คะแนนพัฒนาการ = 10
- + 1 ถึง 10 คะแนนพัฒนาการ = 20
- + 11 คะแนนพัฒนาการ = 30

นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดมีคะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นจะได้รับรางวัล

4. ทฤษฎีจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 182) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิค STAD มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยาดังนี้

4.1 ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory) ของ สกินเนอร์ (Skinner)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกจะได้รับมอบหมายหน้าที่ทุกคน และยึดหลักว่าความสำเร็จของตนเองคือความสำเร็จของกลุ่ม ดังนั้นในการทำงานจะต้องมีการให้กำลังใจกัน อาจเป็นคำชมเชย รางวัล เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานให้ดีที่สุด เพื่อผลสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งหลักการดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากวิธีการปรับพฤติกรรม (behavior modification) เป็นแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบกระทำ (operant conditioning) มีแนวคิดว่าการกระทำใดๆ ที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำใดๆ ที่ไม่ได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไป ในที่สุด ในการเรียนแบบร่วมมือนั้นจะเกิดพฤติกรรมทำให้ความสนใจ การยอมรับ การให้คำชมเชยจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่มักจะมีพฤติกรรมชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เชื่อและทำตามกลุ่มเพื่อนมากกว่าครู รูปแบบกิจกรรมที่ให้กลุ่มเพื่อนกล่าวคำชมเชย เกิดการยอมรับทำให้ความสนใจ และเน้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้สอน จะทำให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้รับฟังและการให้การยอมรับชมเชยผู้พูด พฤติกรรมดังกล่าวจะมีผลต่อความรู้สึกของผู้กำลังทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และขณะที่รับฟังการสอน ผู้รับฟังก็มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเต็มที่ ส่วนด้านการประเมินผล การให้รางวัล การมอบเกียรติบัตรแก่กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก ก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้มีการแสดงพฤติกรรมได้ต่อไป

4.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เหมือนกับการอยู่ร่วมกันในสังคมหนึ่ง ซึ่งการทำงานแบบร่วมมือจะสร้างสัมพันธ์อันดีต่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกิดจากการสังเกตสิ่งรอบๆ ตัว ซึ่งตรงตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

แบนดูรา (Bandura) กล่าวว่า คนเราเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรายู่เสมอ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการสังเกต (Observation learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (ประสาธ อิศรปริดา, 2538 : 28) ตัวแบบสามารถถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน อีกทั้งตัวแบบจะยังทำหน้าที่ยับยั้งการเกิดพฤติกรรม โดยตัวแบบอาจเป็นบุคคลจริงๆ (live mode) หรือตัวแบบสัญลักษณ์ (symbolic) ก็ได้ (ทิสนา เขมมณี, 2541 : 234)

ดังนั้นการเรียนโดยใช้กระบวนการเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้แก่การให้ความช่วยเหลือร่วมมือกัน การมีน้ำใจ เมตตากรุณา การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักการเกรงใจผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา พฤติกรรมเหล่านี้จะมีการเลียนแบบเกิดขึ้นในห้องเรียน เป็นการสอนที่เรียกว่า เพื่อนช่วยเพื่อน ทุกคนจะเห็นภาพของการสอนเพื่อนๆ ซึ่งกันและกัน หากตนเองรู้สึกประทับใจเพื่อนคนใดคนหนึ่ง ก็จะเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนคนนั้น โดยสังเกตจากพฤติกรรมของเพื่อน ซึ่งจะมีการจดจำใส่ใจและแสดงตามตัวแบบ นอกจากนี้การได้มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม ยังทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน เพื่อนร่วมชั้น วิชาที่เรียน ตลอดจนครูผู้สอน อันจะส่งผลดีต่อไปในอนาคต

4.3 ทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow)

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัวและศักยภาพของตนเองร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ โดยสมาชิกต่างตระหนักว่าแต่ละคนล้วนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มได้ร่วมคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การทำงานร่วมกันกับผู้อื่นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเอง รู้จักตนเอง ซึ่งโดยธรรมชาติของคนแล้วล้วนต้องการการยอมรับจากผู้อื่น จากคนในสังคม และต้องการแสวงหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เพื่อสนองความต้องการของตน ซึ่งมาสโลว์มองว่าเด็กมีธรรมชาติที่พร้อมจะศึกษาสำรวจสิ่งต่างๆ คนทุกคนมีแรงภายในที่จะผลักดันให้ไปถึงสภาพที่เรียกว่า การรู้จักตนเองตรงตามสภาพที่เป็นจริงหรือต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตน ซึ่งหมายถึงการยอมรับตนเองทั้งในส่วนที่บกพร่องและส่วนดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่มีต่อตนเอง ประสาธ อิศรปริดา (2538: 310-312) กล่าวว่า ความต้องการ คือสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ ความต้องการของคนมักไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ เมื่อได้รับการตอบสนองระดับหนึ่งแล้วก็จะเกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

จากแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ แสดงว่ามนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการ จะสนองความต้องการให้ตนเอง และความต้องการจะได้รับการตอบสนองก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก่อน การจัดการเรียนการสอนจึงสามารถนำเอาทฤษฎีของมาสโลว์ไปใช้ได้ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการพัฒนาให้เกิดสมรรถภาพทั้ง 3 ด้านไปพร้อมกัน คือ ความรู้

(cognitive) ด้านอารมณ์ (effective) และด้านทักษะ (psychomotor) ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล มีความชื่นชมหรือมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้จัดเตรียมสื่อและเป็นผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนแบบร่วมมือ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม โดยเน้นให้สมาชิกเป็นผู้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งสมาชิกทุกคนจะมีโอกาสแสดงความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและสำคัญต่อกลุ่ม

4.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive theory)

การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนที่เน้นการช่วยเหลือ ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำร่วมกันคิดแก้ปัญหา เรียนรู้ด้วยตนเองจนเกิดความรู้ความเข้าใจ แนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาซึ่งมีแนวคิดที่ว่าเมื่อผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว จะทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม และมีการพัฒนาต่อไปเรื่อยๆ จนสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ เพียเจต์ (Piaget) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างคนให้มีความสามารถทำสิ่งใหม่ มิใช่เป็นแต่ผู้ลอกเลียนแบบผู้อื่น สร้างคนให้มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประจักษ์และค้นคว้าแสวงหาความรู้ ต้องการกระตุ้นให้มีความคิดวิพากษ์วิจารณ์ รู้จักพิสูจน์สิ่งต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นพยายามแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดตามธรรมชาติและอีกส่วนหนึ่งเกิดจากครูเป็นผู้จัดให้ แนวคิดของเพียเจต์ จึงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุย อภิปราย ชักถามกัน ส่งเสริมให้ได้พัฒนาความคิด ได้ศึกษาค้นคว้าทำงานและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น

แบบฝึกการวิเคราะห์ชนิดของประโยค

1. ความหมายของแบบฝึก

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นเป็นสาระที่มีการฝึกทักษะการฟัง ดู พูด อ่านและเขียน แต่ละทักษะนั้นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะภาษาไทยจึงต้องมีแบบฝึกเพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกไว้ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 483) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกที่ใช้เป็นตัวอย่าง ปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ นักเรียนฝึกตอบ

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2532 : 102) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความเข้าใจ และเสริมเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนที่ช่วยให้ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างแม่นยำ ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2535 : 16) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบฝึกที่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำ อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย หรืออาจรวมเล่มก็ได้

ลักษณะ อินทจักร (2538 : 161) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ศศิธร วัลย์ลักษณานันท์ (2542 : 375) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกเสริมทักษะที่ใช้ฝึกความเข้าใจ ฝึกทักษะต่าง ๆ และทดสอบความสามารถของนักเรียนตามบทเรียนที่ครูสอนว่านักเรียนเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 151) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมมีความหลากหลายและปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนด้วยตนเองได้

จากความหมายของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ผู้เรียน แบบฝึกจะช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนและเกิดความชำนาญในทักษะมากยิ่งขึ้น

2. หลักและขั้นตอนการสร้างแบบฝึก

ในการสร้างแบบฝึกต้องกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ก่อน ว่าผู้สร้างแบบฝึกนั้นต้องการเพิ่มทักษะด้านใดให้แก่ผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนคือเป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้หรือเป็น จุดประสงค์ทางการเรียน สามารถแบ่งได้ตามลักษณะของพฤติกรรม คือ พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัยการใช้คำสั่งในแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ในแต่ละด้านด้วย ในการตั้งคำสั่งซึ่งเป็นคำกริยาที่บ่งชี้ถึงการกระทำ อันจะนำไปสู่จุดประสงค์ในแต่ละด้าน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 87 – 90) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย นั้นเป็นกิจกรรมทางสมอง ซึ่งบลูม (Bloom) และคณะได้จำแนกไว้ 6 ระดับ เรียงจากพฤติกรรมที่ต่ำสุดถึงสูงสุด คำกริยาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับระดับต่างๆ ของการกำหนดจุดประสงค์การเรียนทางด้านความรู้มีดังนี้

1. ความรู้ความจำ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

บรรยาย	จัดเข้าพวก	ระบุชื่อ	จำได้
บอก	ให้คำจำกัดความ	ท่องจำ	จับคู่
เรียงลำดับ	ระลึกได้	เลือก	ทำขึ้นใหม่

2. ความเข้าใจ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

จำแนก	เรียบเรียงใหม่	ขยายความ	อธิบาย
สรุป	เลือก	ชี้ให้เห็น	อภิปราย
ตีความ	ยกตัวอย่าง	รายงาน	ย่อความ

3. การประยุกต์ใช้ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

เลือก	จัดการ	ใช้เครื่องมือ	วางโครงร่าง
แต่งเรื่อง	แก้ปัญห	ทำนาย	ปฏิบัติการ
สาธิต	แสดงภาพ	ปรับปรุง	ติดต่อ

4. การวิเคราะห์ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

วิจารณ์	หาองค์ประกอบ	เปรียบเทียบ	แยกประเภท
วิเคราะห์	บอกความแตกต่าง	ประดิษฐ์	ประเมินค่า
ทำแผนผัง	ตั้งคำถาม	หาความสัมพันธ์	ตรวจสอบ

5. การสังเคราะห์ คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

จัดเข้าพวก	สร้างสรรค์	จัดเข้ากลุ่ม	ประกอบ
สรุปได้	รวบรวม	ออกแบบ	วางแผน
ทำนายได้	เขียน	แสดงความคิดเห็นสร้าง	

6. การประเมินค่า คำกริยาที่บ่งบอกถึงการกระทำ เช่น

ประเมินค่า	ควบคุมตัวแปรได้	ตัดสินใจ	ถามได้
อ้างเหตุผล	ตีความได้	ทำนาย	ตรวจสอบ
ประเมินผล	ปฏิเสธได้	เปรียบเทียบ	เลือก

พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ ความสนใจ คุณค่า การพัฒนา ความซาบซึ้งและการปรับปรุงตัว การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ทางด้านเจตคติ เพื่อให้สามารถสังเกตและวัดได้อย่างชัดเจน เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะพฤติกรรมบางอย่างของด้านนี้มีความซับซ้อนคลุมเครือ ที่จะแสดงออกมาให้สังเกตและวัดได้ตรงกัน แต่อย่างไรก็ตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัยนี้ ก็สามารถวัดและสังเกตได้โดยวิธีการโน้มน้าว (approach tendencies) ซึ่งหมายถึงการ

แสดงจิตพิสัยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือในสถานการณ์ในสถานการณ์หนึ่ง คำกริยาต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการระบุดจุดประสงค์การเรียนรู้มีดังนี้

1. การรับรู้ เช่น คำว่า

ถาม	ติดตาม	ชี้	ใช้เลือก
สะสม	รับฟัง	บอกที่ตั้ง	ตอบ
บรรยาย	ยึดถือ	ให้ชื่อ	ยอมรับ

2. การตอบสนอง

ยินยอม	ทำตาม	บัญญัติ	แสดง
ตอบโต้	ช่วยเหลือ	อภิปราย	ยอมรับ
อ่าน	ทำให้เหมือนกัน	คัดเลือก	ช่วย
ปฏิบัติ	แนะนำ	มีส่วนร่วม	ร่วมมือ

3. การเกิดคุณค่า

อธิบาย	ทำให้สมบูรณ์	ร่วมด้วย	จัดแบบใหม่
ช่วยเหลือ	สาธิต	ติดตาม	ให้เหตุผล
ทำงาน	บรรยาย	ปฏิเสธ	เชื่อเชิญ
ชี้แจงให้เห็นข้อแตกต่าง		คัดเลือก	สนับสนุน

4. การจัดระบบหรือรวบรวมพินิจ

สลัป	ทำให้สมบูรณ์	ปรับปรุง	สังเคราะห์
จัดแจง	ป้องกัน	ประสาน	เตรียม
รวบ	อธิบาย	ระบบ	ติดต่อ
เปรียบเทียบ	วางหลักเกณฑ์	อ้างถึง	ให้นิยาม

5. การประเมินค่า

ประเมิน	เสนอ	อธิบาย	สนับสนุน
เปรียบเทียบ	วิจารณ์	จำแนก	เปลี่ยนแปลง
โต้แย้ง	แปลความหมาย	บรรยาย	คัดค้าน
ตัดสินใจ	สรุป	สรุปความ	ให้เหตุผล

พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทางกล้ามเนื้อ และระบบประสานกล้ามเนื้อ โดยมีคำกริยาต่างๆ ดังนี้

ประกอบ	สร้าง	ประดิษฐ์	แต่ง
ออกแบบ	ร่าง	เปลี่ยน	ทำความสะอาด

ฝึกหัด	ห่อ	กวาด	แก้ไข
ทำ	เย็บ	เริ่มต้น	ใช้
เหลา	รับ	ติดตาม	พิมพ์
ซ่อม	ผูก	ใช้เครื่องมือ	ตรวจแก้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547 : 48 – 49) ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบฝึก ว่า การสร้างแบบฝึกเพื่อใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ในวิชาต่างๆ นั้น จะเน้นสื่อการสอนในลักษณะเอกสารแบบฝึกหัดเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นการสร้างจึงควรให้มีความสมบูรณ์ที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และกลวิธีในการนำไปใช้ ซึ่งควรเป็นเทคนิคของแต่ละคน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. พึงระลึกเสมอว่า ต้องให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก
2. ในแต่ละแบบฝึก อาจมีเนื้อหาสรุปย่อ หรือเป็นหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนก่อนก็ได้
3. ควรสร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ต้องการ และไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป
4. คำนี้ถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก ต้องให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และความแตกต่างของผู้เรียน
5. ควรศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกให้เข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ โดยการนำทฤษฎีหรือแนวคิดของนักการศึกษาหรือนักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพการณ์
6. ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อให้ผู้สอนคนอื่นนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง หากไม่มีคู่มือต้องมีคำชี้แจงขั้นตอนการใช้ที่ชัดเจน แนบลงไปแบบฝึกด้วย
7. การสร้างแบบฝึก ควรพิจารณารูปแบบให้เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละเนื้อหาวิชา รูปแบบจึงควรแตกต่างตามสภาพการณ์
8. การออกแบบชุดฝึกควรมีความหลากหลาย ไม่ซ้ำซาก ไม่ใช้รูปแบบเดียว เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย การจัดแบบฝึกที่มีความหลากหลายทำให้ผู้ฝึกได้เกิดทักษะอย่างกว้างขวางและเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
9. การใช้ภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แบบฝึกนั้นน่าสนใจ และยังเป็นการพักสายตาให้กับผู้เรียนอีกด้วย
10. การสร้างแบบฝึก หากต้องการให้สมบูรณ์ครบถ้วน ควรสร้างในลักษณะของเอกสารประกอบการสอน แต่จะเน้นความหลากหลายของแบบฝึก และมีการสรุปเนื้อหาแบบย่อ

11. แบบฝึกต้องมีความถูกต้อง อย่าให้มีข้อผิดพลาดเด็ดขาด เพราะจะเป็นการยื่นยาพิษให้ผู้เรียน โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนจดจำในสิ่งที่ผิดตลอดไป

12. คำสั่งในแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญที่สมควรมองข้ามไป เพราะคำสั่งคือประตูบานใหญ่ที่จะไขความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ คำสั่งที่ใช้ควรสั้นกะทัดรัด อ่านเข้าใจง่าย ไม่ทำให้ผู้เรียนสับสน

13. การกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึก แต่ละชุดควรให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความสนใจของผู้เรียน

14. กระดาษที่ใช้ ควรมีคุณภาพเหมาะสม มีความเหนียวและทนทาน ไม่เปราะบางหรือขาดง่ายจนเกินไป

จากการศึกษาหลักและขั้นตอนการสร้างแบบฝึก พบว่าสิ่งสำคัญในการสร้างแบบฝึก คือ ต้องกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือทักษะที่ต้องการเพิ่ม ซึ่งจุดประสงค์ทางการเรียนแบ่งตามลักษณะของพฤติกรรม คือ พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย และพฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย การใช้คำสั่งในแบบฝึกจึงควรคำนึงถึงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ในแต่ละด้านด้วย ในการตั้งคำสั่งจึงใช้เป็นคำกริยาที่บ่งชี้ถึงการกระทำ โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับระดับต่างๆ ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า พฤติกรรมทางด้านจิตพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติ คุณค่า ความซาบซึ้งและการปรับปรุงตัว เพื่อให้สามารถสังเกตและวัดได้ โดยวิธีการ โน้มน้าว หรือการแสดงจิตพิสัยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือในสถานการณ์ในสถานการณ์หนึ่ง คำกริยาต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการระบุจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อด้านการรับรู้ การตอบสนอง การเกิดคุณค่า การจัดระบบหรือรวบรวมพินิจ และการประเมินค่า ส่วนพฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทางกล้ามเนื้อ และระบบประสานกล้ามเนื้อ ในการสร้างแบบฝึกมีหลักเกณฑ์ คือ ครูต้องศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกให้เข้าใจก่อน ครูควรสร้างแบบฝึกในลักษณะเอกสารประกอบการสอน สร้างให้เหมาะสมกับนักเรียน ครอบคลุมเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องมีลักษณะต่างๆ กัน มีความหลากหลาย คำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ซึ่งต้องไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป มีเนื้อหาสรุปย่อ หรือเป็นหลักเกณฑ์ไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนก่อน บางแบบฝึกต้องมีภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก คำสั่งในแบบฝึกเป็นสิ่งสำคัญ ควรใช้ภาษาที่สั้น อ่านเข้าใจง่าย มีความถูกต้อง อย่าให้มีข้อผิดพลาดเด็ดขาด นอกจากนี้ควรมีคู่มือการใช้แบบฝึก เพื่อชี้แจงให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาก่อนใช้แบบฝึก มีการกำหนดเวลาในการใช้แบบฝึกแต่ละชุดให้เหมาะสมกับเนื้อหา

3. ลักษณะแบบฝึกที่ดี

การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้มีประสิทธิภาพต้องมีหลักในการสร้างที่สอดคล้องกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกเสริมทักษะด้วย ซึ่งมีผู้รู้ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

วรศุดา บุญยไวโรจน์ (2536:37) กล่าวแนะนำให้ผู้สร้างแบบฝึกยึดลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

1. แบบฝึกที่ดี ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างแสดงวิธีทำที่ใช้ไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับปรุงให้ง่าย เหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ถ้าต้องการ

2. แบบฝึกที่ดี ควรมีความหมายต่อผู้เรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก ลงทุนน้อย ใช้ได้นานและทันสมัยอยู่เสมอ

3. ภาษาและภาพที่ใช้ในแบบฝึกหัด ควรเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

4. แบบฝึกที่ดี ควรแยกฝึกเป็นเรื่องๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป แต่ควรมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ และไม่น่าเบื่อหน่ายในการทำ และเพื่อฝึกทักษะใดทักษะหนึ่งจนเกิดความชำนาญ

5. แบบฝึกที่ดี ควรมีทั้งแบบกำหนดคำตอบให้ แบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำข้อความ หรือรูปภาพในแบบฝึก ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย และตรงกับความรู้ของนักเรียน เพื่อว่าแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น จะได้ออกให้เกิดความเพลิดเพลิน และพอใจแก่ผู้ใช้ ซึ่งตรงกับหลักการเรียนรู้ที่ว่า เด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

6. แบบฝึกที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้า รวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อยๆ หรือที่ตนเองเคยใช้ จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ มากยิ่งขึ้น และจะรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์และมองเห็นว่าสิ่งที่เขาได้ฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อเขาตลอดไป

7. แบบฝึกที่ดี ควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ความพร้อม ระดับสติปัญญาและประสบการณ์ ฯลฯ ฉะนั้นการทำแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องควรจัดทำให้มากพอ และมีทุกระดับ ตั้งแต่ ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับที่ค่อนข้างยาก เพื่อว่าทั้งเด็กเก่ง กลาง และอ่อน จะได้เลือกทำได้ตามความสามารถ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กทุกคนประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึกหัด

8. แบบฝึกที่ดี ควรสามารถเร้าความสนใจของนักเรียนได้ตั้งแต่หน้าปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย

9. แบบฝึกที่ดี ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน

10. แบบฝึกที่ดี ควรเป็นแบบฝึกที่สามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ด้วย

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 20) ได้อธิบายถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. จุดประสงค์

1.1 จุดประสงค์ชัดเจน

1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เนื้อหา

2.1 ถูกต้องตามหลักวิชา

2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม

2.3 มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม

2.4 สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.6 มีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

2.7 มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียน ได้อย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาลักษณะของแบบฝึกที่ดี พบว่าแบบฝึกเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยเสริมทักษะให้กับผู้เรียน แบบฝึกจึงต้องมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะของแบบฝึก มีจุดประสงค์และคำสั่งที่ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหา และถูกต้องตามหลักวิชาตรงตามจุดมุ่งหมายของการฝึก เรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ และมีกิจกรรมหลายรูปแบบ ใช้ภาษาและภาพเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน อีกทั้งควรตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนเลือกศึกษาได้ตามความสามารถ สามารถประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

4. ประโยชน์ของแบบฝึก

แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ แบบฝึกจึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมาก เพ็ทตี (Petty, 1963, อ้างถึงใน ยูพา ยัมพงษ์, 2522 : 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ
2. ช่วยเสริมทักษะ แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะ แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กย่อมมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากยิ่งขึ้น ดังนั้นแบบฝึกหัดจึงไม่ใช่สมุดฝึกที่ครูจะให้แก่เด็กบทต่อบท หรือหน้าต่อหน้า แต่เป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องมือช่วยที่มีค่าของครูที่จะสนองความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลในชั้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ซึ่งลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่
 - 4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็ก ได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ
 - 4.2 ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง
 - 4.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด
5. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันทั่วทั้ง
8. แบบฝึกที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยทำให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกหัดจากตำราหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าการที่จะใช้วิธีพิมพ์ลงกระดาษไปทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

ถวัลย์ มาศจรัส (2546 : 21) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีสื่อสำหรับฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และการเขียน
3. เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน

ดั่งนี้
 สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 53 - 54) ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึก

1. ทำให้เข้าใจบทเรียนดีขึ้น เพราะเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลของตนเองได้
4. ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพัง โดยมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยลดภาระครู
6. ช่วยให้เด็กฝึกฝนได้อย่างเต็มที่
7. ช่วยพัฒนาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. ช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ซึ่งลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่
 - 8.1 ฝึกทันทีหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ
 - 8.2 ฝึกซ้ำหลายๆครั้ง
 - 8.3 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ฝึก
9. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
10. ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเอง
11. ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆของเด็กได้ชัดเจน
12. ประหยัดค่าใช้จ่ายแรงงานและเวลาของครู

แบบฝึกเป็นนวัตกรรมที่ครูสร้างขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหหรือพัฒนาทักษะของนักเรียน แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพจะมีความเหมาะสมกับนักเรียน จะต้องครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความหลากหลาย สร้างตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีเนื้อหาสรุปย่อ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย มีความถูกต้อง และมีคู่มือประกอบการใช้แบบฝึก ถ้าแบบฝึกนั้นมีประสิทธิภาพจะช่วยทั้งเสริมทักษะและช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น เกิดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนสามารถประเมินผลของตนเองได้ ช่วยทดสอบความเข้าใจของนักเรียน ทำให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจนนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้

ทันทั้งที ครูผู้สอนจึงสมควรสร้างแบบฝึกขึ้นเพราะ แบบฝึกจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่าแบบฝึกนั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5. การหาประสิทธิภาพแบบฝึก

ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2523: 495) ได้เสนอแนะการกำหนดประสิทธิภาพและขั้นตอนการหาประสิทธิภาพแบบฝึกไว้ดังนี้

1. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานนั้น ทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมสุดท้าย ซึ่งค่าประสิทธิภาพจะกำหนดเป็นค่า E1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ (process) และ E2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (product) คิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยคะแนนที่ได้ ดังนั้น E1/E2 หมายถึงประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยปกติแล้วการกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ขึ้นอยู่กับเนื้อหา ถ้าเป็นความรู้ความจำ มักกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือด้านจิตใจจะกำหนดเกณฑ์ต่ำกว่า เช่น 75/75 หรือ 70/70 อย่างไรก็ตามไม่ควรกำหนดเกณฑ์ต่ำกว่านี้ เพราะกำหนดไว้ทำไมก็ได้ผลเท่านั้น

2. การกำหนดเกณฑ์โดยการทดสอบทางสถิติ ทำได้โดยการนำแบบฝึกที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ แล้วหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ถือว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้

เมื่อกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพแล้ว ขั้นตอนต่อมาคือการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อ ซึ่งจะต้องนำสื่อไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial run) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงนำไปใช้สอนในชั้นเรียนตามปกติได้ โดยการทดลองใช้มีขั้นตอนดังนี้

1. การทดลองแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดลองครู 1 คน ต่อเด็ก 1 คน ให้ทดลองกับเด็กอ่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลางและนำไปทดลองกับเด็กเก่ง อย่างไรก็ตามหากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมก็ให้ทดลองกับเด็กอ่อนหรือปานกลาง

2. การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1:10) เป็นการทดลองที่ครู 1 คน ต่อเด็ก 5 – 10 คน โดยให้เด็กคละกันทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน โดยไม่ควรทดลองเพียงแต่เด็กอ่อนหรือเก่งทั้งหมด

3. การทดลองแบบกลุ่ม (1:100) เป็นการทดลองที่ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 – 40 คน หรือทั้งห้องเรียนโดยให้เด็กคละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน ไม่ควรเลือกห้องเรียนที่มีแต่เด็กเก่งหรือเด็กอ่อน

หลังการทดลองแล้วจึงคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไขสื่อให้ได้ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยมีเกณฑ์ยอมรับได้รับระดับ คือ

1. ระดับสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าร้อยละ 2.5 ขึ้นไป
2. ระดับเท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกเท่ากับหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5
3. ระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ซึ่งถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

หลังจากการหาประสิทธิภาพแล้ว ผู้วิจัยต้องตีความหมายโดยคำนึงถึงความคลาดเคลื่อนหรือความแปรปรวนของผลลัพธ์ ซึ่งมีได้ไม่เกิน 0.05 (ร้อยละ 5) จากช่วงค่าไปสูง = ± 2.5 จึงจะถือว่าผลลัพธ์ของค่า E1/E2 เป็นไปตามเกณฑ์ คือมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่เกิน 2.5% และ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5% หากสื่อหรือแบบฝึกได้รับการออกแบบและพัฒนาอย่างดีมีคุณภาพ ค่า E1 หรือ E2 ที่คำนวณได้จากการทดสอบประสิทธิภาพจะต้องใกล้เคียงกัน และห่างกันไม่เกิน 5% จึงจะถือได้ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกจริง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533:129-130) ได้เสนอแนะการหาประสิทธิภาพของสื่อไว้ 2 วิธี คือ

1. ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ ความหมายของตัวเลขเกณฑ์มาตรฐานดังเช่น กำหนดไว้ 80/80 มีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของประสิทธิภาพในด้านกระบวนการของแบบฝึก ซึ่งประกอบด้วยผลของการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่นงานและแบบฝึกย่อยของผู้เรียน โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลกิจกรรมทั้งหมดทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มย่อยทุกชิ้นมารวมกัน แล้วคำนวณหาค่าร้อยละเฉลี่ย

80 ตัวหลัง หมายถึงคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (post-test) ของผู้เรียนทุกคน นำมาคำนวณหาร้อยละเฉลี่ย

2. ประเมินโดยไม่ต้องตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการประเมินประสิทธิภาพของสื่อด้วยการเปรียบเทียบผลการสอบของผู้เรียนภายหลังจากที่เรียนจากสื่อชิ้นนั้นแล้ว (post-test) ว่าสูงกว่าผลการสอบก่อนเรียน (pre-test) อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หากผลการเปรียบเทียบพบว่าผู้เรียนได้คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสื่อชิ้นนั้นมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเรื่องการหาประสิทธิภาพแบบฝึก พบว่าการหาประสิทธิภาพแบบฝึกนั้น มีขั้นตอนแรกเริ่มต้นด้วยการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 ซึ่ง E1 หมายถึง ค่าร้อยละเฉลี่ยของผลการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้เรียนทุกคนทำ เช่นแบบทดสอบย่อยในแบบฝึก และ E2 หมายถึง

คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (post-test) ของผู้เรียนทุกคน นำมาคำนวณหาร้อยละเฉลี่ย ขั้นตอนต่อมาคือการนำแบบฝึกไปทดลองใช้ (Try out) ซึ่งการทดลองแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว มีเพียงเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน ต่อมาคือการทดลองแบบกลุ่มเล็ก โดยมีเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 2 - 3 คน และการทดลองแบบกลุ่ม โดยมีเด็กความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน โดยผู้วิจัยไม่ควรเลือกห้องเรียนที่มีแต่เด็กเก่งหรือเด็กอ่อน เพียงอย่างเดียว ขั้นตอนต่อมาคือการนำผลการทดลองมาคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

จากการศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) พบว่าเทคนิค STAD มีจุดเด่นในด้านการส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้ผู้เรียนมีความเอาใจใส่และรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคมโดยตรง ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว และสนุกสนานกับการเรียนรู้ เมื่อศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกนั้น พบว่าแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมทักษะและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แก้ปัญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เพราะแบบฝึกนั้นสนองความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ ครูสามารถใช้แบบฝึกเพื่อช่วยในการเสริมความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียน ทำให้ทักษะนั้นคงทนและนักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น ช่วยฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งยังประหยัดค่าใช้จ่าย ครูสามารถใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน อีกทั้งนักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน ด้วยจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และประโยชน์นานาของแบบฝึก จึงทำให้ผู้วิจัยเลือกวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สูงขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มณี บุญญาติศัย (2547: 90) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยค ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางน้อย อำเภอบางคนที สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสงคราม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 56 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบ ปกติ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT อยู่ในเชิงบวก

กนกวรรณ สายะบุตร (2547: 74) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องชนิดของประโยค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละหน่วย การเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยละ 20 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องชนิดของประโยค มีค่า 81.93/85.07 ซึ่งถือว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีความ คิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับดี

นพนภา อ้อคิ้ว (2547: 93) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี สอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วย วิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มี

ต่อการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตกวิทยา อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอนโดยวิธีสอนแบบปกติ และนักเรียนมีความพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD ในระดับมากที่สุด

ศิริพร ทาทอง (2548: 94) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดธรรมิการาม อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD กับการสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD กับการสอนแบบปกติ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดธรรมิการาม อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่ดีต่อวิธีสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD

สมศักดิ์ ทองบ่อ (2549: 101) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรูปและเสียงในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรูปและเสียงในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

วิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิมุดยารามพิทยากร เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปและเสียงในภาษาไทย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรูปและเสียงในภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความคิดเห็นต่อการเรียนในระดับที่เหมาะสมมาก

ฉัตรชนกานต์ เปรมพัฒนพันธ์ (2553: 117) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่องการใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นและการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ 83.39/80.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติไม่แตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.17 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.52 ส่วนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.60 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.17 และเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.52 ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.60 และเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.70 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การใช้ประโยชน์เพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จิราภรณ์ บุญรอดรัมย์ (2553: 97) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ และเพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน โศกดาพรหม อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้อาษาไทยจำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.28/84.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6558 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 65.58 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ผลการจัดการจัดการเรียนรู้อาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนเข้าใจบทเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อาษาไทยร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในการทำกิจกรรมตามใบงานและการนำเสนอผลงานของกลุ่ม และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ได้ด้วยความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียนรู้อาษาไทย

ดอกรัณย์ โคตะนนท์ (2553: 114) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนามัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของประโยค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนามัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของประโยค ประเมินคุณภาพมัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่พัฒนาขึ้น เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนระหว่างผู้เรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้อาษาไทยด้วยมัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอน

ศตวรรษที่พัฒนาขึ้นและกลุ่มควบคุมของผู้เรียนที่สอนด้วยวิธีปกติ ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยมัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่พัฒนาขึ้น และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยมัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุคุณนารี จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่พัฒนาขึ้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินคุณภาพมัลติมีเดียบนเครือข่าย แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า มัลติมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนมัลติมีเดียในระดับมากที่สุด

สงัด แสนเสนา (2554: 111) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ชนิดของประโยค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ชนิดของประโยค ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นและเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น และศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นและศึกษาความคงทนการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนที่พัฒนาขึ้น แบบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินบทเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยรวมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 84.00/83.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ยคือ 4.52 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ มีค่าเท่ากับ 0.7366 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มหรือมีคะแนนผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 73.66 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.56 นักเรียนที่เรียนด้วย

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ชนิดของประโยค มีความคงทนของการเรียนรู้ หลังจากเวลาผ่านไป 7 วันและ 30 วัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เมวาเรช (Mevarech, 1985, อ้างถึงใน วิภาวรรณ ร่มรินบุญกิจ 2542 : 64) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของนักเรียนเกรด 5 ประเทศอิสราเอล กลุ่มที่ ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบ STAD กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบรอบรู้ กลุ่มที่ 3 ได้รับการสอนโดยใช้การเรียนแบบ STAD ผสมกับการเรียนแบบรอบรู้ ใช้เวลาทดลอง 15 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมทั้งหมด 60 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่าการเรียนแบบ STAD ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถสูง การเรียนแบบรอบรู้ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน 3 แบบหลังแตกต่างกันกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน 3 แบบหลัง ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่ใช้การเรียนแบบ STAD มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสูงกว่ากลุ่มอื่น

สก๊อต (Scott, 1985 : 1503) ได้ทดลองวิธีการเรียนแบบ STAD ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน เจตคติต่อตนเองและโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคำของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4-6 จาก 3 โรงเรียน จำนวน 16 ห้องเรียน รวม 452 คน ซึ่งประกอบไปด้วยคน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มคนอเมริกากลาง และได้ (เม็กซิกัน) กลุ่มคนผิวขาว (ยุโรป) กลุ่มคนผิวดำ (นิโกร) และกลุ่มคนเอเชีย ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบ STAD มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่สอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทางด้านความนับถือตนเองทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน แม้จะมีการพัฒนาทางด้านความนับถือตนเองสูงขึ้นทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนเจตคติต่อโรงเรียน กลุ่มควบคุมมีเจตคติต่อโรงเรียนดีกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทางด้านผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาคำไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ แต่กลุ่มทดลองมีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จมากกว่ากลุ่มควบคุม

สลาวิน (Slavin, 1990 : 76) ได้ทดลองเพื่อศึกษาเทคนิค STAD กับนักเรียนเกรด 7 ที่ต่างเชื้อชาติและสีผิว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษา เป็นผู้เรียนผิวขาว 25 คน และผู้เรียนผิวดำ 37 คน ผู้เรียนในกลุ่มทดลองใช้การเรียนด้วยเทคนิคเอสทีเอตี มีการให้รางวัลเป็นทีม ส่วนผู้เรียนในกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนแบบปกติทั้งชั้นมีการให้รางวัลเป็นรายบุคคล พบว่าผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ดีกว่าผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เกร็ก แอล (Greg L, 1991 : 2020) แห่ง Ball State University ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้รูปแบบการสอน Cooperative Learning ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำในโรงเรียนประถมศึกษา งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบ Cooperative Learning ตามวิธี Student Teams Achievement Division (STAD) และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามวิธีปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวนนักเรียน 135 คน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม โดย 3 กลุ่มแรก มีจำนวน 67 คน ได้รับการสอนตามรูปแบบ Cooperative Learning และ 3 กลุ่มหลัง มีจำนวน 68 คน ได้รับการสอนตามวิธีปกติ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 7 สัปดาห์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ใช้ t – test ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบ Cooperative Learning มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มเก่งและปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากวรรณกรรมที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าการสอนวิชาภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เรื่องชนิดของประโยค เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต้องอาศัยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน เมื่อพิจารณาจากการอภิปรายผลการวิจัยต่างๆ ที่เลือกวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และการเลือกใช้แบบฝึกเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นข้อมูลยืนยันได้ว่าการวิจัยประสบความสำเร็จ โดยวิธีดังกล่าวสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก นำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 142 - 144) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียมการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีจำนวน 15 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 654 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่องชนิดของประโยค

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 10 คาบ คาบละ 55 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องชนิดของประโยค รวมทั้งสิ้น 5 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 55 นาที
2. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แบบฝึก
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องชนิดของประโยค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 16 ข้อ

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - 1.2 ศึกษาหลักการและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีแผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 55 นาที

โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การกำหนดเนื้อหาในการทดลอง

รายการ	เนื้อหา	เวลา/คาบ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน	ชนิดของประโยค	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	ประโยคสามัญ	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	ประโยครวม	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	ประโยครวม	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ประโยคซ้อน	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	ประโยคซ้อน	2
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน	ชนิดของประโยค	1

โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนประกอบ ดังนี้

1.3.1 สาระสำคัญ

1.3.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.3.3 คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา/คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.4 สาระการเรียนรู้/เนื้อหา

1.3.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับ

แบบฝึก มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นการเตรียมผู้เรียน

2. ขั้นการสอนความรู้ใหม่

3. ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกับแบบฝึก

4. ขั้นทดสอบ

5. ขั้นสรุปและประเมินผล

1.3.6 สื่อการเรียนการสอน

1.3.7 การวัดผลและการประเมินผล

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบภาษาและเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

1.5 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการวัดผลและประเมินผล แล้วหาคำดัชนี

ความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

+1 แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ซึ่งมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยได้ค่าความ

สอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแผนการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (รายละเอียดดังตารางที่ 9 ในภาคผนวก หน้า 106)

1.6 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

2.3 กำหนดจุดประสงค์ของแบบฝึกที่สร้างขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจุดประสงค์มีดังนี้

1. เพื่อให้ นักเรียนบอกได้ว่าข้อความใดที่กำหนดให้เป็นประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของประโยครวมและประโยคซ้อนได้

3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

4. เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกใช้คำเชื่อมได้ถูกต้องเหมาะสมกับบริบท

2.4 กำหนดเนื้อหาของแบบฝึกที่สร้างขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึกนั้น ยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีระบุให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึกแบ่งออกเป็นจำนวน 5 แบบฝึก ดังนี้

1. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1

เรื่อง ประโยคสามัญ

2. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 2

เรื่อง ประโยครวม ตอนที่ 1

3. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 3

เรื่อง ประโยครวม ตอนที่ 2

4. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 4

เรื่อง ประโยคซ้อน ตอนที่ 1

5. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 5

เรื่อง ประโยคซ้อน ตอนที่ 2

2.5 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำแบบฝึกที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัดผลประเมินผล แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ของเครื่องมือวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 แน่ใจว่าแบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 ไม่แน่ใจว่าแบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 แน่ใจว่าแบบฝึกไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ซึ่งมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบฝึกสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (รายละเอียดดังตารางที่ 10 ในภาคผนวก หน้า 108)

2.7 นำแบบฝึกซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพ ไปหาประสิทธิภาพ E1/E2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพรายบุคคล ผู้วิจัยนำแบบฝึกไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่ไม่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อนและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 4 หรือ 3 จำนวน 1 คน ผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 1 คน และผลการเรียนระดับ 1 จำนวน 1 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 78.33/76.67 (รายละเอียดดังตารางที่ 15 ในภาคผนวก หน้า 114) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบฝึกมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง โดยเพิ่มเติมคำอธิบายลงในใบความรู้ที่ยังไม่ชัดเจน และเพิ่มเติมตัวอย่างประโยคเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้ภาษา การพิมพ์สะกดคำที่ไม่ถูกต้อง

2. การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก ผู้วิจัยนำแบบฝึกที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่ไม่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อนและไม่ใช่กลุ่มเดิม โดยเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 4 หรือ 3 จำนวน 3 คน ผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 3 คน ผลการเรียนระดับ 1 จำนวน 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 79.67/78.89 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (รายละเอียดดังตารางที่ 16 ในภาคผนวก หน้า 115) แต่ยังมีพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้ภาษา การพิมพ์สะกดคำที่ไม่ถูกต้อง จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง อีกทั้งยังพบปัญหาในการทดลองใช้แบบฝึก อันเนื่องมาจากเนื้อหาหลักภาษาเป็นเรื่องที่นักเรียนต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงให้เวลานักเรียนทำความเข้าใจและปรับตัวอย่างประโยคให้เข้าใจง่ายขึ้น

3. การหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม โดยนำแบบฝึกที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 13 คน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่ไม่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อนและไม่ใช่กลุ่มเดิม โดยเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับ 4 หรือ 3 จำนวน 4 คน ผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 4 คน ผลการเรียนระดับ 1 จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 (80/80) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/80.38 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (รายละเอียดดังตารางที่ 17 ในภาคผนวก หน้า 116) ผู้วิจัยยังพบปัญหาเดิมในการทดลองใช้แบบฝึก คือ นักเรียนต้องใช้เวลาทำความเข้าใจในเรื่อง ประโยคซ้อน ผู้วิจัยจึงอธิบายและให้เวลานักเรียนทำความเข้าใจ

2.8 ผู้วิจัยนำแบบฝึกที่ได้รับการตรวจสอบประสิทธิภาพตาม 3 ขั้นตอนข้างต้นไปมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 26 คน โดยใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดของประโยค

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์

3.3 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint) โดยศึกษาจากเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาตามที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่อง ชนิดของประโยค

ชื่อเรื่อง	จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม
ประโยคเดียว		1	-	3	2	-	6
ประโยครวม		1	2	3	1	1	8
ประโยคซ้อน		1	1	3	1	-	6
รวม		4	3	9	3	1	20

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับร่าง เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ รวม 40 ข้อ

3.5 เสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

0 ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ซึ่งมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่าง 0.67 – 1.00 แสดงว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (รายละเอียดดังตารางที่ 12 ในภาคผนวก หน้า 110)

3.7 นำข้อสอบที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 จำนวน 40 ข้อ ไปทดลอง (Try Out) เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือกับนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่อง ชนิดของประโยค มาแล้ว จำนวน 50 คน

3.8 ตรวจสอบคำตอบที่ได้จากการทำแบบทดสอบ ข้อที่ถูกต้องให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน ข้อที่ไม่ได้ทำและข้อที่ตอบมากกว่า 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน

3.9 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพ ได้แก่ ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ จุง เตห์ ฟาน (Chung-Teh Fan) ผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 217-218) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.72 จึงถือได้ว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดดังตารางที่ 13 ในภาคผนวก หน้า 112)

3.10 จากนั้นจึงนำผลการทดสอบที่ได้จากการคัดเลือกในข้อ 3.9 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.92 (รายละเอียดดังตารางที่ 14 ในภาคผนวก หน้า 113)

3.11 นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้

ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมของคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการสอบถาม เพื่อพิจารณาและให้คะแนนแล้วจึงนำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 117) โดยได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการสอบถามเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม(รายละเอียดดังตารางที่ 12 ในภาคผนวก หน้า 110)

4.5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นมารับปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับการใช้ภาษาให้ถูกต้องและเข้าใจง่าย

4.6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้ไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

4.7 นำผลที่ได้รับจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนการวิจัย

แผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest- Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์, 2553: 142 - 144)

ตารางที่ 5 แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Posttest- Posttest Design

E	T ₁	X	T ₂
---	----------------	---	----------------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

เมื่อ	E	แทน กลุ่มทดลอง
	X	แทน การทดลองโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก
	T ₁	แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest)
	T ₂	แทน การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี จำนวน 15 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 จำนวน 26 คน ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ขึ้นก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) จำนวน 20 คะแนน ใช้เวลา 55 นาที เมื่อทำการทดสอบแล้ว นำมาตรวจให้คะแนนและบันทึกผลคะแนนไว้

2. ขึ้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกเรื่อง ชนิดของประโยค วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท22102 ใช้ระยะเวลาในการทดลองเป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 55 นาที ทำการสอนโดยใช้ชั่วโมงเวลาเรียนตามปกติ

3. ขึ้นหลังการทดลอง

หลังการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) และทำแบบสอบถาม เมื่อทำการทดสอบแล้วนำมาตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งบันทึกผลไว้ นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียน (Pretest- Posttest) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางการสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ สรุปเป็นผลการทดลองและทดสอบสมมติฐาน ตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก โดยใช้การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
<p>1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก</p> <p>2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก</p>	<p>1. ชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก</p> <p>2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน</p> <p>3. ทดลองสอนเรื่อง ชนิดของประโยค ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกกับนักเรียนกลุ่มทดลอง</p> <p>4. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบทดสอบหลังเรียนและประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>5. ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก</p>	<p>นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 26 คน โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558</p>	<p>1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ประโยคชนิดต่างๆ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง</p> <p>2. แบบฝึก</p> <p>3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องชนิดของประโยค จำนวน 20 ข้อ</p> <p>4. แบบสอบถามความคิดเห็น</p> <p>5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)</p>

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยคของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ผลการวิเคราะห์สัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มีรายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยคของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ประเมิณผล	จำนวน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ทดสอบก่อนเรียน	26	20	7.92	3.42	-15.76*	25	.00
ทดสอบหลังเรียน	26	20	13.88	2.69			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนที่ได้เรียนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน (ท22101) เรื่องชนิดของประโยค ระดับชั้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเบญจมราชทิศ ราชบุรี ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 13.88$, S.D. = 2.69) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 7.92$, S.D. = 3.42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งได้รับจากแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

ข้อ	ประเด็น	การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก			
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1	ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสุขกับการเรียน	4.78	0.80	เห็นด้วยมากที่สุด	1
2	นักเรียนพอใจในผลงานที่ร่วมกันทำในกลุ่ม	4.56	0.78	เห็นด้วยมากที่สุด	2
3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	4.48	0.83	เห็นด้วยมาก	3
4	นักเรียนพึงพอใจกับบรรยากาศในชั้นเรียน	4.44	0.74	เห็นด้วยมาก	4
5	สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้	4.26	0.72	เห็นด้วยมาก	5
	ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.50	0.78	เห็นด้วยมากที่สุด	1
6	ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.41	0.65	เห็นด้วยมาก	1
7	ครูส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	4.37	0.64	เห็นด้วยมาก	2
8	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.15	0.63	เห็นด้วยมาก	3
9	ครูใช้สื่อที่น่าสนใจและหลากหลาย	4.00	0.69	เห็นด้วยมาก	4
	ค่าเฉลี่ยด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้	4.23	0.65	เห็นด้วยมาก	2

ข้อ	ประเด็น	การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก			
		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
10	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในบทเรียน	4.37	0.71	เห็นด้วยมาก	1
11	นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.22	0.69	เห็นด้วยมาก	2
12	นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม	4.19	0.75	เห็นด้วยมาก	3
13	นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	4.07	0.92	เห็นด้วยมาก	4
14	นักเรียนมีโอกาสซักถามเพื่อนและครูเมื่อไม่เข้าใจ	4.03	0.73	เห็นด้วยมาก	5
15	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้	3.96	0.63	เห็นด้วยมาก	6
16	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจในการเรียน	3.85	0.86	เห็นด้วยมาก	7
	ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	0.76	เห็นด้วยมาก	3
	ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.29	0.73	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียน พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้มากที่สุด (\bar{X} =4.50, S.D.=0.78) รองลงมาคือ ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ (\bar{X} =4.23, S.D.=0.65) และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} =4.14, S.D.=0.76)

ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเรียงตามลำดับคือนักเรียนมีความสุขกับการเรียน (\bar{X} = 4.78, S.D. = 0.80) รองลงมาคือนักเรียนพอใจในผลงานที่ร่วมกันทำในกลุ่ม (\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.78) นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน (\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.83) นักเรียนพึงพอใจกับบรรยากาศในชั้นเรียน (\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.74) และสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.72) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากเรียงตามลำดับคือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.65$) รองลงมาคือครูส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.64$) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.63$) ครูใช้สื่อที่น่าสนใจและหลากหลาย ($\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.69$) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากเรียงตามลำดับคือนักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในบทเรียน ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.71$) รองลงมาคือนักเรียนเกิดกระบวนการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.69$) นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.75$) นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.92$) นักเรียนมีโอกาสซักถามเพื่อนและครูเมื่อไม่เข้าใจ ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.73$) นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.96, S.D. = 0.63$) และนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจในการเรียน ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.86$) เป็นลำดับสุดท้าย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เป็นการวิจัยแบบก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องชนิดของประโยค รวมทั้งสิ้น 5 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 55 นาที โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) เท่ากับ 1.00 2) แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แบบฝึก โดยได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบฝึกกับจุดประสงค์การเรียนรู้เท่ากับ 1.00 และได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/80.38 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องชนิดของประโยค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.72 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.92 และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 16 ข้อ ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามและวัตถุประสงค์ของการสอบถามเท่ากับ 1.00 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเป็นจำนวน 10 คาบ คาบละ 55 นาที ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก โดยใช้การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และวิเคราะห์

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก โดยใช้การแปลค่าแบบสอบถามความคิดเห็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยจัดการเรียนรู้เรื่องชนิดของประโยค โดยเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ด้วยการเรียงลำดับจากบทเรียนที่ง่ายคือเรื่องประโยคสามัญ ซึ่งนักเรียนมีพื้นฐานความรู้จากระดับชั้นประถมศึกษา ไปสู่บทเรียนมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นอย่างประโยครวม และบทเรียนที่มีเนื้อหาซับซ้อนขึ้นอย่างเรื่องประโยคซ้อน รวมถึงการสร้างแบบฝึกที่เรียงตามความยากง่ายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยคสามัญ แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 2 เรื่อง ประโยครวม ตอนที่ 1 แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 3 เรื่อง ประโยครวม ตอนที่ 2 แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 4 เรื่อง ประโยคซ้อน ตอนที่ 1 และแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 5 เรื่อง ประโยคซ้อน ตอนที่ 2 โดยมีประสิทธิภาพ 81.92/80.38 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ภายในแบบฝึกประกอบด้วยคำชี้แจง จุดประสงค์ ใ้บความรู้ กิจกรรมจำนวน 4 กิจกรรมและแบบทดสอบท้ายแบบฝึกซึ่งใช้วัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้ นอกจากนี้จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้นแล้ว แบบฝึกยังช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนอย่างเต็มที่ ซึ่งช่วยเสริมให้ทักษะคงทนและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ ศรีพชาติ (2553 : 93) ที่พบว่า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 86.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อภิรดี สาลิกา (2555 : 71) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการเขียนย่อความ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนย่อความหลังเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน ดังที่ สลาวิน (Slavin, 1990 : 3) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือคือวิธีการสอนอีกแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เทคนิค STAD มีจุดเด่นคือ การเสริมแรงด้วยการให้รางวัลของกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จนั้นได้มาจากการทำคะแนนกลุ่มสูงสุด โดยเกิดจากการทำแบบทดสอบสมาชิกรายบุคคล แล้วนำผลการทดสอบมาเฉลี่ยเป็นคะแนนกลุ่ม แล้วจึงนำมาคิดเป็นคะแนนพัฒนาเมื่อทำแบบทดสอบครั้งต่อไป ด้วยนักเรียนอยู่ในวัยที่ให้ความสำคัญแก่เพื่อน เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันนักเรียนจึงต้องการการยอมรับจากเพื่อน จึงทำให้ความรับผิดชอบและเกิดการร่วมมือกันในกลุ่มเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน เทคนิค STAD จึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีบทบาทเป็นทั้งผู้สร้างและผู้แบ่งปันความรู้มากกว่าเป็นผู้รับความรู้จากครู ทำให้นักเรียนมีความสุขและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กินาริน ต้นเสียงสม (2548 : 127) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยวิธีปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ เลิศศักดิ์ แจ่มคล้าย (2554 : 50) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ หนึ่งฤทัย ชูแก้ว (2556 : 110) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกนั้น เมื่อวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นทั้งในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านบรรยากาศ

การจัดการเรียนรู้ นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้และลำดับสุดท้าย คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้เป็นรายประเด็น ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ นักเรียนมีความสุขกับการเรียน เพราะนักเรียนมองเห็นโอกาสประสบความสำเร็จ ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 198) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบ STAD จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ โอกาสประสบความสำเร็จซึ่งสมาชิกในกลุ่มไม่ว่าจะอยู่ในระดับเก่ง ปานกลางหรืออ่อน ทุกคนล้วนมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกัน และประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย คือ สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นการจัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนจึงมีความสนใจที่จะพูดคุยแลกเปลี่ยนกันอย่างสนุกสนานและกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน เพราะครูคือผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจึงต้องคอยเสริมกำลังใจทั้งทางด้านวาจา ท่าทาง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ และประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ครูใช้สื่อที่น่าสนใจและหลากหลาย เพราะแบบฝึกที่คิดจะต้องช่วยเสริมทักษะให้กับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับที่ วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2536:37) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า เด็กมักจะเรียนรู้ได้เร็วในการกระทำที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในบทเรียน เพราะนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยนักเรียนในการฝึกทักษะด้านการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และการเขียน แบบฝึกจึงช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ที่เน้นความสำคัญของการเรียนเป็นกลุ่มและฝึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งทำให้สมาชิกในระดับเก่ง ต้องช่วยสอนสมาชิกระดับอ่อน และประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย คือ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจในการเรียน เพราะนักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยกันคิด แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับที่ จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1994 : 31-32, อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี 2547 : 99-100) กล่าวว่า การเรียนรู้จะเป็นแบบร่วมมือได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีการฟังและ

เกื้อกูลกัน คอยปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด และมีการใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย เป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคม

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกนั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในเรื่องหลักภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่องชนิดของประโยค ซึ่งตอบสนองตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มีการกำหนดให้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มละความสามารถ และมีการสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งยังมีการทดสอบความรู้เพื่อวัดผลรายบุคคลซึ่งนำไปสู่การประเมินผลความสำเร็จของแต่ละกลุ่ม รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนเกิดความต้องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งความต้องการดังกล่าวจะเป็นตัวเสริมแรง ทำให้สมาชิกตระหนักถึงหน้าที่ของตนและเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จของกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement theory) ของ สกินเนอร์ (Skinner 1945 : 80 -119, อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ 2552 : 182) ที่มีแนวคิดว่าการกระทำใดๆ ที่ได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก นอกจากนี้การใช้แบบฝึกเป็นสื่อการสอนนั้นทำให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาด้วยตนเอง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ต้องการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นการกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายในการจัดกลุ่มเอง ครูควรเป็นผู้จัดกลุ่มให้นักเรียนและแจ้งรายชื่อสมาชิกแต่ละกลุ่มให้นักเรียนทราบล่วงหน้า
2. ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยคมีทั้งหมด 5 เล่ม แต่ละเล่มมี 4 กิจกรรม ครูควรให้นักเรียนศึกษาความรู้จากใบความรู้และเอกสารประกอบชุดแบบฝึกให้เข้าใจ และควรให้นักเรียนทำแบบฝึกทุกกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับการใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น เว็บบล็อก (Weblog) ยูทูป (Youtube) เพรซซี่ (Prezi) เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเสรี

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคอื่นๆ เช่น การเรียนรู้เป็นกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือเพื่อนเป็นรายบุคคล (Team Assisted Individualization หรือ TAI) การเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด (Think – Pair – Share) เป็นต้น ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อค้นหารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ สายะบุตร. (2547). “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กาญจนา कुमारักษ์. (2539). การออกแบบการเรียนการสอน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กำชัย ทองหล่อ. (2533). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย. (2542). “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเรื่องมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ที่สอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับสอนโดยวิธีปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กนิกริน ต้นเสียงสม. (2548). “การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เทคนิค STAD กับวิธีสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. (2537). “กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขนิษฐา แสงภักดี. (2540). “การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ จากบทร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหม้อ "พัฒนานุกูล" จังหวัดสระบุรี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราภรณ์ บุญรอดรัมย์. (2553). “ผลการเรียนรู้ภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องประโยค ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฑามาศ สดแสงจันทร์. (2540). “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ที่สอนตามปกติ ในรายวิชา ส 401.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นัตรชนกานต์ เปรมพัฒนพันธ์. (2553). “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาไทย เรื่องการใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยขงศ์ พรหมวงศ์. (2523). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับ อนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- , เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 – 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- , (2538). ชุดการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- , “การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2556): 7 – 20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : แคนเน็ทซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น.
- ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. เทคโนโลยีการสอน : การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- ดอกไม้ โคตะนนท์. (2553). “การพัฒนาวัสดุมีเดียบนเครือข่ายตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ชนิด และหน้าที่ของประโยค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2550). แบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการจัดทำ ผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชารอักขร.
- , (2546). นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ : ชารอักขร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิสนา เขมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพนภา อ็อกด้วง. (2547). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำใน ภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือ กันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ สอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา ฤทธิ์โยธี. (2520). การทำและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ. เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการสอน ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

- ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์, นพคุณ คุณาชีวะ. (2520). **ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2524). **วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ประสาท อิศรปริดา. (2538). **สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โครงการตำรามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เปรมจิต ชนะวงศ์. (2538). **หลักภาษาไทย**. นครศรีธรรมราช : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พรทิพย์ แจ่มจัน ,และคณะ. (2555). **ชุดฝึกอบรมภาษาไทยและบูรณาการ : ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555
- พรณี ชื่นอุไทย. (2546). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะในการเขียนร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มณี บุญญาติชัย. (2548). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2525). **แบบฝึกปฏิบัติชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 1-15**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มิชชัย เอี่ยมจินดา. (2557). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 465 318 หลักภาษาสำหรับครู (Thai Grammar for Teacher)**. นครปฐม : สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพา ยิ้มพงษ์. (2522). **การสร้างแบบฝึกการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ "ร" "ล" และ "ว" สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รองรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อยุธยา. (2516). **ภาษาไทย ตอน 1 : วิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยม**. กรุงเทพฯ : กุสุสภา.

รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2517). **แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียนในกลุ่ม
แนวความคิดและทักษะบางประการเกี่ยวกับகுலบายกับการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสอง
ภาษา.** นครราชสีมา:สำนักงานเขตการศึกษา 11.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ:นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์.

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. 2555. **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี. อำเภอ
เมือง จังหวัดราชบุรี (2555), 216 - 217.**

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.

ลักขณา อินทะจักร. (2538). **เอกสารการสอนประกอบการสอนวิชาการศึกษา 163 ประสบการณ์ทาง
วิชาชีพครู 1.** กรุงเทพฯ:ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

เลิศศักดิ์ แจ่มคล้าย. (2554). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและคุณลักษณะนักคิดเชิง
อนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค
STAD.” สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรนุช อุณกร. (2543). **ประวัติวันสำคัญที่ควรรู้จัก.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วรสุดา บุญยไวโรจน์. (2536). **การพัฒนาทักษะในระดับประถมศึกษา.** กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.

วิจินต์ ภาณุพงศ์ และคณะ. (2552). **หนังสืออุเทศภาษาไทย ชุดบรรทัดฐานภาษาไทย: ชนิดของคำ
วลี ประโยคและสัมพันธ์สาร.** กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน : ภาคปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : สุวีริยา
สาส์น.

วิชาการ, กรม. (2544). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

วิภาวรรณ ร่มรื่นบุญกิจ. (2542). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง
ความน่าจะเป็น และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยการเรียนแบบ
ร่วมมือกับกลุ่มที่สอนแบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทพลีลา
กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วิมลศิริ ร่วมสุข. (2522). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- ศศิธร รัชฎ์ลักษณะนันท์. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ : ธีรด์เวฟเอดดูเคชั่น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- , (2542). พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา. นครราชสีมา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศศิธร สุทธิแพทย์. (2517). “แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ทาทอง. (2548). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำกริยาและคำวิเศษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดธรรมนิกราม อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเทคนิคกลุ่ม STAD กับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). วิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- , (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนุมนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- , (2552). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- , (2552). ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สังัด แสนเสนา. (2554). “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ชนิดของประโยค ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมพงษ์ ศรีพชาติ. (2553). “การพัฒนาชุดแบบฝึกการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สมศักดิ์ ทองบ่อ. (2549). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องรูปและเสียง ในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2540). เอกสารทางวิชาการการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เอกสารลำดับที่ 33. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรษ์. (2523). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). การประเมินผลภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้... การพัฒนาผู้เรียน. ราชบุรี : ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุรางค์ มั่นยานนท์ และคณะ. (2547). จิตวิทยาสำหรับครู. ราชบุรี : โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สุวิทย์ มูลคำ, สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ : อี เล บั๊คส์.
- สุวิทย์ มูลคำ, อรทัย มูลคำ. (2547). 19วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- แสงระวี ประจวบวัน. (2553). “การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะ ที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หนึ่งฤทัย ชูแก้ว. (2556). “ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนการ์ตูนร่วมกับเทคนิค STAD เรื่อง คู่อันดับและกราฟ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิศร ขาวสะอาด. (2555). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ และคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมนรดิศวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อภิรดี สาริกา. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกการเขียนย่อความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

อมรา นาคผจญ, วลัยพรรณ ทองดอนเหมือน และ พัชรินทร์ มานะงาม. ครูโรงเรียนเบญจมราชูทิศ
ราชบุรี. สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2557.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อัจฉรา ชิวพันธ์ และคนอื่นๆ. (2532). **คู่มือการสอนภาษาไทยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอน**.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

----- . (2547). **ภาษาพาสอน : เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุปกิตศิลปสาร, พระยา. (2544). **หลักภาษาไทย : อักษรวิธี วจีวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์**.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ภาษาอังกฤษ

Benjamin Samuel Bloom. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York :
McGraw-Hill.

David R. Krathwohl. “A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview” **THEORY INTO
PRACTICE**. 41, 4 (2002): 212 – 218.

Johnson D.W. and Johnson R.T. (1996). **Learning Together and Alon : Cooperative,
Competitive individualistic Learning**. Englewood Cliffs, Nj : Prentice Hall.

----- . (1994). **Leading the cooperative school**. Edina, MN: Interaction Book Company.

Peck, Greg L. (1991). **The effects of cooperative learning on the spelling achievement of
intermediate elementary students**. Indiana : Ball State University.

Scott, T. M. “The Effects of Cooperative Learning Environments on Relationships with Peers,
Attitude Toward Self and Achievement in Spelling of Ethnically Diverse Elementary
Students.” **Dissertation abstracts International**. 4, 6 (December 1985) : 1503 – A.

Slavin, Robert E. (1990). **a Cooperative Learning : Theory Research and Practice**.
Massachusetts : A Simon and Schuster.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติคม คาวีรัตน์
 วุฒิการศึกษาสูงสุด: ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (ปร.ค.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ตำแหน่ง: รองคณบดีคณะครุศาสตร์
 ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษาและกิจการนักศึกษา
 สถานที่ทำงาน: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง
 อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
2. อาจารย์สมหมาย หงษ์เทียบ
 วุฒิการศึกษาสูงสุด: ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสถิติการศึกษา
 ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง: ครูชำนาญการพิเศษ / หัวหน้างานวัดและประเมินผล
 สถานที่ทำงาน: โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. อาจารย์ยุพา แก้วทอง
 วุฒิการศึกษาสูงสุด: ศีษศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย
 ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ตำแหน่ง: ครูชำนาญการพิเศษ / รองหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 สถานที่ทำงาน: โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
 อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยและหนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 7317

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

24 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์บุษพา แก้วทอง

ด้วย นางสาวอิสรา รุ่งอภิญา รหัสประจำตัว 55255327 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค
STAD ร่วมกับแบบฝึก "

มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจ
ภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 7315

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

24 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติคม คาวีรัตน์

ด้วย นางสาวอิสรา รุ่งกัญญา รหัสประจำตัว 55255327 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค
STAD ร่วมกับแบบฝึก "

มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๕316

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

24 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สมหมาย หงส์เทียบ

ด้วย นางสาวอสิรา รุ่งอภิญา รหัสประจำตัว 55255327 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค
STAD ร่วมกับแบบฝึก "

มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพชยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๒314

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

24 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ด้วย นางสาวอิสรา รุ่งอภิญา รหัสประจำตัว 55255327 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก "

มีความประสงค์ จะขอตกลงเครื่องมือวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ในโรงเรียนของท่าน ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2558 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าว ได้ทดลองเครื่องมือวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เรื่องชนิดของประโยคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความสอดคล้อง
		1	2	3		
1	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประโยคสามัญ ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
2	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ประโยคกรรม ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
3	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ประโยคกรรม ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
4	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประโยคซ้อน ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก เรื่องชนิดของประโยคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ต่อ)

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความสอดคล้อง
		1	2	3		
5	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ประโยคซ้อน ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงาน การประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบฝึกทักษะ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความสอดคล้อง
		1	2	3		
1	วัตถุประสงค์					
	1.1 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ในการจัดทำแบบฝึกทักษะ	+1	+1	+1	3	1
	1.2 ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
	1.3 ความสอดคล้องของแบบทดสอบ	+1	+1	+1	3	1
2	เนื้อหา					
	2.1 ลำดับขั้นตอนในการฝึกฝนเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1
	2.2 ความยาก - ง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
3	การใช้ภาษา					
	3.1 ภาษาที่ใช้กระชับ ชัดเจน เหมาะสมและเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1
	3.2 ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1
4	รูปแบบของแบบฝึกทักษะ					
	4.1 ความสอดคล้องของเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
	4.2 ความสอดคล้องด้านขนาดตัวอักษรและรูปภาพประกอบ	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 11 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบ
ฝึก เรื่องชนิดของประโยค ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

ข้อ	ประเด็น	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความ สอดคล้อง
		1	2	3		
	ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้					
1	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1
2	ครูใช้สื่อที่น่าสนใจและหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1
3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3	1
4	ครูส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1
	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
6	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจในการเรียน	+1	+1	+1	3	1
7	นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	+1	+1	+1	3	1
8	นักเรียนมีโอกาสซักถามเพื่อนและครูเมื่อไม่เข้าใจ	+1	+1	+1	3	1
9	นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
10	นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	3	1
11	นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในบทเรียน	+1	+1	+1	3	1
	ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
12	สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
13	นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1
14	นักเรียนพึงพอใจกับบรรยากาศในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1
15	นักเรียนพอใจในผลงานที่ร่วมกันทำในกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1
16	นักเรียนมีความสุขกับการเรียน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค
โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คน

เรื่อง	วัตถุประสงค์	ข้อ	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความ สอดคล้อง
				1	2	3		
1. ประโยคสามัญ	1. เพื่อให้ นักเรียนบอกได้ว่า ข้อความใดที่กำหนดให้เป็น ประโยค 2. เพื่อให้ นักเรียนวิเคราะห์ โครงสร้างประโยคสามัญได้	1	เข้าใจ	+1	+1	+1	3	1
		2	เข้าใจ	+1	+1	+1	3	1
		3	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
		4	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
		5	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		6	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		7	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		8	วิเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
		9	วิเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
		10	วิเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
		11	สังเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		12	สังเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
2. ประโยครวม	1. เพื่อให้ นักเรียนบอกได้ว่า ประโยคใดเป็นประ โยครวมได้ 2. เพื่อให้ นักเรียนวิเคราะห์ โครงสร้างประ โยครวมได้ 3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถ จำแนกประ โยคที่กำหนดให้ ได้ว่าเป็นประ โยครวมชนิดใด 4. เพื่อให้ นักเรียนเลือกใช้ คำเชื่อม ได้ถูกต้องเหมาะสม กับบริบท	13	เข้าใจ	0	+1	+1	2	0.67
		14	เข้าใจ	0	+1	+1	2	0.67
		15	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		16	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		17	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		18	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		19	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		20	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		21	สังเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
		22	สังเคราะห์	0	+1	+1	2	0.67
		23	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค
โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึกของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 คน (ต่อ)

เรื่อง	วัตถุประสงค์	ข้อ	พฤติกรรม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่าความ สอดคล้อง
				1	2	3		
2. ประโยครวม	3. เพื่อให้นักเรียนสามารถ จำแนกประโยคที่กำหนดให้ ได้ว่าเป็นประโยครวมชนิดใด	24	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
		25	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
		26	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
	4. เพื่อให้นักเรียนเลือกใช้ คำเชื่อมได้ถูกต้องเหมาะสม กับบริบท	27	ประเมินค่า	+1	+1	+1	3	1
		28	ประเมินค่า	+1	+1	+1	3	1
3. ประโยคซ้อน	1. เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่า ประโยคใดเป็นประโยคซ้อน	29	เข้าใจ	+1	+1	+1	3	1
		30	เข้าใจ	0	+1	+1	2	0.67
	2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ โครงสร้างประโยคซ้อนได้	31	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		32	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
	3. เพื่อให้นักเรียนสามารถ จำแนกประโยคที่กำหนดให้ ได้ว่าเป็นประโยคซ้อนชนิดใด	33	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		34	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		35	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
	4. เพื่อให้นักเรียนเลือกใช้ คำเชื่อมได้ถูกต้องเหมาะสม กับบริบท	36	วิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		37	สังเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		38	สังเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
		39	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1
		40	นำไปใช้	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค ฉบับนำไปใช้ Try-out จำนวน 40 ข้อ

N=27

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.36	0.26	21	0.79	-0.05
2	0.23	0.40	22	0.67	0.20
3	0.12	0.07	23	0.67	0.39
4	0.97	0.05	24	0.51	0.61
5	0.92	0.14	25	0.72	0.14
6	0.26	0.35	26	0.74	0.09
7	0.10	0.02	27	0.72	0.34
8	0.64	0.36	28	0.59	0.18
9	0.49	0.33	29	0.10	0.11
10	0.59	.025	30	0.15	0.01
11	0.54	0.34	31	0.51	0.33
12	0.33	0.72	32	0.28	0.27
13	0.82	0.58	33	0.54	0.18
14	0.64	0.17	34	0.28	0.37
15	0.44	0.32	35	0.62	0.03
16	0.51	0.41	36	0.36	0.53
17	0.85	0.41	37	0.90	0.10
18	0.28	0.14	38	0.51	0.44
19	0.82	0.58	39	0.38	0.17
20	0.56	0.47	40	0.21	0.32

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค

ข้อที่	กลุ่มสูง	กลุ่มต่ำ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
1	9	5	0.36	0.26	0.92
2	8	2	0.26	0.35	
3	12	7	0.49	0.33	
4	13	10	0.59	0.25	
5	13	8	0.54	0.34	
6	13	0	0.33	0.72	
7	30	2	0.82	0.58	
8	30	3	0.85	0.41	
9	30	2	0.82	0.58	
10	21	1	0.56	0.47	
11	23	3	0.67	0.20	
12	24	2	0.67	0.39	
13	20	0	0.51	0.61	
14	17	11	0.72	0.34	
15	13	7	0.51	0.33	
16	8	3	0.28	0.27	
17	9	2	0.28	0.37	
18	12	2	0.36	0.53	
19	14	6	0.51	0.44	
20	7	1	0.21	0.32	

ตารางที่ 15 ผลการหาประสิทธิภาพรายบุคคล

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					คิดเป็น คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
	เล่มที่ 1 ประโยค สามัญ	เล่มที่ 2 ประโยค รวม	เล่มที่ 3 ประโยค รวม	เล่มที่ 4 ประโยค ซ้อน	เล่มที่ 5 ประโยค ซ้อน		
	5	5	5	5	5		
1	5	4	5	4	4	17	18
2	5	4	4	4	3	16	17
3	4	4	3	3	3	14	11
รวม	14	12	12	11	10	47	46
ค่าเฉลี่ย	4.75	4.25	4.25	4.00	3.75	16	15.33
S.D.	0.58	0.00	1.00	0.58	0.58	1.53	3.79
ร้อยละ	4.52	85.00	85.00	80.00	75.00	78.33	76.67

$$\sum X = 47$$

$$\sum F = 46$$

$$E1 = 78.33$$

$$E2 = 76.67$$

ตารางที่ 16 ผลการหาประสิทธิภาพกลุ่มย่อย

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					คิดเป็น คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
	เล่มที่ 1 ประโยค สามัญ	เล่มที่ 2 ประโยค รวม	เล่มที่ 3 ประโยค รวม	เล่มที่ 4 ประโยค ซ้อน	เล่มที่ 5 ประโยค ซ้อน		
	5	5	5	5	5		
1	5	4	4	3	3	15	16
2	5	5	5	5	4	19	18
3	5	5	5	5	4	19	18
4	5	3	4	3	3	14	14
5	5	4	4	3	3	15	16
6	4	3	4	3	3	14	13
7	4	4	4	3	3	14	14
8	5	4	3	4	3	15	15
9	5	5	5	4	3	18	18
รวม	43	37	38	33	29	143.4	142
ค่าเฉลี่ย	4.80	4.20	4.30	3.80	3.40	15.93	15.78
S.D.	0.44	0.78	0.67	0.87	0.44	2.11	1.92
ร้อยละ	96.00	84.00	86.00	76.00	68.00	79.67	78.89

$$\sum X = 143.4$$

$$\sum F = 142$$

$$E1 = 79.67$$

$$E2 = 78.89$$

ตารางที่ 17 ผลการหาประสิทธิภาพภาคสนาม

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					คิดเป็น คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
	เล่มที่ 1 ประโยค สามัญ	เล่มที่ 2 ประโยค รวม	เล่มที่ 3 ประโยค รวม	เล่มที่ 4 ประโยค ซ้อน	เล่มที่ 5 ประโยค ซ้อน		
	5	5	5	5	5		
1	5	5	4	4	3	17	16
2	4	4	4	3	3	14	13
3	5	3	4	3	2	14	14
4	4	4	3	3	2	13	14
5	5	5	5	3	3	17	17
6	5	5	4	4	3	17	17
7	5	5	3	3	3	15	13
8	5	5	5	4	3	18	19
9	5	5	4	4	3	14	16
10	5	5	5	4	3	17	18
11	5	4	4	4	3	16	15
12	5	5	5	5	4	19	19
13	5	5	5	4	3	18	18
รวม	63	60	55	48	38	213	209
ค่าเฉลี่ย	4.86	4.64	4.26	3.79	3.07	16.38	16.08
S.D.	0.38	0.65	0.73	0.63	0.49	1.85	2.14
ร้อยละ	97.14	92.86	85.71	75.71	61.43	81.92	80.38

$$\sum X = 213$$

$$\sum F = 209$$

$$E1 = 81.92$$

$$E2 = 80.38$$

ตารางที่ 18 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 26 คน

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					คิดเป็น คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
	เล่มที่ 1 ประโยค สามัญ	เล่มที่ 2 ประโยค รวม	เล่มที่ 3 ประโยค รวม	เล่มที่ 4 ประโยค ซ้อน	เล่มที่ 5 ประโยค ซ้อน		
	5	5	5	5	5		
1	4	4	4	4	3	15	16
2	4	3	5	2	3	14	10
3	3	3	3	3	2	11	10
4	4	4	3	3	2	13	11
5	5	4	4	4	3	16	16
6	5	4	3	3	3	14	12
7	5	5	5	5	4	19	19
8	5	5	5	4	4	18	17
9	5	4	4	3	3	15	13
10	5	4	4	3	3	15	15
11	5	5	5	5	4	19	18
12	5	4	4	4	4	16	16
13	3	4	3	3	2	12	11
14	5	4	3	3	3	14	13
15	3	4	3	3	3	13	12
16	5	4	4	3	3	15	15
17	5	3	3	3	2	13	11
18	5	4	4	3	3	15	16
19	5	3	3	3	2	13	10
20	5	4	3	3	3	14	13
21	5	3	3	3	2	13	11
22	5	4	3	3	3	14	15

ตารางที่ 18 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียน และคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียน
ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 26 คน (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					คิดเป็น คะแนน	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
	เล่มที่ 1 ประโยค สามัญ	เล่มที่ 2 ประโยค รวม	เล่มที่ 3 ประโยค รวม	เล่มที่ 4 ประโยค ซ้อน	เล่มที่ 5 ประโยค ซ้อน		
	5	5	5	5	5		
23	5	4	4	3	3	15	14
24	4	4	4	3	3	14	14
25	4	4	3	4	3	14	15
26	5	5	5	5	4	19	18
รวม	119	103	97	88	77	383	361
ค่าเฉลี่ย	4.58	3.96	3.73	3.38	2.96	14.73	13.88
S.D.	0.70	0.60	0.78	0.75	0.66	2.09	2.69
ร้อยละ	91.54	79.23	74.62	67.69	59.23	73.65	69.42

ตารางที่ 19 คะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องการสร้างคำ
ในภาษาไทย

นักเรียนคนที่	คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน (20)	หลังเรียน (20)	
1	7	16	9
2	5	10	5
3	2	10	8
4	2	11	9
5	13	16	3
6	8	12	4
7	11	19	8
8	14	17	3
9	9	13	4
10	12	15	3
11	10	18	8
12	9	16	7
13	6	11	5
14	5	13	8
15	7	12	5
16	9	15	6
17	4	11	7
18	10	16	6
19	2	10	8
20	8	13	5
21	4	11	7
22	10	15	5
23	9	14	5
24	7	14	7
25	12	15	3

ตารางที่ 19 คะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องการสร้างคำ
ในภาษาไทย (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนน		ผลต่าง (D)
	ก่อนเรียน (20)	หลังเรียน (20)	
26	11	18	7
$\sum D$	206	361	155

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง ประโยคสามัญ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ม.2/2 วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 เพื่อให้ให้นักเรียนบอกได้ว่าข้อความใดที่กำหนดให้เป็นประโยค

2.2 เพื่อให้ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญได้

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ประโยคสามัญ หรือประโยคเดียว เป็นประโยคที่มีใจความเดียวหรือเนื้อความเดียว มุ่งกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีส่วนประกอบสำคัญคือภาคประธานและภาคแสดง ประโยคเดียวมีการใช้ส่วนขยายเพื่อให้มีใจความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะพบว่าการขยายในส่วนประธาน ส่วนกริยา และส่วนกรรม เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประโยคพื้นฐานอย่างประโยคเดียวแล้ว นักเรียนจะสามารถทำความเข้าใจโครงสร้างประโยครวมและประโยคซ้อนได้ดียิ่งขึ้น

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- ความหมายของประโยคสามัญ
- ลักษณะโครงสร้างของประโยคสามัญ

ทักษะ/กระบวนการ

- วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค

6. การประเมินผล

วิธีการประเมิน

- การตรวจแบบฝึก
- การทำแบบทดสอบ
- การทำงานกลุ่ม

เครื่องมือประเมิน

- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบทดสอบ
- แบบบันทึกคะแนนพัฒนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ขั้นการเตรียมผู้เรียน

1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมทั้งอธิบายข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

1.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน นักเรียนที่เรียนปานกลาง 2 คน และนักเรียนที่เรียนอ่อน 1 คน

1.3 ครูบอกถึงเป้าหมายของกลุ่มและให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่ม

2. ขั้นการสอนความรู้ใหม่

2.1 ครูทบทวนความรู้เรื่องชนิดของคำและเรื่องประโยคที่แบ่งตามเจตนาโดยการสนทนา และให้นักเรียนยกตัวอย่าง

2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของประโยคสามัญ พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนสงสัย

3. ขั้นกิจกรรมกลุ่มย่อยร่วมกับแบบฝึก

3.1 ครูแจกใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ลักษณะ โครงสร้างของประโยคสามัญ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้

3.2 ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 เรื่อง ประโยคสามัญ

3.3 ครูคอยสังเกตการณ์ปฏิบัติงานกลุ่ม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติงานกลุ่ม เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกเสร็จครูจึงเฉลยแบบฝึก

3.4 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและลักษณะ โครงสร้างของประโยคสามัญ

ชั่วโมงที่ 2

4. ขั้นทดสอบ

4.1 ครูทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งจะไม่มีการช่วยเหลือกัน

5. ขั้นสรุปและประเมินผล

5.1 ครูตรวจคำตอบของแบบทดสอบและรวมคะแนนของกลุ่มโดยการนำคะแนนของสมาชิกทุกคนในแต่ละกลุ่มมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนสมาชิก

5.2 เมื่อได้คะแนนของกลุ่มแล้ว ครูจึงบันทึกคะแนนลงในแบบบันทึกคะแนนพัฒนา

6. ขั้นให้รางวัลกลุ่ม

6.1 ครูติดประกาศผลคะแนนของแต่ละกลุ่มให้นักเรียนทราบที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

6.2 ครูกล่าวชมเชยกลุ่มที่ได้คะแนนดีและให้กำลังใจกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย

8. สื่อการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของประโยคสามัญ
- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ลักษณะ โครงสร้างของประโยคสามัญ
- แบบฝึกเล่มที่ 1 เรื่อง ประโยคสามัญ

9. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความร่วมมือ			การแสดง ความคิดเห็น			การรับฟัง ความคิดเห็น			การตั้งใจ ทำงาน			ความ รับผิดชอบ			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความร่วมมือ	ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี	ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นบางครั้ง	ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำงาน
การแสดงความคิดเห็น	มีการแสดงความคิดเห็นสม่ำเสมอ	มีการแสดงความคิดเห็นเป็นบางครั้ง	ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
การรับฟังความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกครั้ง	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
การตั้งใจทำงาน	มีความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จทุกครั้ง	มีความตั้งใจในการทำงานเป็นบางครั้ง	ไม่ค่อยมีความตั้งใจในการทำงาน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
9 - 12	ดี
5 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบประเมินคะแนนการพัฒนา
ชื่อกลุ่ม.....

ลำดับที่	ชื่อสมาชิก	คะแนนจากทดสอบย่อย	คะแนนพื้นฐาน	คะแนนที่ได้	คะแนนพัฒนาการ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
ผลรวมคะแนนพัฒนาการของกลุ่ม					

เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนา

รายการ	จำนวนคะแนนที่เพิ่มขึ้น		จำนวนคะแนนที่ลดลง	
จำนวนคะแนน	+11	+1 ถึง 10	-1 ถึง -10	- 11
คะแนนพัฒนา	30	20	10	0

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ผลรวมคะแนนการพัฒนา	ต่ำกว่า 30	30 - 59	60 - 89	90 - 120
ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก

หมายเหตุ :

1. คะแนนจากทดสอบย่อย คือคะแนนที่จากการทดสอบย่อยที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้ มีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ต้องนำคะแนนไปคูณ 4 จึงจะได้คะแนนเต็ม 20 คะแนน
2. คะแนนพื้นฐาน หาได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยที่ผู้เรียนในกลุ่มทำได้
3. คะแนนที่ได้ ได้จากการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบคะแนนพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค

เล่มที่ 1

ประโยคสามัญ

นางสาวอิสรา รุ่งอภิษฐา

คำชี้แจง

ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องชนิดของประโยค โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ประโยคชนิดต่างๆ ได้ นำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค มีทั้งหมด 5 เล่ม ได้แก่

1. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยคสามัญ
2. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยครวม ตอนที่ 1
3. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยครวม ตอนที่ 2
4. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยคซ้อน ตอนที่ 1
5. แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยคซ้อน ตอนที่ 2

แบบฝึกเรื่องชนิดของประโยค เล่มที่ 1 ประโยคสามัญ มีทั้งหมด 4 กิจกรรม ในการใช้ชุดแบบฝึก ครูควรปฏิบัติดังนี้

1. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้ว นักเรียนสามารถทำอะไรได้
2. ควรอ่านคำสั่งในชุดแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยคแต่ละชุด แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งในแต่ละกิจกรรม
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยซึ่งอยู่ด้านหลังของแบบฝึกเรื่องชนิดของประโยคแต่ละหน่วย
4. หากนักเรียนตอบผิด ควรให้นักเรียนนำแบบฝึกไปศึกษาอีกครั้ง แล้วเขียนคำตอบใหม่ให้ถูกต้อง
5. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกจบแล้วควรให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังชุดแบบฝึก เพื่อวัดความเข้าใจของนักเรียน

ชุดแบบฝึก เรื่อง ชนิดของประโยค

คำแนะนำในการทำแบบฝึก

ชุดแบบฝึก เรื่องชนิดของประโยค มีทั้งหมด 5 เล่ม จัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถวิเคราะห์ประโยคชนิดต่างๆ ได้ ในชุดนี้เป็นชุดแบบฝึก เรื่องชนิดของประโยค หน่วยที่ 1 เรื่อง ประโยคสามัญ ซึ่งมีทั้งหมด 4 กิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจและนักเรียนสามารถวิเคราะห์ประโยคได้ดี นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามวิธีการทำชุดแบบฝึก เรื่องชนิดของประโยค โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความรู้จากใบความรู้และเอกสารประกอบชุดแบบฝึกให้เข้าใจ
2. อ่านคำชี้แจงหรือคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการทำชุดแบบฝึกแต่ละชุดก่อนลงมือทำ
3. นักเรียนสามารถเขียนคำตอบ ตามคำสั่งในแต่ละกิจกรรม โดยเริ่มทำจากกิจกรรมที่ 1 ก่อน
4. หากมีข้อสงสัยระหว่างทำกิจกรรม ให้สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
5. ให้นักเรียนทำแบบฝึกทุกกิจกรรมด้วยความตั้งใจ เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนบอกได้ว่าข้อความใดที่กำหนดให้เป็นประโยค
2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญได้

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของประโยคสามัญ

คำสั่ง : จงศึกษาความรู้เรื่อง ความหมายของประโยคสามัญ จากบทสนทนาต่อไปนี้

← (5) **สร้อยฟ้าลดาวัลย์** ▾

อรุณสวัสดิ์ค่ะจะสร้อย

อรุณสวัสดิ์ค่ะจะแจ่มจันทร์นฤมล

แจ่มจ๊ะ เรื่องประโยคที่เราเรียนกันเมื่อวาน ฉันยังไม่ค่อยเข้าใจเลย เธอพอจะมีเวลาว่างอธิบายให้ฉันหน่อยได้ไหม?

ได้สิจ๊ะสร้อย เธอไม่เข้าใจตรงไหนบ้างละ?

ตั้งแต่แรกเลยจ๊ะแจ่ม

อ้อ! ได้จ๊ะ เมื่อวานอาจารย์ท่านกล่าวถึงความหมายของประโยคซ้ำ ประโยคคือข้อความที่มีใจความครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบด้วยภาคประธานและภาคแสดง ถ้าขาดภาคประธานหรือภาคแสดงไปก็จะทำให้ประโยคมีใจความไม่สมบูรณ์จ้า

อ้อ! แล้วประโยคแบ่งออกได้กี่ชนิดเอ่ย?

ประโยคแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด ได้แก่ ๑. ประโยคสามัญ ๒. ประโยครวม และ ๓. ประโยคซ้อนจ๊ะ

แล้วประโยคสามัญเป็นยังไงหรือ?

ประโยคสามัญ หรือประโยคความเดียว เป็นประโยคที่มีใจความเดียวหรือเนื้อความเดียว เป็นประโยคที่มุ่งกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีส่วนประกอบสำคัญคือภาคประธานและภาคแสดง

+ [Keyboard Icon] [Microphone Icon]

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ลักษณะโครงสร้างของประโยคสามัญ

คำสั่ง : จงศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะโครงสร้างของประโยคสามัญ จากบทสนทนาต่อไปนี้

สร้อยฟ้าลาวัลย์

เราจะรู้ได้ยังไงและแจ่มว่าประโยคไหนเป็นประโยคสามัญ?

มีจุดสังเกตจะสร้อย โครงสร้างประโยคความเดียวที่เป็นโครงสร้างหลัก คือ ภาคประธาน + ภาคแสดง หรือ ประธาน + กริยา + (กรรม) นั่นเองจ๊ะ

ขอตัวอย่างด้วยได้ไหมจ๊ะ?

ได้สิจ๊ะสร้อย ประโยคสั้นๆ นะ เช่น
หน้าต่างเปิด = หน้าต่าง (ภาคประธาน) + เปิด (ภาคแสดง)
กระจกแตก = กระจก (ภาคประธาน) + แตก (ภาคแสดง)
พอเข้าใจไหมจ๊ะ?

แจ่มจ๊ะ ขอประโยคยาวกว่านี้ได้ไหมจ๊ะ?

ฮ่า!ๆ ได้จ๊ะสร้อย ประโยคยาวๆ นะ เช่น
ตำรวจตระเวนชายแดนกำลังปฏิบัติหน้าที่ แบ่งเป็น
ตำรวจตระเวนชายแดน (ภาคประธาน)
กำลังปฏิบัติหน้าที่ (ภาคแสดง)
เจ้าเต็มสุขน้ข้างบ้านจะกัดเจ้าวุ่นของฉัน แบ่งเป็น
เจ้าเต็มสุขน้ข้างบ้าน (ภาคประธาน)
จะกัดเจ้าวุ่นของฉัน (ภาคแสดง)
สร้อยเข้าใจไหมจ๊ะ?

อ้อ! เข้าใจแล้วจ๊ะ

กิจกรรมที่ 1

คำสั่ง : จงแยกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ลงในตารางให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง แม่ของสมรกำลังทำกับข้าวอยู่ข้างหลังบ้าน

ข้อ	ภาคประธาน	ภาคแสดง
1	แม่ของสมร	กำลังทำกับข้าวอยู่ข้างหลังบ้าน

- นักเรียนทำการบ้าน
- คุณพ่อเป็นตำรวจ
- ฉันชอบอากาศชายทะเล
- หลายประเทศคัดค้านการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ของฝรั่งเศส
- มะม่วงในสวนหลังบ้านออกช่อสะพรั่ง
- สุนัขข้างบ้านฉันกัดคนแปลกหน้า
- นักกีฬาฟุตบอลวิ่งในสนามทุกวัน
- ฉันหันหลังให้ห้องฟ้าแสนสดใสในวันนั้น
- หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไป
- ขนมหวานมีกลิ่นสตอเบอร์รี่
- เครื่องบินกองทัพสหรัฐอเมริกาบินสำรวจน่านน้ำไทย
- หาดทรายที่ชะอำไม่สะอาด
- วาฬสเปิร์มมีฟันขนาดใหญ่ที่สุด
- ห้องของวาฬสเปิร์มเต็มไปด้วยขยะพลาสติก
- ผู้นำชุมชนสวนสมเด็จย่ายังคงยิ้มแย้มอย่างใจดี

ข้อ	ภาคประธาน	ภาคแสดง
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง : จงเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เป็นประโยคสามัญ และเติมเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่ไม่ใช่ประโยคสามัญ

-1. เจ้าของกิจการน้ำปลาสร้างตัวจนมีฐานะ
-2. เรื่องราวเมื่อครั้งที่เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชน
-3. การระดมทุนเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชน
-4. ทุกชุมชนที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาต่างประสบภัยน้ำท่วม
-5. สมาชิกชุมชนบางคนไม่ยอมให้ความร่วมมือ
-6. ชาวชุมชนร่วมมือกันสร้างคันกั้นน้ำจากกระสอบทราย
-7. เจ้าของเรือนไทยโบราณหลังงามบอกให้เรือบางส่วนของเรือนทิ้งได้
-8. การเดินเที่ยวชมวิถีชีวิตและสถานที่สำคัญ
-9. โรงเกลือส่งออกเกลือในรูปแบบของเกลือเม็ด
- 10. โอกาสของบริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

คำสั่ง : จงแต่งประโยคสามัญ จากคำที่กำหนดให้

1. เศรษฐกิจ

.....

2. เวชกรรม

.....

3. อุบัติเหตุ

.....

4. ชีวิตวิทยา

.....

5. ท้นดกรรม

.....

6. พระเชษฐา

.....

7. ปรารธนา

.....

8. ปรารมภ์

.....

9. ศิลปกรรม

.....

10. มโหฬาร

.....

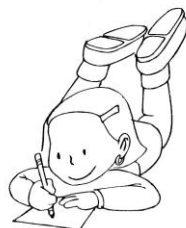

คำสั่ง : จงแต่งประโยคสามัญ โดยเลือกใช้คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เพียงจำนวน 10 คำ

มาตรฐาน เทศกาล เครื่องดนตรี พระรัตนตรัย อัดชีวประวัติ พรรณนา สร้างสรรค์
 ตระการตา พัฒนาการ ความรับผิดชอบ อธิษฐาน ทรรศนะ สรรเสริญ ปรงดอง สันโดษ

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

แบบทดสอบ เรื่อง ประโยคสามัญ

1. ข้อใดเป็นประโยคสมบุรณ์ (จุดประสงค์ข้อที่ 1)
 - ก. โรงเรียนเตรียมทหาร
 - ข. ภาพยนตร์สารคดี
 - ค. ความเพียรพยายาม
 - ง. กิ่งก่าได้ทอง
2. ข้อใดเป็นประโยคสามัญ (จุดประสงค์ข้อที่ 1)
 - ก. วังกระ โดค โดค เต็น
 - ข. สวยสุดที่จะพรรณนา
 - ค. มาลีแต่งกลอน
 - ง. ท้ามกลางฝูงชน
3. ข้อใดไม่ใช่ประโยคสามัญ (จุดประสงค์ข้อที่ 1)
 - ก. ไร่ข้าวโพคนี้เป็นของฉัน
 - ข. แม่บ้านสมัยใหม่
 - ค. เรายืมให้กัน
 - ง. หม่าไล่กัดแมว
4. ข้อใดเป็นภาคประธาน ของประโยคต่อไปนี (จุดประสงค์ข้อที่ 2)
 “ครูพละของโรงเรียนแห่งหนึ่งกำลังสาธิตการเต็นแอรอบิก”
 - ก. ครู
 - ข. ครูพละ
 - ค. ครูพละของโรงเรียน
 - ง. ครูพละของโรงเรียนแห่งหนึ่ง
5. ข้อใดเป็นภาคแสดงของประโยคต่อไปนี (จุดประสงค์ข้อที่ 2.)
 “สมุนไพรของไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก”
 - ก. สมุนไพรของไทย
 - ข. มีชื่อเสียงไปทั่วโลก
 - ค. ไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก
 - ง. ของไทยมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

คำสั่ง : จงแยกส่วนประกอบของประโยคต่อไปนี้ลงในตารางให้ถูกต้อง
กิจกรรมที่ 1

ข้อ	ภาคประธาน	ภาคแสดง
1	นักเรียน	ทำการบ้าน
2	คุณพ่อ	เป็นตำรวจ
3	ฉัน	ชอบอากาศชายทะเล
4	หลายประเทศ	คัดค้านการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ของฝรั่งเศส
5	มะม่วงในสวนหลังบ้าน	ออกช่อสะพรั่ง
6	สุนัขข้างบ้านฉัน	กัดคนแปลกหน้า
7	นักกีฬาฟุตบอล	วิ่งในสนามทุกวัน
8	ฉัน	หันหลังให้ห้องฟ้าแสนสดใสในวันนั้น
9	หลายสิ่งหลายอย่าง	เปลี่ยนแปลงไป
10	ขนมหวาน	มีกลิ่นสตอเบอร์รี่
11	เครื่องบินกองทัพสหรัฐ	บินสำรวจน่านน้ำไทย
12	หาดทรายที่ชะอำ	ไม่สะอาด
13	วาฬเปิร์ม	มีพื้นขนาดใหญ่ที่สุด
14	ห้องของวาฬเปิร์ม	เต็มไปด้วยขยะพลาสติก
15	ผู้นำชุมชนสวนสมเด็จย่า	ยังคงยิ้มแย้มอย่างใจดี

กิจกรรมที่ 2

คำสั่ง : จงเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เป็นประโยชน์ และเติมเครื่องหมาย ✗

หน้าข้อที่ไม่ใช่ประโยชน์

- .. ✓ ..1. เจ้าของกิจการน้ำปลาสร้างตัวจนมีฐานะ
- .. ✗ ..2. เรื่องราวเมื่อครั้งที่เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ในชุมชน
- .. ✗ ..3. การระดมทุนเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชน
- .. ✗ ..4. ทุกชุมชนที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาต่างประสบภัยน้ำท่วม
- .. ✓ ..5. สมาชิกชุมชนบางคนไม่ยอมให้ความร่วมมือ
- .. ✓ ..6. ชาวชุมชนร่วมมือกันสร้างคันกั้นน้ำจากกระสอบทราย
- .. ✗ ..7. เจ้าของเรือนไทยโบราณหลังงามบอกให้เรือบางส่วนของเรือนทิ้งได้
- .. ✗ ..8. การเดินเที่ยวชมวิถีชีวิตและสถานที่สำคัญ
- .. ✓ ..9. โรงเกลือส่งออกเกลือในรูปแบบของเกลือเม็ด
- .. ✗ ..10. โอกาสของบริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

กิจกรรมที่ 3

คำสั่ง : จงแต่งประโยคสามัญ จากคำที่กำหนดให้

(ตามดุลยพินิจของอาจารย์)

กิจกรรมที่ 4

คำสั่ง : จงแต่งประโยคสามัญ โดยเลือกใช้คำที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เพียง จำนวน 10 คำ

(ตามดุลยพินิจของอาจารย์)

1.ง

2.ก

3.ข

4.ง

5.ข

- กำชัย ทองหล่อ. (2533). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ:นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2551). **วิธีภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2552). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- (2552). **ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- (2555). **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชนิดของประโยค

คำชี้แจง

1. ข้อสอบเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย เรื่องประโยคสามัญ จำนวน 6 ข้อ เรื่องประโยคกรรม จำนวน 8 ข้อ และเรื่องประโยคซ้อน จำนวน 6 ข้อ เวลา 55 นาที
2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดจาก ก ข ค และ ง เพียงคำตอบเดียว แล้วกากบาท (X) ลง ในกระดาษคำตอบ
3. การกากบาท (X) ถ้ามากกว่า 1 คำตอบใน 1 ข้อ ถือว่าข้อนั้นไม่มีคะแนนให้ ถ้าการผิดหรือต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ หรือต้องการข้อเดิม ให้ทำเครื่องหมายให้ชัดเจน
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใดๆ นอกเหนือจากคำสั่งลงในข้อสอบ และห้ามนำข้อสอบหรือกระดาษคำตอบออกนอกห้องสอบโดยเด็ดขาด
5. ผู้ไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนคำชี้แจงนี้ จะถูกพิจารณาไม่ตรวจกระดาษคำตอบ ให้คะแนน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชนิดของประโยค (ก่อนเรียน)

.....
คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดถูกต้อง “ปรากฏการณ์ฟ้าผ่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่ง”

- ก. เป็นประโยคสามัญ
- ข. เป็นประโยครวม
- ค. เป็นประโยคซ้อน
- ง. เป็นไม่เป็นประโยค

2. ข้อใดเป็นประโยคสามัญ

- ก. นิทานปัญจะตันตระเป็นชื่อนิทานของอินเดียที่มีเนื้อหาสอนใจ
- ข. นิทานปัญจะตันตระแปลออกเป็นภาษาต่างๆ จำนวน 50 ภาษา
- ค. นิทานปัญจะตันตระเป็นที่นิยมเพราะประกอบด้วยข้อคิดสอนใจ
- ง. นิทานปัญจะตันตระประกอบด้วยนิทาน 5 เรื่องซึ่งเป็นที่มาของชื่อนิทาน

3. ข้อใดคือประโยคสามัญ

- ก. คุณลุงเอ็นดูหลานซึ่งเป็นกำพร้าตั้งแต่อายุ 7 ปี
- ข. ผมได้รับรางวัลซึ่งไม่แพงแต่มีค่าทางจิตใจมหาศาล
- ค. เขารับประทานอาหารจีนด้วยตะเกียบอย่างคล่องแคล่ว
- ง. เราพึงกำจัดความประมาทอันจะก่อให้เกิดความผิดพลาด

4. ข้อใดคือประโยคสามัญ

- ก. ยุพดีผ่านการสอบเพราะเธอมีความเพียรพยายามสูง
- ข. พิเศษรู้ร่ำรวมมหาศาลแต่เขาเป็นคนตระหนี่มาก
- ค. ดอกไม้ที่อยู่ในสวนข้างบ้านบานสะพรั่ง
- ง. วิโรจน์เดินทางถึงบ้านเมื่อวานนี้

5. ข้อใดใช้คำว่า “ การศึกษา ” แต่งเป็นประโยคสามัญ

- ก. การศึกษาคือการสร้างประสบการณ์แก่ชีวิต
- ข. การศึกษาหมายถึงการพัฒนานุคคลและสังคม
- ค. การศึกษาคือการทำพลเมืองให้มีความประพฤติดีและมีอุปนิสัยที่ดีงาม
- ง. การศึกษาหมายถึงการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระเบียบ

6. ข้อใดใช้คำว่า “ที่” แต่งให้เป็นประโยคสามัญญถูกต้อง

- ก. สิ่งที่เราพูดมานั้นล้วนเป็นความจริง
- ข. นักเรียนที่ไม่สบายต้องเขียนจดหมายลาป่วย
- ค. สิริคือโปรแกรมที่อยู่ในโทรศัพท์มือถือไอโฟน
- ง. เราสามารถส่งพัสดุให้ผู้อื่นได้ที่ไปรษณีย์ไทย

“เจนนิเฟอร์เป็นคนสวยและร้องเพลงเพราะมาก”

7. ข้อความนี้จัดอยู่ในประโยคชนิดใด

- ก. ประโยคเดียว
- ข. ประโยครวม
- ค. ประโยคซ้อน
- ง. ไม่เป็นประโยค

8. ข้อใดเป็นประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน

- ก. พรุ่งนี้เธอจะทำรายงานหรือไม่
- ข. อากาศร้อนขึ้นแต่ผู้คนที่ยังตัดต้นไม้
- ค. ป้อมกินข้าวแล้วก็รีบทำรายงาน
- ง. เราเข้าใจกันเราจึงเป็นเพื่อนกันได้

9. ข้อใดไม่เป็นประโยครวม

- ก. เธอจงเป็นคนดีและคนเก่ง
- ข. ฉันเตือนเขาแล้วแต่เขาไม่เชื่อ
- ค. คุณสุดามีความสุขเสมอเพราะเธอไม่อิจฉาใคร
- ง. สตินเรียนจบโรงเรียนมัธยมแล้วก็มาช่วยพ่อค้าขาย

10. ข้อใดคือประโยครวม

- ก. เขาเดินไปโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน
- ข. นายเที่ยงเป็นครูใหญ่โรงเรียนประจำจังหวัด
- ค. ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วก็ล้มตัวลงนอน
- ง. ความสำเร็จของลูกนั้นคือความหวังของพ่อแม่

11. ใช้คำว่า “ไม่เช่นนั้นก็” แต่งให้เป็นประโยครวม ข้อใดถูกต้อง

- ก. มานีกลับบ้านไม่เช่นนั้นก็มานะไปเที่ยวต่อ
- ข. ปีติจะไปภูเก็ตวันศุกร์ไม่เช่นนั้นก็วันเสาร์
- ค. สวนผลไม้ของซูโจมีถ้าไฮไม่เช่นนั้นก็ทุเรียน

- ง. เจ้าโตไม่ค่อยสบายไม่เช่นนั้นก็นอนซึม
- 12. ข้อใดเป็นประโยชน์รวม**
- ก. น้ำชาขำเกิดจากการหุงข้าวแบบเช็ดน้ำ
- ข. น้ำชาขำมีสารอาหารมากมายเช่นเดียวกับข้าว
- ค. น้ำชาขำมีคุณสมบัติเป็นยารสเย็นช่วยบำรุงร่างกาย
- ง. น้ำชาขำมีวิตามินอีสูง รวมถึงแร่ธอนในและใช้ธอนพิษพิศตำแแต่ง
- 13. ข้อใดเป็นประโยชน์รวม**
- ก. การออกกำลังกายทั่วๆ ไปนั้นช่วยเพิ่มความสามารถในการเรียกความจำได้ดีขึ้น
- ข. การออกกำลังกายช่วยพัฒนาทักษะด้านความจำ สุขภาพกายและสุขภาพจิตด้วย
- ค. การออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุนั้นสามารถชะลออาการความจำเสื่อมได้
- ง. การออกกำลังกายเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับทุกคน
- 14. ข้อใดใช้คำสัณฐานเชื่อมประโยชน์รวมได้เหมาะสมที่สุด**
- ก. เมื่อมาริโอ้ใช้สิทธิ์ผ่อนผันเกณฑ์ทหารครบแล้วก็ต้องจับใบดำใบแดง
- ข. เมื่อมาริโอ้ใช้สิทธิ์ผ่อนผันเกณฑ์ทหารครบและต้องจับใบดำใบแดง
- ค. ถึงมาริโอ้ใช้สิทธิ์ผ่อนผันเกณฑ์ทหารครบแล้วก็ต้องจับใบดำใบแดง
- ง. มาริโอ้ใช้สิทธิ์ผ่อนผันเกณฑ์ทหารครบแต่ต้องจับใบดำใบแดง
- 15. “เราควรออกไปเห็นโลกจริงๆ ซึ่งอาจจะสนุกและน่าสนใจมากกว่ารู้จักโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต” จากประโยคข้างต้น ข้อใดเป็นประโยคหลัก**
- ก. เราควรออกไปเห็นโลกจริงๆ
- ข. อาจจะสนุกและน่าสนใจ
- ค. มากกว่ารู้จักโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต
- ง. โลกจริงๆ อาจจะสนุกและน่าสนใจมาก
- 16. ข้อใดเป็นประโยคซ้อน**
- ก. ปัจจุบันคนไทยยังคงมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ข. คนไทยยังคงรอคอยการแก้ไขและป้องกันปัญหาอย่างจริงจัง
- ค. ล่าสุดมีภัยสังคมรูปแบบใหม่ที่คนใช้รถต้องระมัดระวังให้ดี
- ง. โจรอ้างตัวเป็นตำรวจแล้วข่มขู่ยึดข้อหาให้แก่เหยื่อสาว
- 17. ข้อใดไม่ใช่ประโยคซ้อน**
- ก. เธอรู้แต่เธอทำเป็นไม่รู้
- ข. การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ

- ค. โรงเรียนประกาศรายชื่อผู้ผ่านการสอบ
- ง. อาจารย์ศิลป์ พีระศรีกล่าวไว้ว่า พรุ่งนี้ก็จะสายเสียแล้ว

18. ข้อใดเป็นประโยคซ้อน

- ก. ข้อดีของเขาคือการทำงานด้วยความซื่อสัตย์
- ข. เธอทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อมๆ กัน
- ค. สมบัติอันมีค่ามหาศาลถูกฝังอยู่ในนี้
- ง. พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์

19. ข้อใดใช้คำว่า “ที่” แต่งให้เป็นประโยคซ้อนถูกต้อง

- ก. หนังสือที่ฉันอ่านเป็นของห้องสมุด
- ข. นายกรัฐมนตรีไปประชุมที่รัฐสภา
- ค. นิดาเรียนเก่งที่สุดในห้องเรียน
- ง. ชูศรีกล่าวว่าค้ำที่อยู่ที่อยู่ได้ค้ำใจอยู่ยาก

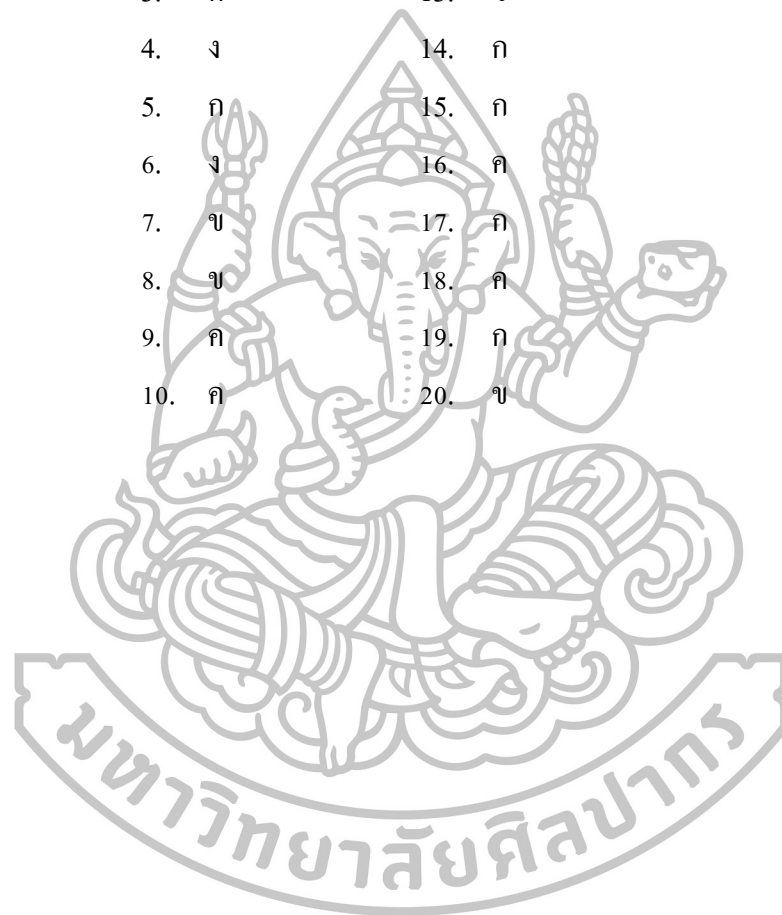
“1)เราไม่ควรนอนหลับไปพร้อมๆ กับโทรศัพท์หรือวางโทรศัพท์มือถือไว้ใกล้ๆ ตัวเวลานอน 2) เพราะมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ระบุว่า โทรศัพท์มือถือจะปล่อยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าออกมาขณะเปิดเครื่องไว้ 3)คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า มีผลกับระบบประสาท ฉะนั้นจึงควรปิดโทรศัพท์มือถือ 4)พอปิดโทรศัพท์มือถือเรียบร้อยแล้วจะวางไว้ใกล้หรือไกลก็หายห่วง”

20. จากข้อความข้างต้น ข้อใดเป็นประโยคซ้อน

- ก. ข้อความที่ 1 และ 2
- ข. ข้อความที่ 2 และ 3
- ค. ข้อความที่ 3 และ 4
- ง. ข้อความที่ 4 และ 1

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องชนิดของประโยค (ก่อนเรียน)

1. ก	11. ข
2. ข	12. ง
3. ค	13. ข
4. ง	14. ก
5. ก	15. ก
6. ง	16. ค
7. ข	17. ก
8. ข	18. ค
9. ก	19. ก
10. ก	20. ข

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของประโยค ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย
เรื่อง ชนิดของประโยค ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

.....

คำชี้แจง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแบบฝึก
 ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านบทบาทที่ครูมีต่อการจัดการเรียนรู้					
1	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
2	ครูใช้สื่อที่น่าสนใจและหลากหลาย					
3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
4	ครูส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน					
	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
5	นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้					
6	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความมั่นใจในการเรียน					
7	นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					
8	นักเรียนมีโอกาสซักถามเพื่อนและครูเมื่อไม่เข้าใจ					
9	นักเรียนเกิดความรับผิดชอบและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม					
10	นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
11	นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในบทเรียน					
	ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
12	สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้					
13	นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน					
14	นักเรียนพึงพอใจกับบรรยากาศในชั้นเรียน					
15	นักเรียนพอใจในผลงานที่ร่วมกันทำในกลุ่ม					
16	นักเรียนมีความสุขกับการเรียน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นางสาวอิสรา รุ่งอภิญญา
 ที่อยู่ 10/118 ถนนสมบุญรณกุล ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
 ที่ทำงาน โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2554

สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต
 วิชาเอกภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. 2555

ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2554

ครูอัตราจ้าง โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี อำเภอเมือง
 จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน

ครูผู้ช่วย โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
 อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี